

RP 37/2011 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av utlänningslagen och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det ändringar i utlänningslagen. Syftet med ändringarna är att genomföra rådets direktiv om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning.

Det föreslås att de bestämmelser om högkvalificerade arbetstagare som direktivet förutsätter ska tas in i utlänningslagen. I den föreslagna lagen definieras EU-blåkort och högkvalificerad anställning samt föreskrivs det om villkoren för beviljande och återkallande av uppehållstillstånd för högkvalificerade arbetstagare, uppehållstillståndets giltighetstid och behandlingstiden för ansökningar.

Enligt direktivet ska innehavare av EU-blåkort bemötas likvärdigt med medlemsstatens egna medborgare bland annat när det gäller social trygghet och utbildning. I propositionen föreslås det därför att också universitetslagen och yrkeshögskolelagen samt lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet, folkhälsolagen och lagen om specialiserad sjukvård ska ändras. Av lagtekniska skäl föreslås det dessutom att lagen om ändring av utlänningslagen ska ändras.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2012. Lagen om ändring av lagen om ändring av utlänningslagen ska ändå träda i kraft den 1 januari 2014.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1 INLEDNING	3
2 NULÄGE	3
2.1 Direktivet om högkvalificerad anställning	3
2.2 Lagstiftning och praxis	5
2.3 Genomförandet av direktivet om högkvalificerad anställning i vissa medlemsstater	10
2.4 Bedömning av nuläget	10
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	29
3.1 Målsättning	29
3.2 De viktigaste förslagen	29
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	30
4.1 Ekonomiska konsekvenser	30
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	31
4.3 Samhälleliga konsekvenser	31
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	32
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER	32
DETALJMOTIVERING	33
1 LAGFÖRSLAG	33
1.1 Utlänningslag	33
1.2 Lag om ändring av utlänningslagen	39
1.3 Universitetslag	39
1.4 Yrkeshögskolelagen	42
1.5 Lag om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet	44
1.6 Folkhälsolagen	44
1.7 Lagen om specialiserad sjukvård	45
2 IKRAFTTRÄDANDE	45
3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	45
LAGFÖRSLAG	47
Lag om ändring av utlänningslagen	47
Lag om ändring av 68 § i lagen om ändring av utlänningslagen	50
Lag om ändring av 9 och 10 § i universitetslagen	51
Lag om ändring av 26 a och 26 b § i yrkeshögskolelagen	52
Lag om ändring av 3 a § i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet	53
Lag om ändring av 14 § i folkhälsolagen	54
Lag om ändring av 3 § i lagen om specialiserad sjukvård	55
BILAGA	56
PARALLELLTEXT	56
Lag om ändring av utlänningslagen	56
Lag om ändring av 68 § i lagen om ändring av utlänningslagen	61
Lag om ändring av 9 och 10 § i universitetslagen	62
Lag om ändring av 26 a och 26 b § i yrkeshögskolelagen	64
Lag om ändring av 3 a § i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet	66
Lag om ändring av 14 § i folkhälsolagen	67
Lag om ändring av 3 § i lagen om specialiserad sjukvård	68

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Avsikten med propositionen är att nationellt genomföra rådets direktiv 2009/50/EG av den 25 maj 2009 om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning, nedan *direktivet om högkvalificerad anställning*.

Kommissionen gav ett förslag till direktiv om högkvalificerad anställning (KOM(2007) 637 slutlig) den 23 oktober 2007. Förslaget var en del av en mera omfattande helhet som har definierats i Lissabonstrategin i mars 2000 och i kommissionens meddelande om *de integrerade riktlinjerna för tillväxt och sysselsättning (2008—2010)* [KOM(2007) 803 slutlig] den 11 december 2007. Direktivet om högkvalificerad anställning offentliggjordes i Europeiska unionens (EU) officiella tidning den 18 juni 2009 och trädde i kraft den 19 juni 2009. Direktivet ska genomföras nationellt före den 19 juni 2011.

Syftet med direktivet om högkvalificerad anställning är att främja inresa och rörlighet för högkvalificerade arbetstagare från tredjeländer. Största delen av skyldigheterna i direktivet uppfylls genom den gällande lagstiftningen. Utlänningslagen (301/2004) innehåller redan nu ett lindrigare uppehållstillståndsrfarande för högkvalificerade arbetstagare. Man har därför också försökt bereda genomförandet av direktivet på så sätt att det inte komplicerar det nuvarande systemet, vilket har konstaterats fungera bra.

I praktiken uppfyller en stor del av de tredjelandsmedborgare som för närvarande får uppehållstillstånd som högkvalificerade arbetstagare i Finland inte villkoren i direktivet. Dessa kan beviljas uppehållstillstånd med stöd av de nuvarande bestämmelserna, eftersom direktivet inte hindrar att högkvalificerade arbetstagare beviljas andra uppehållstillstånd. Det verkar som om direktivet i praktiken kommer att ha liten betydelse i Finland. Vissa ändringar som krävs i direktivet ska dock göras i utlänningslagen.

Enligt artikel 14 i direktivet om högkvalificerad anställning ska innehavare av EU-blåkort åtnjuta likabehandling med medlems-

statens egna medborgare bl.a. när det gäller social trygghet och utbildning. Bestämmelsen i direktivet innebär att innehavare av EU-blåkort inte kan delta i en uppdragsutbildning som leder till examen och att man inte kan ta ut terminsavgifter av dem. Av denna anledning ska universitetslagen (558/2009) och yrkeshögskolelagen (351/2003) ändras i samband med att direktivet om högkvalificerad anställning genomförs. Kravet på likabehandling riktas också till pensionslagstiftningen, olycksfallsförsäkring, utkomstskydd för arbetslösa, moderskaps- och familjeförmåner samt sjukdomsförmåner, vilka inkluderar offentliga hälso- och sjukvårdstjänster, förmåner enligt sjukförsäkringslagen och bidrag enligt lagen om handikappförmåner (570/2007). Därför föreslås också ändringar i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993), folkhälsolagen (66/1972) och lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989).

2 Nuläge**2.1 Direktivet om högkvalificerad anställning**

Begreppet högkvalificerad arbetstagare är i enlighet med direktivet bundet till krav som gäller minimilönenivå och yrkeskompetens. Med EU-blåkort avses ett tillstånd som berättigar innehavaren att vistas och arbeta på en medlemsstats territorium i enlighet med villkoren i direktivet. EU-blåkort kan beviljas en arbetstagare vars anställning förutsätter särskild yrkeskompetens och för vilken det betalas tillräckligt hög lön. Lönetröskeln fastställs nationellt och ska vara åtminstone 1,5 gånger så stor som den genomsnittliga bruttolönen. En förutsättning är också att arbetsavtalsförhållandet har ingåtts för minst ett år. Innehavare av ett EU-blåkort kan ta med sig sina familjemedlemmar till landet.

Enligt direktivet har en innehavare av ett EU-blåkort rätt att flytta från en medlemsstat till en annan efter att vistats lagligt i den första medlemsstaten i 18 månader. Innehavare

av EU-blåkort kan också snabbare få ställning som varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare genom att de tider de vistats i olika medlemsstater adderas. Personen behöver alltså inte vistas i en och samma medlemsstat under hela den tid på fem år som krävs. Dessutom medför kortet en del andra rättigheter, inklusive likvärdig rätt till social trygghet och utbildning som för landets egna medborgare.

Direktivet är indelat i sex kapitel: I Allmänna bestämmelser, II Inresevillkor, III EU-blåkort, förfarande och insyn, IV Rättigheter, V Vistelse i andra medlemsstater och VI Slutbestämmelser.

KAPITEL I - Allmänna bestämmelser

Artikel 1 i direktivet innehåller allmänna bestämmelser om direktivets syfte. I artikel 2 definieras de begrepp som används i direktivet, bl.a. EU-blåkort, högkvalificerad anställning, högre yrkeskvalifikationer och bevis på högre utbildning.

Artikel 3 innehåller detaljerade bestämmelser om vem som omfattas av direktivets tillämpningsområde. Direktivets tillämpningsområde omfattar inte t.ex. personer som åtnjuter eller har ansökt om internationellt skydd eller tillfälligt skydd eller som har ansökt om uppehållstillstånd såsom forskare enligt direktiv 2005/71/EG eller som vistas i landet med stöd av direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning (nedan *direktivet om varaktigt bosatta*). Direktivet tillämpas inte heller i fall där avlägsnandet ur landet har skjutits upp på grund av vissa omständigheter eller av juridiska skäl. Dessutom gäller tillämpningsområdet inte heller säsongarbetare eller EU-medborgare och deras familjemedlemmar eller utstationerade arbetstagare.

Direktivet begränsar inte medlemsstaternas rätt att bevilja andra uppehållstillstånd än EU-blåkort för vilket arbete som helst. Något annat uppehållstillstånd ger emellertid inte innehavaren de rättigheter som avses i detta direktiv.

I artikel 4 bestäms det till vilka delar medlemsstaterna kan utfärda och hålla i kraft bestämmelser som är förmånligare än bestämmelserna i direktivet.

KAPITEL II - Inresevillkor

Artikel 5 innehåller detaljerade bestämmelser om villkor för att ansöka om EU-blåkort. EU-blåkort gäller endast anställningar på minst ett år som kräver specialkompetens och för vilka det betalas en så hög lön som anges i artikeln. Bruttoårslönen ska vara minst 1,5 gånger den genomsnittliga bruttoårslönen i medlemsstaten.

Enligt artikel 6 inverkar direktivet inte på medlemsstaternas rätt att besluta om antalet personer som inreser till dess territorium för högkvalificerad anställning.

KAPITEL III - EU-blåkort, förfarande och insyn

Artikel 7 innehåller bestämmelser om beviljande av EU-blåkort och kortets form samt vad som ska anges på kortet. Medlemsstaterna ska fastställa en standardiserad giltighetstid för EU-blåkortet på mellan ett och fyra år. Om anställningskontraktet omfattar en period som understiger denna giltighetstid, ska EU-blåkortet utfärdas för den period som anställningskontraktet gäller, plus tre månader. I praktiken är EU-blåkortet en vanlig uppehållstillståndshandling som ska ha den enhetliga utformning av uppehållstillstånd som föreskrivs i förordning (EG) nr 1030/2002. På uppehållstillståndshandlingen ska villkoren för innehavarens tillträde till arbetsmarknaden anges. Under rubriken "Typ av tillstånd" i uppehållstillståndet ska medlemsstaterna ange "EU-blåkort".

Artiklarna 8—11 innehåller bestämmelser om grunder för avslag, grunder för att återkalla EU-blåkort, ansökan och rättssäkerhetsgarantier. Medlemsstaterna ska bestämma om arbetstagaren själv eller/och arbetsgivaren ska ansöka om kortet. Medlemsstaten ska i enlighet med förfarandena i sin nationella lagstiftning skriftligen underrätta sökanden om beslutet så snart som möjligt och senast 90 dagar efter det att ansökan lämnades in. Avslag på en ansökan ska kunna vara föremål för rättslig prövning i den berörda medlemsstaten i enlighet med nationell lagstiftning.

KAPITEL IV - Rättigheter

Artikel 12 innehåller bestämmelser om tillträde till arbetsmarknaden för innehavare av EU-blåkort och artikel 13 bestämmelser om innehavarens rättigheter vid tillfällig arbetslöshet. I artikel 14 bestäms det om likabehandling med medlemsstatens egna medborgare bl.a. när det gäller arbetsvillkor, utbildning och social trygghet. Artikel 15 innehåller dessutom villkor för familjemedlemmars inresa och förfarandet i samband med den, t.ex. att ansökan ska behandlas inom sex månader. I artiklarna 16 och 17 föreskrivs det om ställningen som varaktigt bosatt för innehavare av EU-blåkort och permanent uppehållstillstånd som beviljas på basis av detta.

KAPITEL V - Vistelse i andra medlemsstater

Artikel 18 innehåller bestämmelser om villkor, enligt vilka en innehavare av EU-blåkort får flytta till en annan medlemsstat efter 18 månaders laglig vistelse i den första medlemsstaten. Innehavare av EU-blåkort får resa till en annan medlemsstat och om medlemsstaten tillåter det börja arbeta där men måste ändå ansöka om EU-blåkort också i den andra medlemsstaten. Den första medlemsstaten är skyldig att ta tillbaka innehavaren av EU-blåkort, om den andra medlemsstaten inte beviljar EU-blåkort. Medlemsstaten ska meddela sitt beslut till den första medlemsstaten.

I artikel 19 föreskrivs det om vistelse för familjemedlemmar till en innehavare av EU-blåkort som flyttat till en annan medlemsstat. Familjemedlemmar får följa med EU-blåkortsinnehavaren till den andra medlemsstaten, men också de måste ansöka om nytt uppehållstillstånd där.

KAPITEL VI - Slutbestämmelser

Kapitlet innehåller bestämmelser om genomförandeåtgärder, kommissionens rapporter, kontaktpunkter, datum för genomförandet och direktivets ikraftträdande (artiklarna 20—25). Medlemsstaten ska meddela kommissionen och övriga medlemsstater eventuella lagstiftningsåtgärder eller myndighetsåtgärder

som gäller inresekvoter för tredjelandsmedborgare som inreser till dess territorium, prövning av arbetskraftsbehovet eller kostnader i samband med återvändande från en annan medlemsstat. Också eventuella begränsningar som hänför sig till etisk rekrytering ska meddelas kommissionen och övriga medlemsstater. Medlemsstaterna ska också lämna årliga statistikuppgifter om innehavarna av EU-blåkort till kommissionen. Direktivet ska genomföras nationellt före den 19 juni 2011. Medlemsstaterna ska överlämna sina nationella bestämmelser i skriftlig form till kommissionen.

2.2 Lagstiftning och praxis

Ansökan om och utfärdande av uppehållstillstånd.

Bestämmelser om uppehållstillstånd som beviljas på basis av arbete finns i 5 kap. i utlänningslagen. Dessutom finns allmänna bestämmelser om beviljande av uppehållstillstånd i 4 kap. som handlar om vistelse, rörlighet och genomresa.

Enligt 60 § 1 mom. i utlänningslagen ska det första uppehållstillståndet före inresan till Finland sökas utomlands. Upphållstillståndet kan sökas först i Finland, om det bestäms särskilt om det i lag. Det fortsatta uppehållstillstånd som beviljas efter det första uppehållstillståndet kan alltid sökas i Finland, även om grunden för uppehållstillstånd har ändrat.

För beviljande av uppehållstillstånd krävs det oberoende av tillståndstyp att de allmänna villkor för beviljande av uppehållstillstånd som anges i 36 § i utlänningslagen är uppfyllda. Enligt 36 § 1 mom. kan uppehållstillstånd vägras, om en utlänning anses äventyra allmän ordning och säkerhet, folkhälsan eller Finlands internationella förbindelser. Äventyrande av folkhälsan hindrar ändå inte att fortsatt tillstånd beviljas, om villkoren för beviljande av tillstånd i övrigt uppfylls. Äventyrande av internationella förbindelser hindrar dock inte att uppehållstillstånd beviljas på grund av familjeband eller att uppehållstillstånd beviljas en tredjelandsmedborgare som i någon av unionens medlemsstater

har beviljats EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

Enligt 36 § 2 mom. kan uppehållstillstånd vägras, om det finns grundad anledning att misstänka att utläningen har för avsikt att kringgå bestämmelserna om inresa eller vistelse i landet. I praktiken innebär kringgående av bestämmelserna om inresa att sökanden för att få uppehållstillstånd avsiktligt försöker vilseleda myndigheterna t.ex. genom att hemlighålla det egentliga syftet med inresan eller visa upp förfalskade handlingar som stöd för ansökan.

En allmän förutsättning för beviljande av uppehållstillstånd är enligt 39 § i utlänningslagen att utläningen själv kan svara för sin försörjning. I ett enskilt fall kan avvikelser göras från försörjningsförutsättningen, om det finns exceptionellt vägande skäl eller om ett barns bästa kräver det. Utlänningens försörjning anses vara tryggad vid beviljande av första uppehållstillstånd om hans eller hennes vistelse i landet bekostas med inkomster från förvärsarbete, verksamhet som företagare, pensioner, tillgångar eller andra källor som anses sedvanliga så att han eller hon inte kan antas bli beroende av utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997) eller av någon annan därmed jämförbar ekonomisk förmån som tryggar hans eller hennes försörjning. Som sådan förmån anses inte socialskyddsförmåner som ersätter kostnader, såsom barnbidrag och bostadsbidrag. När fortsatt tillstånd beviljas kan det dock tillåtas att utläningen tillfälligt tyr sig till utkomststöd eller någon annan därmed jämförbar förmån för att trygga sin försörjning. Försörjningen får inte heller då endast baseras på utkomststöd.

Ytterligare bestämmelser om en arbetstagares försörjningsförutsättningar finns i 72 § 4 mom. i utlänningslagen. Enligt paragrafen gäller det att försäkra sig om att utlänningsens försörjning är tryggad genom förvärsarbete eller näringsverksamhet eller på något annat sätt när beviljandet av uppehållstillstånd för arbetstagare eller uppehållstillstånd för näringsidkare prövas. Enligt regeringspropositionen (RP 28/2003 rd) kan minimigränsen vid bedömningen av huruvida utkomsten är tillräcklig t.ex. när det gäller deltidsarbete anses vara att arbetet, under den tid uppe-

hållstillståndet är i kraft, ska bygga upp arbetsvillkoret på det sätt som lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) avser.

Enligt 33 § 1 mom. i utlänningslagen är ett uppehållstillstånd antingen tidsbegränsat eller permanent. Det första uppehållstillståndet är i allmänhet tidsbegränsat. Enligt 33 § 2 mom. beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd antingen som tillfälligt uppehållstillstånd eller kontinuerligt uppehållstillstånd. Uppehållstillståndets karaktär beror på syftet med vistelsen. För ett tillfälligt arbete beviljas ett tillfälligt uppehållstillstånd, om inte något annat följer av sökandens helhetssituation. Om arbetsavtalsförhållandet däremot är permanent eller avtalet gäller minst två år beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd. Tidsbegränsat uppehållstillstånd kan beviljas för högst två år. Det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd bestäms i 53 § och det fortsatta tillståndets längd i 55 § i utlänningslagen. I allmänhet beviljas det första tidsbegränsade uppehållstillståndet för ett år i sänder. Fortsatt uppehållstillstånd beviljas för högst fyra år. Permanent uppehållstillstånd kan beviljas då en person har vistats i Finland i fyra år och haft kontinuerligt uppehållstillstånd.

Den 15 mars 2011 godkände riksdagen en ändring av utlänningslagen (631/2011), där det föreskrivs om de ändringar som krävs för införandet av biometriska kännetecken i uppehållstillstånd. Lagändringen träder i kraft den 1 januari 2012. Enligt den nya 33 a § i utlänningslagen ska ett uppehållstillståndskort utfärdas som intyg på uppehållstillstånd. Enligt det ändrade 34 § 1 mom. ska uppehålllets karaktär anges med en bokstavskod i uppehållstillståndskortet. Bokstavskoden för ett kontinuerligt uppehållstillstånd är A, för ett tillfälligt uppehållstillstånd B, för ett permanent uppehållstillstånd P och för ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare P-EG. Enligt 2 mom. ska en anteckning om det direktiv med stöd av vilket uppehållstillståndet beviljats göras i uppehållstillståndskortet.

Uppehållstillstånd kan också beviljas för familjemedlemmar till en arbetstagare som fått uppehållstillstånd. Också då är en förutsättning att de ovan beskrivna allmänna vill-

koren för beviljande av uppehållstillstånd är uppfyllda. Upphållstillstånd kan beviljas på grundval av familjeband i princip endast för sådana personer som motsvarar definitionen av begreppet familjemedlem i utlänningslagen. Enligt 37 § 1 mom. i utlänningslagen anses som familjemedlem vid tillämpningen av utlänningslagen maken till en i Finland bosatt person samt ett ogift barn under 18 år. En familjemedlems uppehållstillstånds karaktär och längd beror på hurudant uppehållstillstånd anknytningspersonen har. Om anknytningspersonen t.ex. har beviljats kontinuerligt uppehållstillstånd för ett år, kan också en familjemedlem beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd för ett år.

Arbete utan uppehållstillstånd för arbetstagare

Högkvalificerade arbetstagare kan i regel arbeta med stöd av s.k. vanligt uppehållstillstånd i stället för uppehållstillstånd för arbetstagare. För beviljandet av uppehållstillstånd i sådana fall krävs inte något positivt delbeslut av arbets- och näringsbyrån och arbetsgivaren behöver inte lämna de utredningar som avses i 73 §. Bestämmelser om uppehållstillstånd för företagsledare och sakkunniga finns i 79 § 6 mom. 1 punkten i utlänningslagen. Enligt den punkten har en utlänning som har beviljats tidsbegränsat uppehållstillstånd och som sköter ledningsuppgifter på högsta nivå eller mellannivå i ett företag eller utför sakkunniguppdrag som kräver specialkompetens rätt att förvärvsarbeta.

Migrationsverket bedömer i praktiken ledningsuppgifternas art genom att be sökanden om en utredning om bl.a. arbetsavtal, befattningsbeskrivning och lön samt företagets storlek och verksamhet. Migrationsverket har krävt att den sakkunniga ska ha högskoleutbildning och komma till landet för att utföra krävande uppgifter som förutsätter examen. Då specialkompetensen bedöms ska man bl.a. beakta den speciella utbildning eller specialistkompetens som krävs för arbetet, uppgifternas art och den lön som betalas för arbetet. Krav på högskoleexamen bevisar inte i sig att arbetet kräver specialistkompetens.

Förutom för högsta ledningen och sakkunniga kan ett vanligt uppehållstillstånd för ar-

bete enligt 80 § 1 mom. 2 punkten i utlänningslagen beviljas utläningar som på basis av kallelse eller avtal ska arbeta som gästlärare, föreläsare, utbildare, konsulter eller forskare. En förutsättning är dock att arbetet räcker högst ett år. Rätten att arbeta gäller undervisnings-, utbildnings- och konsultuppgifter i t.ex. högskolor, yrkeshögskolor, folkhögskolor och företag. Rätt att förvärvsarbeta utan uppehållstillstånd har dessutom en utlänning som med stöd av inbjudan eller avtal kommer som tolk, lärare, sakkunnig eller idrottsdomare för högst tre månader. Bestämmelser om detta finns i 81 § 1 mom. 1 punkten i utlänningslagen. I sådana fall krävs dock visum av en utlänning som kommer från en stat vars medborgare är viseringspliktiga.

I praktiken beviljar Migrationsverket högkvalificerade arbetstagare som uppfyller villkoren ett vanligt uppehållstillstånd utgående från klientens behov utan prövning av tillgången på arbetskraft, även om personen i fråga ursprungligen har ansökt om uppehållstillstånd för arbetstagare.

Högkvalificerade arbetstagare beviljades år 2010 uppskattningsvis nästan 2 400 uppehållstillstånd. De högkvalificerade arbetstagarna är i huvudsak IT-experter. Till gruppen högkvalificerade arbetstagare hör också ingenjörer, jurister, läkare och forskare samt personer i företags högsta ledning. Den största enskilda gruppen är indiska experter inom IT-branschen, vilka årligen har beviljats ca 800—850 uppehållstillstånd. De har i regel beviljats tillfälliga uppehållstillstånd för kortare tid än ett år. Den näst största gruppen har varit kinesiska IT-experter, vilka har beviljats ca 200—250 uppehållstillstånd per år. Också deras arbete har i allmänhet varat mindre än ett år.

Enligt Migrationsverkets bedömning uppfyller största delen av dem som i dag kommer till landet som kvalificerade arbetstagare inte villkoren i direktivet, eftersom deras lön i regel inte uppgår till den minimilön som förutsätts i direktivet. Kvalificerade arbetstagare får i lön ca 3 000 euro per månad. Lönen kompenseras ofta med naturaförmåner såsom dagpenning, bostad, mobiltelefon och sjukförsäkring. Direktivets lönegräns är emellertid ovillkorlig. Dessutom kommer

största delen av de kvalificerade arbetstagarna för ett kort projektarbete som varar mindre än ett år, vilket innebär att direktivets villkor om ett arbetsavtal på minst ett år inte heller uppfylls för dessa personer. Följaktligen kan högst några hundra per år av dem som nu söker uppehållstillstånd få EU-blåkort. Situationen kan emellertid ändras i framtiden. Migrationsverket behandlade ansökningarna om uppehållstillstånd för arbetstagare inom i medeltal två månader år 2010.

Arbete på basis av uppehållstillstånd för arbetstagare

Upphållstillstånd för arbetstagare beviljas i ett tvåstegsförfarande. I enlighet med 72 § i utlänningslagen bedömer arbets- och näringsbyrån först i sitt delbeslut de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för tillståndet, dvs. möjligheten att inom en rimlig tid finna sådan arbetskraft som lämpar sig för det aktuella arbetet bland den arbetskraft som står till förfogande på arbetsmarknaden. Samtidigt säkerställer arbets- och näringsbyrån att beviljandet av uppehållstillståndet för arbetstagare inte hindrar en sådan person som lämpar sig för det aktuella arbetet och som står till förfogande på arbetsmarknaden från att få arbete. Vid prövningen av huruvida uppehållstillstånd för arbetstagare ska beviljas beaktar arbets- och näringsbyrån de rikstäckande riktlinjer för de allmänna villkoren för anlitaandet av utländsk arbetskraft som har utfärdats genom beslut av statsrådet samt närings-, trafik- och miljöcentralens (NTM-centralen) regionala riktlinjer. Enligt 71 § i utlänningslagen deltar också arbetsmarknadsparterna i utformandet av dessa riktlinjer. Därefter bedömer arbets- och näringsbyrån i enlighet med 73 § i utlänningslagen de centrala villkoren för arbetet samt arbetsgivarens förmåga att uppfylla sina förpliktelser som arbetsgivare. Vidare granskar arbets- och näringsbyrån att utlänningsförsörjning är tryggad och säkerställer i enlighet med 72 § att uppehållstillstånd för arbetstagare endast beviljas personer som uppfyller de föreskrivna villkoren i de fall då det krävs särskild kompetens eller ett godkänt hälsotillstånd för arbetet. Efter att arbetstillståndsenheten har fattat sitt delbeslut beviljas utlän-

ningen enligt 83 § i utlänningslagen ett första uppehållstillstånd för arbetstagare av Migrationsverket eller ett fortsatt tillstånd av polisinspektionen, om de allmänna villkor för beviljande av uppehållstillstånd som föreskrivs i 36 § är uppfyllda.

Till en arbetstagares ansökan om uppehållstillstånd ska arbetsgivaren enligt 73 § 1 mom. i utlänningslagen foga sådan information om de centrala villkoren i arbetet som avses i 2 kap. 4 § i arbetsavtalslagen (55/2001) och en försäkran om att villkoren stämmer överens med gällande bestämmelser och kollektivavtalet i fråga. Om det inte finns något kollektivavtal som ska tillämpas, ska arbetsgivaren försäkra att de centrala villkoren i arbetet svarar mot den praxis som gäller arbetstagare som är verksamma i motsvarande uppgifter på arbetsmarknaden. Arbets- och näringsbyrån kan också kräva en utredning om att arbetsgivaren har uppfyllt och i fortsättningen förmår uppfylla sina förpliktelser som arbetsgivare.

EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

Med stöd av 56 § i utlänningslagen kan utlänningar som vistats i Finland i fyra år få permanent uppehållstillstånd. Efter att ha varit fem år i landet kan en utlänning i enlighet med 56 a § få ställning som s.k. varaktigt bosatt. Bestämmelsen baserar sig på rådets direktiv av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning. Utlänningar har emellertid ingen skyldighet att ansöka om ställning som varaktigt bosatt och den inverkar inte på huruvida uppehållstillståndet i Finland förlängs. Ställningen kan ge mervärde närmast i en situation där utlänningen vill flytta till en annan medlemsstat. På samma sätt som kvalificerade arbetstagare som fått EU-blåkort kan en tredjelandsmedborgare som fått ställning som varaktigt bosatt resa till en annan medlemsstat och ansöka om uppehållstillstånd där.

En person med ställning som varaktigt bosatt kan utvisas ur landet med stöd av 149 § 2 mom. i utlänningslagen endast om han eller hon utgör ett omedelbart och tillräckligt allvarligt hot mot allmän ordning eller allmän säkerhet. Sålunda kan en sådan person inte utvisas på grund av att han eller hon i Fin-

land har bedrivit, eller det med hänsyn till hans eller hennes tidigare verksamhet eller annars finns grundad anledning att misstänka att han eller hon i Finland börjar bedriva verksamhet som äventyrar Finlands förhållanden till en främmande stat.

Återkallande av uppehållstillstånd

Med stöd av 58 § 1 mom. i utlänningslagen kan ett uppehållstillstånd återkallas när utlänningen varaktigt har flyttat bort från Finland eller när utlänningen i permanent syfte har vistats utanför landet i två år utan avbrott. Ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta återkallas med stöd av 58 § 2 mom. när utlänningen har vistats utanför Europeiska unionens territorium i två år utan avbrott eller när utlänningen har vistats utanför Finland i sex år utan avbrott.

Med stöd av 58 § 4 mom. kan ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd eller ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta också återkallas, om vid ansökan om uppehållstillstånd medvetet har lämnats oriktiga upplysningar om sökandens identitet eller andra oriktiga upplysningar som har påverkat beslutet eller om något som hade kunnat hindra beviljandet av uppehållstillstånd har hemlighållits.

Med stöd av 58 § 6 mom. får ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd eller ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta återkallas, om en Schengenstat begär att Finland återkallar ett uppehållstillstånd som Finland beviljat en utlänning och begäran anförs med motiveringen att utlänningen har meddelats inreseförbud i en annan Schengenstat och det har bestämts att han eller hon ska avlägsnas från Schengenområdet på liknande grunder som nämns i 149 § 1 mom. 2 och 3 punkten.

Tidsbegränsat uppehållstillstånd får enligt 58 § 5 mom. i utlänningslagen återkallas om de villkor på grundval av vilka uppehållstillståndet beviljades inte längre uppfylls. Till exempel en arbetstagares tillfälliga eller kontinuerliga uppehållstillstånd kan återkallas, om arbetstagaren inte längre har tillräcklig utkomst eller blir arbetslös. Varje enskilt fall prövas alltid med betoning på helheten. I praktiken beaktas det t.ex. då utlänningen tyr

sig till utkomststöd huruvida han eller hon blivit medellös helt eller delvis avsiktligt eller av skäl som han eller hon själv orsakat. Det kan anses oskäligt att återkalla uppehållstillstånd eller vägra fortsatt tillstånd t.ex. om inkomstminskningen beror på sjukdom, olycksfall eller moderskap, eller om innehavaren av uppehållstillståndet blivit tillfälligt arbetslös av orsaker som inte beror på honom eller henne själv. De förmildrande omständigheterna har betydelse speciellt då utlänningen har vistats länge i landet. En utlännings uppehållstillstånd behöver inte nödvändigtvis återkallas eller det fortsatta tillståndet förvägras, om utlänningen har vistats i landet i flera år, även om han eller hon tillfälligt tyr sig till utkomststöd. Också familjeförhållanden kan beaktas. Man kan också fastställa en ny grund för en utlännings vistelse i landet, t.ex. familjeband. Då kan uppehållstillståndet beviljas på basis av den nya grunden.

Arbetsgivarens skyldigheter

Upphållstillstånd för arbetstagare kan förvägras om arbetsgivaren inte på det sätt som krävs i 73 § 1 mom. 3 punkten i utlänningslagen har uppfyllt och i fortsättningen förmår uppfylla sina förpliktelser som arbetsgivare. Förutom förvägrande av tillstånd kan ett särskilt beslut av arbets- och näringsbyrån enligt 187 § i utlänningslagen komma i fråga om vägran att bevilja uppehållstillstånd för arbetstagare. Ett sådant beslut kan emellertid inte fattas, om straff dömts ut för gärningen. Bestämmelsen gäller endast uppehållstillstånd för arbetstagare.

Med stöd av 73 § 2 mom. i utlänningslagen ska arbetsgivaren försäkra sig om att utlänningar som anställs eller är anställda har ett sådant uppehållstillstånd för arbetstagare som krävs eller att de inte behöver något uppehållstillstånd. Enligt 3 mom. ska en arbetsgivare som anställer en icke-unionsmedborgare, en därmed jämförbar person eller en familjemedlem till någon av dessa eller en utlänning som vistas i landet med stöd av ett permanent uppehållstillstånd utan dröjsmål tillstålla arbets- och näringsbyrån en sådan utredning som avses i 1 mom. samt för förtroendemannen, den förtroendevalda

och arbetarskyddsfullmäktigen på arbetsplatsen uppge utlänningens namn samt det kollektivavtal som ska tillämpas. Arbetsgivaren ska enligt 4 mom. på arbetsplatsen förvara uppgifter om anställda utlänningar och om grunderna för deras rätt att arbeta så att arbetarskyddsmyndigheten vid behov kan granska uppgifterna utan svårigheter. Arbetsgivaren ska förvara uppgifterna fyra år efter det att utlänningens anställningsförhållande upphört.

I 186 § i utlänningslagen finns bestämmelser om utlänningsförseelse av arbetsgivare. En arbetsgivare eller dennes företrädare som uppsåtligt eller av oaktsamhet i sin tjänst håller en utlänning som inte har rätt att utföra förvärsarbete, uppsåtligt eller av grov oaktsamhet lämnar en myndighet oriktiga eller vilseledande uppgifter om en utlänningsvillkor i arbetet eller arbetsuppgifter och om de krav som dessa ställer, eller uppsåtligt eller av grov oaktsamhet försummar sin skyldighet enligt 73 § 3 mom., ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs på något annat ställe i lag, för utlänningsförseelse av arbetsgivare dömas till böter.

2.3 Genomförandet av direktivet om högkvalificerad anställning i vissa medlemsstater

Genomförandet av direktivet har beretts samtidigt i de olika medlemsstaterna och det har därför inte varit möjligt att göra en detaljerad täckande jämförelse av de olika ländernas lösningar under beredningen av regeringspropositionen. Enligt uppgift har endast Nederländerna redan berett de författningsändringar som behövs. De trädde i kraft den 1 januari 2011. Till exempel i Sverige har man just inlett beredningen.

EU-blåkortet togs i bruk i Nederländerna sommaren 2011. Liksom i Finland kompletterar EU-blåkortet det befintliga nationella systemet för högkvalificerade arbetstagares immigration. Också i Nederländerna kommer de bestämmelser som gäller EU-blåkort att vara strängare än det gällande immigrationsystemet för högkvalificerade arbetstagare. Till exempel bevis på en minst treårig högre utbildning krävs inte av dem som ansöker om ett sådant uppehållstillstånd för högkvalifice-

rade arbetstagare som baserar sig på den nationella lagstiftningen. Dessutom är den minimallön som fastställts för sökande av EU-blåkort betydligt högre än för andra högkvalificerade arbetstagare. Den som ansöker om EU-blåkort ska ha en årsinkomst på minst 60 000 euro, medan den som ansöker om nationellt uppehållstillstånd för högkvalificerade arbetstagare endast behöver ha inkomster på mellan 50 183 euro och 26 376 euro, beroende på sökandens ålder och helhetsituationen. Familjeåterförening är möjlig inom båda systemen och gäller både make (även sambo) och familjens barn. Familjemedlemmarna får ta emot vilket slags arbete som helst.

Medlemsstaterna har diskuterat de frågor som hänför sig till genomförandet vid de möten som kommissionen ordnat för kontaktkommittén. Det har i stor utsträckning varit liknande ämnen som väckt frågor i medlemsstaterna. Bl.a. direktivets mångtydiga formuleringar har medfört oklarhet, t.ex. tolkningen av arbetslöshetsperioderna.

2.4 Bedömning av nuläget

Allmänt

Genomförandet av direktivet om högkvalificerad anställning har inte särskilt stora konsekvenser för de förfaranden som tillämpas i Finland, eftersom Finlands lagstiftning redan nu medger flexibla utvecklingsmöjligheter när det gäller kvalificerade arbetstagares inresa. Det viktiga är att de ändringar som nu görs inte försvårar det välfungerande befintliga systemet.

I Allmänna bestämmelser

Artikel 1. Syftet med direktivet är enligt artikel 1 att fastställa villkoren för inresa och vistelse i mer än tre månader på medlemsstaternas territorium för högkvalificerad anställning när det gäller tredjelandsmedborgare som innehar ett EU-blåkort och som anländer antingen från ett tredjeland eller från en annan medlemsstat. Direktivet innehåller också bestämmelser om villkoren för de nämnda personernas familjemedlemmars inresa och vistelse i över tre månader.

I utlänningslagen föreskrivs det om villkor för inresa och vistelse i landet. Direktivet förutsätter ändringar i utlänningslagen. Artikel 14 i direktivet förutsätter ändringar också i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet, folkhälsoagen och lagen om specialiserad sjukvård samt universitetslagen och yrkeshögskolelagen.

Artikel 2. I artikeln definieras begrepp som används i direktivet. Utlänningslagens definitioner finns i 3 §. Dessutom definieras begreppet familjemedlem i 37 §.

Definitionen av tredjelandsmedborgare i *artikel 2 a* motsvarar definitionen i 3 § 2 a-punkten i utlänningslagen.

I *artikel 2 b* avses med högkvalificerad anställning sådan anställning av en person som i den berörda medlemsstaten i egenskap av arbetstagare är skyddad enligt nationell arbetsrätt och/eller enligt nationell praxis, oavsett rättsförhållandet, i syfte att för, eller under ledning av, någon annan utöva verkligt och effektivt arbete, för vilken personen erhåller betalning, och för vilken personen har relevant och särskild kompetens, som styrks genom högre yrkeskvalifikationer. En definition av högkvalificerad anställning ska fogas till 3 § i utlänningslagen.

Med EU-blåkort avses i *artikel 2 c* ett tillstånd med beteckningen EU-blåkort som ger innehavaren rätt att vistas och arbeta på en medlemsstats territorium i enlighet med villkoren i direktivet om högkvalificerad anställning. Det är fråga om en ny grund för uppehållstillstånd, varför en definition av EU-blåkort också ska införas i 3 § i utlänningslagen. I praktiken är EU-blåkortet enligt direktivet ett vanligt uppehållstillstånd där man under rubriken "Typ av tillstånd" ska ange "EU-blåkort".

I *artikel 2 d och e* definieras första och andra medlemsstat. Med första medlemsstat avses den medlemsstat som först beviljade en tredjelandsmedborgare ett EU-blåkort. Med andra medlemsstat avses varje annan medlemsstat än den första medlemsstaten. Det är inte nödvändigt att separat definiera första och andra medlemsstat i utlänningslagen, eftersom det framgår vilken medlemsstat som avses av formuleringen av bestämmelserna om att röra sig från en medlemsstat till en

annan. Saken preciseras också i detaljmotiveringen till bestämmelserna i fråga.

Med familjemedlem avses enligt *artikel 2 f* tredjelandsmedborgare enligt definitionen i artikel 4.1 i direktivet om rätt till familjeåterförening (2003/86/EG, nedan *familjeåterföreningsdirektivet*), dvs. anknypningspersonens make/maka och ogifta underåriga barn vars vårdnadshavare anknypningspersonen eller dennes make/maka är. Familjeåterföreningsdirektivet möjliggör familjeåterförening även med andra familjemedlemmar än dem som nämns i artikel 4.1. Enligt 37 § i utlänningslagen anses också en person av samma kön som familjemedlem, om partnerskapet har registrerats nationellt. Med makar jämställs också personer, oavsett kön, som fortlöpande lever under äktenskapsliknande förhållanden om de har bott tillsammans minst två år eller gemensamt har vårdnaden om ett barn eller om det finns andra vägande skäl. Med minderårigt barn kan under vissa förutsättningar också jämnställas ett fosterbarn angående vars vårdnadsförhållande det inte kan fås någon officiell utredning, t.ex. på grund av omständigheter som beror på situationen i utflyttningslandet. Med stöd av artikel 4.2 b i direktivet om högkvalificerad anställning kan medlemsstaterna utfärda förmånligare bestämmelser när det gäller artikel 15 om familjeåterförening. Följaktligen kan definitionen av familjemedlem i 37 § i den gällande utlänningslagen tillämpas på högkvalificerade arbetstagare, och direktivets aningen snävare definition föranleder inga ändringar i lagen.

Med högre yrkeskvalifikationer avses i *artikel 2 g* kvalifikationer som kan styrkas genom bevis på högre utbildning. Avsikten är att en definition av arbete som kräver högre yrkeskvalifikationer ska fogas till 3 § i utlänningslagen på det sätt som angetts ovan. I samband med det definieras också högre yrkeskvalifikationer. Yrkeskvalifikationer behandlas också i lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer (1093/2007).

Medlemsstaterna kan nationellt besluta att med högre utbildning jämnställa minst fem års yrkeserfarenhet som är jämförbar med högre utbildning och som är relevant inom det yrke eller den bransch som specificeras i anställningskontraktet eller det bindande anställ-

ningserbjudandet. Med yrkeserfarenhet avses enligt *artikel 2 i* faktiskt och lagligt utövande av yrket i fråga. I praktiken är det mycket svårt att bedöma arbetserfarenhet som erhållits i ett annat land, och därför föreslås det inte att arbetserfarenhet ska jämföras med högre utbildning.

Med bevis på högre utbildning avses enligt *artikel 2 h* examens-, utbildnings- eller annat behörighetsbevis på formella kvalifikationer som utfärdats av en behörig instans och som styrker slutförandet av ett program för eftergymnasial högre utbildning, nämligen en uppsättning kurser som tillhandahålls av en högre utbildningsanordnare som erkänns som lärosäte av den stat där den är belägen. En förutsättning är att det har krävts minst tre års studier att förvärva beviset. Avsikten är att en definition av arbete som kräver högre yrkeskvalifikationer ska fogas till 3 § i utlänningslagen på det sätt som angetts ovan. I samband med det definieras också högre utbildning.

Enligt *artikel 2 j* avses med reglerat yrke ett yrke enligt definitionen i artikel 3.1 a i direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer (2005/36/EG, nedan *yrkeskvalifikationsdirektivet*). I yrkeskvalifikationsdirektivet avses med reglerat yrke en eller flera former av yrkesverksamhet där det genom lagar och andra författningar direkt eller indirekt krävs bestämda yrkeskvalifikationer för tillträde till eller utövande av verksamheten eller någon form av denna. Användandet av en sådan yrkestitel som genom bestämmelser i lagar och andra författningar enbart får användas av den som innehar en viss yrkeskvalifikation utgör en form av utövande av yrkesverksamhet. Om första meningen inte är tillämplig, ska ett sådant yrke som avses i punkt 2 betraktas som ett reglerat yrke, dvs. ett yrke som utövas av en medlem i en sådan yrkessammanslutning eller yrkesorganisation som avses i bilaga I till direktivet. Yrkeskvalifikationsdirektivet har genomförts i Finland genom lagen om erkännande av yrkeskvalifikationer. I 2 § 1 punkten i den lagen konstateras det att det med reglerat yrke avses en tjänst eller uppgift, för vilken det för tillträde eller utövande krävs att personen uppfyller vissa i lag eller förordning föreskrivna yrkeskvalifikationer.

Artikel 3. I artikeln fastställs direktivets tillämpningsområde. Direktivet ska tillämpas på tredjelandsmedborgare som ansöker om inresa till en medlemsstats territorium för högkvalificerad anställning enligt villkoren i direktivet. I artikeln räknas också de tredjelandsmedborgare upp som direktivet inte ska tillämpas på.

Direktivet ska inte vara tillämpligt på personer som åtnjuter eller har ansökt om internationellt skydd eller tillfälligt skydd eller personer som ansöker om uppehållstillstånd som forskare i den mening som avses i direktiv 2005/71/EG. Tillämpningsområdet omfattar inte heller personer som vistas i EU med stöd av direktivet om varaktigt bosatta eller personer som reser in i en medlemsstat i enlighet med åtaganden enligt ett internationellt avtal som underlättar inresa och tillfällig vistelse för fysiska personer med anknytning till handel och investeringar. Utanför direktivets tillämpningsområde står dessutom personer som fått uppskov med avvisning eller utvisning på grund av faktiska eller rättsliga omständigheter. Direktivet gäller inte heller säsongsarbetare eller unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som har utövat sin rätt till fri rörlighet inom gemenskapen i enlighet med direktiv 2004/38/EG (nedan *direktivet om fri rörlighet*) eller personer som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG av den 16 december 1996 om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster så länge de är utstationerade på den berörda medlemsstatens territorium. Vidare ska detta direktiv inte vara tillämpligt på tredjelandsmedborgare och deras familjemedlemmar, oavsett nationalitet, som enligt överenskommelser mellan gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och dessa tredjeländer, å andra sidan, åtnjuter samma rätt till fri rörlighet som unionsmedborgare.

Formuleringen i artikel 3.2 j, enligt vilken direktivet inte ska vara tillämpligt på utstationerade arbetstagare, kan medföra oklarheter i tolkningen. Enligt den nämnda punkten ska direktivet inte vara tillämpligt på tredjelandsmedborgare som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster så länge de

är utstationerade på den berörda medlemsstatens territorium. Enligt artikel 1.1 i direktiv 96/71/EG ska direktivet tillämpas på företag som är etablerade i en medlemsstat och som i samband med tillhandahållande av tjänster över gränserna utstationerar arbetstagare enligt punkt 3 inom en medlemsstats territorium. I direktivet om utstationering av arbetstagare avgränsas tydligt tre grupper av utstationering som direktivet tillämpas på, dvs. utstationering internt inom en koncern, utstationering av en underleverantör samt uthyrning av arbetskraft. Enligt artikel 1.4 i samma direktiv får företag som är etablerade i en icke-medlemsstat emellertid inte behandlas förmånligare än företag som är etablerade i en medlemsstat. Sålunda är arbetstagare som utstationerats av företag utanför EU:s territorium indirekt skyddade under tiden för utstationeringen på minst samma nivå som arbetstagare som utstationerats från EU:s territorium. Det är uppenbart att avsikten med direktivet om högkvalificerad anställning har varit att tillämpningsområdet inte ska omfatta några utstationerade arbetstagare, oberoende om det är fråga om tredjelandsmedborgare som sänts ut från EU:s territorium eller från ett tredjeland.

I artikel 3.3 bestäms det också att direktivet inte ska påverka tillämpningen av eventuella avtal mellan gemenskapen och/eller dess medlemsstater, å den ena sidan, och ett eller flera tredjeländer, å den andra, vilka innehåller en förteckning över yrken som bör undantas från tillämpningen av detta direktiv för att säkerställa en etisk rekrytering inom sektorer som kännetecknas av personalbrist, genom att skydda arbetskraft i utvecklingsländer som undertecknat dessa avtal.

Enligt artikel 3.4 ska direktivet inte heller påverka medlemsstaternas rätt att utfärda andra uppehållstillstånd än EU-blåkort för alla anställningsändamål. Andra uppehållstillstånd ger inte innehavaren de rättigheter som avses i direktivet. Av dem som med stöd av utlänningslagen för närvarande anses som kvalificerade arbetstagare kommer endast en del att kunna få EU-blåkort. Då villkoren i direktivet inte uppfylls, kan det allmänna förfarandet för beviljande av uppehållstillstånd för arbetstagare tillämpas i fråga om uppgifter som kräver särskild kompetens.

Det är nödvändigt att ta in en bestämmelse i utlänningslagen om särskilda villkor för beviljande av EU-blåkort. I motiveringen till bestämmelsen preciseras det vilka grupper av personer som enligt villkoren i direktivet inte beviljas EU-blåkort.

Artikel 4. Direktivet möjliggör förmånligare bestämmelser i vissa fall. Direktivet begränsar inte tillämpningen av förmånligare bestämmelser som baserar sig på gemenskapens lagstiftning. Det begränsar inte heller tillämpningen av förmånligare bestämmelser som ingår i bilaterala eller multilaterala avtal som gemenskapen eller gemenskapen och dess medlemsstater eller en eller flera medlemsstater slutit med ett tredjeland.

Medlemsstaterna kan också avvika från den lönetröskel som anges i artikel 5.3, om det är fråga om vistelse i en annan medlemsstat i enlighet med artikel 18. Medlemsstaterna kan också tillämpa förmånligare procedurbestämmelser än artikel 11. Direktivet möjliggör förmånligare bestämmelser också i fråga om andra meningarna i artikel 12.1 och artikel 12.2, vilka gäller tillträde till arbetsmarknaden. Medlemsstaterna kan utfärda förmånligare bestämmelser också i fråga om artikel 13 om arbetslöshet, artikel 14 om likabehandling, artikel 15 om familjemedlemmar och artikel 16.4 om ställningen som varaktigt bosatt. Användningen av förmånligare bestämmelser behandlas separat i de berörda artiklarna.

II Villkor för inresa

Artikel 5. Artikel 5 innehåller villkor för beviljande av EU-blåkort. Den som ansöker om EU-blåkort ska visa upp en handling som styrker att han eller hon uppfyller villkoren. Enligt punkt 6 ska artikeln inte påverka tillämpliga kollektivavtal eller relevant branschpraxis för högkvalificerad anställning. En del av villkoren för beviljande av EU-blåkort är sådana som ingår antingen i de allmänna villkoren för beviljande av uppehållstillstånd enligt den gällande utlänningslagen eller de särskilda villkoren för beviljande av uppehållstillstånd för arbete. Bestämmelser om särskilda villkor för uppehållstillstånd som beviljas på basis av arbete finns i 5 kap. i utlänningslagen. I 4 kap. i

samma lag föreskrivs det om allmänna villkor för beviljande av uppehållstillstånd.

Enligt artikel 5.1 d ska sökanden uppvisa en resehandling, som är giltig enligt nationell rätt, och en viseringsansökan eller, vid behov, en visering samt, i förekommande fall, ett giltigt uppehållstillstånd eller en nationell visering för längre vistelse. Medlemsstaterna får kräva att resehandlingen är giltig åtminstone under inledningen av den period för vilken uppehållstillståndet beviljats. Innehavare av EU-blåkort behöver inte ytterligare visering för att komma in i landet. Enligt 35 § i utlänningslagen är en förutsättning för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas att utlänningsdokumentet har ett giltigt resedokument. Med stöd av 53 § i samma lag krävs det för beviljande av det första uppehållstillståndet att resedokumentets giltighetstid täcker uppehållstillståndets giltighetstid. Fortsatt tillstånd får däremot beviljas för högst fyra år, även om resedokumentet inte är giltigt hela den tiden.

Enligt artikel 5.1 f är ett villkor för beviljande av EU-blåkort också att sökanden inte anses utgöra ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet och allmän folkhälsa. En motsvarande bestämmelse om äventyrande av allmän ordning eller säkerhet samt folkhälsan finns i 36 § 1 mom. i den gällande utlänningslagen.

I utlänningslagen ska kompletterande bestämmelser införas om de särskilda villkor för EU-blåkort som inte ingår i den gällande lagen och som endast gäller beviljande av EU-blåkort.

Enligt artikel 5.1 a ska den som ansöker om ett EU-blåkort visa upp ett giltigt anställningskontrakt eller, i enlighet med nationell lagstiftning, ett bindande anställningserbjudande om minst ett års högkvalificerad anställning i den berörda medlemsstaten. Enligt punkt 3 ska bruttoårslönen vara minst en och en halv gång större än den genomsnittliga bruttoårslönen i den berörda medlemsstaten. Medlemsländerna ska fastställa en lönetröskel som uppfyller dessa villkor och offentliggöra den. Vid fastställandet av den nationella lönetröskeln kan medlemsstaterna med stöd av punkt 4 kräva att alla villkor i tillämpliga lagar, kollektivavtal eller relevant branschpraxis för högkvalificerad anställning ska vara uppfyllda.

I fråga om vissa yrken får länderna med stöd av punkt 5 fastställa en lägre lönetröskel, men den måste dock vara minst 1,2 gånger den genomsnittliga bruttoårslönen. I sådana fall förutsätts det att efterfrågan på arbetstagare från tredjeland är särskilt stor inom yrkena i fråga och att yrkena ingår i de stora grupperna 1 och 2 enligt den internationella Isco-klassificeringen. Om en medlemsstat utnyttjar denna möjlighet, ska den varje år tillställa kommissionen en förteckning över de yrken för vilka en avvikelse har beslutats.

I utlänningslagen ska det tas in bestämmelser om att ett arbetsavtal på minst ett år eller ett bindande anställningserbjudande krävs för att EU-blåkort ska kunna beviljas samt bestämmelser om lönens storlek. Migrationsverket publicerar lönetröskeln på sin webbplats. I praktiken baserar sig siffran på de årsinkomstuppgifter som Statistikcentralen lämnar till Eurostat. År 2009 var den genomsnittliga årsinkomsten enligt statistikcentralen 37 876 euro, varför den lön som krävs i direktivet innebar månadsinkomster på något över 4 700 euro. Man har inte för avsikt att i Finland ta i bruk den löneavvikelse som artikeln möjliggör. En person kan dock också i sådana här sammanhang ofta beviljas uppehållstillstånd för arbetstagare eller något annat uppehållstillstånd vid s.k. sedvanligt förfarande. Tillämpning av en löneavvikelse skulle göra systemet onödigt komplicerat i framtiden.

Med stöd av artikel 5.4 får medlemsstaterna trots lönekoeficienten kräva att alla villkor i tillämpliga lagar, kollektivavtal eller relevant branschpraxis för högkvalificerad anställning ska vara uppfyllda. För beviljande av uppehållstillstånd för arbetstagare förutsätts enligt 73 § 1 mom. i den gällande utlänningslagen information om de centrala villkoren i arbetet samt en försäkran om att villkoren stämmer överens med gällande bestämmelser och kollektivavtalet i fråga. Arbetsvillkoren ska motsvara den praxis som tillämpas på arbetstagare i motsvarande uppdrag på arbetsmarknaden, även om ett kollektivavtal inte behöver tillämpas. Den gällande bestämmelsen ska också tillämpas på innehavare av EU-blåkort.

I artikel 5.1 b och c föreskrivs det också om de handlingar som krävs som bevis för

yrkeskompetensen. I fråga om reglerade yrken (t.ex. läkare och sjukskötare) ska sökanden visa upp en handling som styrker att han eller hon uppfyller de villkor som enligt nationell lagstiftning gäller för unionsmedborgares utövande av det reglerade yrke som anges i anställningskontraktet eller i det bindande anställningserbjudandet i enlighet med nationell lagstiftning. När det gäller oreglerade yrken ska sökanden lägga fram handlingar som styrker relevanta högre yrkeskvalifikationer för det yrke eller den bransch som specificeras i anställningskontraktet eller i det bindande anställningserbjudandet i enlighet med nationell lagstiftning. Artikel 5.1 b och c förutsätter inga ändringar i utlänningslagen. Enligt 72 § 1 mom. 3 punkten i utlänningslagen beviljas uppehållstillstånd för arbetstagare endast till personer som uppfyller villkoren, om det för arbetet krävs särskild kompetens eller ett godkänt hälsotillstånd. Avsikten är att bestämmelsen också ska tillämpas på personer som ansöker om EU-blåkort.

Enligt artikel 5.1 e ska sökanden också lägga fram bevis för att han eller hon har, eller i enlighet med nationell lagstiftning, har ansökt om, en sjukförsäkring som täcker alla risker som normalt täcks för medborgare i den berörda medlemsstaten under perioder när sådant försäkringsskydd och motsvarande förmåner inte tillhandahålls i samband med eller som en följd av anställningskontraktet. I Finland hänför sig sjukförmånerna i första hand till att man bor i landet och inte till försäkringsskydd på basis av arbete. De nämnda riskerna täcks i Finland genom förmåner enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) och tjänster inom ramen för det offentliga hälso- och sjukvårdssystemet. Det är inte nödvändigt att kräva sjukförsäkring i samband med beviljande av uppehållstillstånd, eftersom innehavare av EU-blåkort i allmänhet får en hemkommun i Finland och som kommuninvånare omfattas av de offentliga hälso- och sjukvårdstjänsterna. De högkvalificerade arbetstagare som kommer till landet för en tid på mindre än två år och endast får tillfälligt uppehållstillstånd får inte en hemkommun enligt 4 § i lagen om hemkommun (210/1994). Därför krävs det ändringar i lagstiftningen om hälso- och sjukvården för att

principen om likabehandling ska uppfyllas i enlighet med artikel 14. Dessutom är innehavare av EU-blåkort sjukförsäkrade i Finland. Enligt 1 kap. 2 § 2 mom. i sjukförsäkringslagen är en arbetstagare försäkrad från och med den tidpunkt då arbetet inleds, om han eller hon arbetar i minst fyra månader utan avbrott.

Medlemsstaterna får med stöd av artikel 5.2 kräva att sökanden uppger sin adress på den berörda medlemsstatens territorium. Enligt 207 § i utlänningslagen är den vars sak myndigheten behandlar skyldig att tillstålla myndigheten sin kontaktinformation och meddela förändringar i den. I utlänningslagen förutsätts dock inte att en utlänning som har fått uppehållstillstånd meddelar uppehållstillståndsmyndigheten sin adress, och avsikten är inte att föreslå att ett sådant krav införs.

Artikel 6. Artikeln innehåller bestämmelser om inresekvoter. Direktivet ska inte inverka på en medlemsstats rätt att bestämma antalet tredjelandsmedborgare som inreser till dess territorium för högkvalificerad anställning. Utlänningslagen innehåller inga bestämmelser om inresekvoter för arbetstagare.

KAPITEL III - EU-blåkort, förfarande och insyn

Artikel 7. Artikeln innehåller bestämmelser om beviljande av EU-blåkort, kortets utformning och vilka uppgifter som ska anges på kortet. Enligt artikeln ska medlemsstaterna bevilja ett EU-blåkort till en person som uppfyller kraven i artikel 5.

I artikel 7.1 bestäms det om situationer där en högkvalificerad arbetstagare som uppfyller kraven behöver visering. Medlemsstaten ska göra det så enkelt som möjligt att skaffa visum. I punkt 4 fastställs kortinnehavarens rätt att resa in till, på nytt resa in till och vistas på territoriet för den medlemsstat som utfärdat EU-blåkortet. Utlänningar som fått uppehållstillstånd behöver inte ett separat visum för att komma till Finland, eftersom de får uppehållstillståndet redan i avreselandet. Enligt 11 § i utlänningslagen har innehavare av uppehållstillstånd i Finland rätt att resa in i landet.

Enligt artikel 7.2 ska medlemsstaterna fastställa en standardiserad giltighetstid för EU-blåkortet på mellan ett och fyra år. Om anställningskontraktet omfattar en period som understiger denna giltighetstid, ska EU-blåkortet utfärdas för den period som anställningskontraktet gäller, plus tre månader. Bestämmelser om EU-blåkortets giltighetstid ska tas in både i utlänningslagens 53 § som gäller det första tidsbegränsade uppehållstillståndet och i 55 § som gäller fortsatt tillstånd.

I praktiken är EU-blåkortet en vanlig uppehållstillståndshandling, eftersom det enligt artikel 7.3 ska ha den enhetliga utformning av uppehållstillstånd som föreskrivs i förordning (EG) nr 1030/2002. På uppehållstillståndshandlingen ska villkoren för innehavarens tillträde till arbetsmarknaden anges. Under rubriken "Typ av tillstånd" ska medlemsstaterna ange "EU-blåkort". I den ändring av utlänningslagen (631/2011) som riksdagen godkände den 15 mars 2011 fogades ett nytt 2 mom. till 34 § i lagen. Enligt det nya momentet ska en anteckning om det direktiv med stöd av vilket uppehållstillståndet beviljats göras i uppehållstillståndskortet. Med stöd av samma bestämmelse kan man i fortsättningen också göra en anteckning som intygar att innehavaren av uppehållstillståndshandlingen är innehavare av ett EU-blåkort.

Artikel 8. Artikel innehåller bestämmelser om grunder för avslag i fråga om en ansökan om EU-blåkort. En del av grunderna för avslag är bindande för medlemsstaterna. I fråga om vissa grunder för avslag får medlemsstaterna emellertid själva avgöra om de tillämpar bestämmelserna.

Med stöd av artikel 8.1 ska medlemsstaterna avslå ansökan om sökanden inte uppfyller villkoren för beviljande av EU-blåkort i artikel 5. Medlemsstaten är också skyldig att avslå ansökan om de handlingar som uppvisas till stöd för ansökan har förvärvats på bedrägligt sätt, förfalskats eller ändrats i något avseende. Med stöd av 36 § i utlänningslagen kan uppehållstillstånd vägras, om villkoren för beviljande av tillståndet inte uppfylls eller om det finns grundad anledning att misstänka att utlänningslagen har för avsikt att kringgå bestämmelserna om inresa i landet. Utlänningslagen motsvarar direktivet till denna del.

Med stöd av artikel 8.2 får medlemsstaterna undersöka situationen på sin arbetsmarknad och tillämpa sina nationella förfaranden för tillsättning av lediga platser under de två första åren som en innehavare av ett EU-blåkort är lagligt anställd. Medlemsstaterna får också kontrollera om den lediga platsen inte kan tillsättas med nationell arbetskraft, med arbetskraft från gemenskapen, med tredjelandsmedborgare som lagligen vistas i den medlemsstaten och redan utgör en del av dess arbetsmarknad eller med personer med EG-ställning som varaktigt bosatta som önskar flytta till den medlemsstaten för högkvalificerad anställning i enlighet med direktivet om varaktigt bosatta. En bedömning av tillgången på arbetskraft görs för närvarande inte när det gäller högkvalificerade arbetstare som kommer till Finland med ett vanligt uppehållstillstånd. Avsikten är inte att villkoret ska tillämpas på innehavare av EU-blåkort heller.

I artikel 8.3 och 8.4 föreskrivs det att ansökan kan nekas prövning på grund av artikel 6, dvs. överskridande av den nationella inresekvoten. Medlemsstaterna kan också avslå ansökan för att säkerställa etisk rekrytering. Bestämmelserna är inte bindande, och det föreslås inga ändringar i utlänningslagen med anledning av dem.

Med stöd av artikel 8.5 kan en ansökan också avslås om arbetsgivaren påförts sanktioner i enlighet med nationell lagstiftning för att inte ha uppfyllt sina förpliktelser som arbetsgivare eller på grund av olaglig anställning. Bestämmelser om utlänningsförseelse av arbetsgivare finns i 186 § i utlänningslagen. I 47 kap. 6 a § i strafflagen (39/1889) föreskrivs det om straff för anlitande av utländsk arbetskraft som saknar tillstånd. Eftersom bestämmelsen inte är bindande för medlemsstaterna, föreslås det inga ändringar i utlänningslagen på basis av den.

Artikel 9. Artikeln innehåller bestämmelser om grunderna för att återkalla eller inte förlänga EU-blåkort. Också i denna artikel är en del av grunderna bindande för medlemsstaterna och en del sådana alternativ som medlemsstaterna själva får besluta om. I utlänningslagen finns det inte någon särskild bestämmelse om att inte förlänga ett uppehållstillstånd. Då man överväger förlängning

av ett uppehållstillstånd med stöd av 54 § 1 mom. kan villkoren för beviljande av EU-blåkort emellertid prövas på nytt.

Enligt artikel 9.1 a ska medlemsstaterna återkalla eller låta bli att förlänga ett EU-blåkort, om kortet har förvärvats på bedrägligt sätt, förfalskats eller ändrats i något avseende. Likaså ska kortet enligt 9.1 b återkallas eller en förlängning nekas om det framkommer att innehavaren inte uppfyllde eller inte längre uppfyller kraven för inresa och vistelse eller vistas i den berörda medlemsstaten av andra skäl än de för vilka innehavaren beviljades tillstånd.

Enligt 58 § 4 mom. i den gällande utlänningslagen kan ett uppehållstillstånd återkallas, om vid ansökan om uppehållstillstånd medvetet har lämnats oriktiga upplysningar om sökandens identitet eller andra oriktiga upplysningar som har påverkat beslutet eller om något som hade kunnat hindra beviljandet av uppehållstillstånd har hemlighållits. Enligt 58 § 5 mom. får ett tidsbegränsat uppehållstillstånd återkallas, om de villkor på grundval av vilka uppehållstillståndet beviljades inte längre uppfylls. Ordalydelsen i 58 § 4 och 5 mom. i den gällande lagen avviker från formuleringen i direktivet, men motsvarar direktivets sakinhåll. Ordalydelsen i utlänningslagen lämnar rum för prövning i enskilda fall: uppehållstillstånd återkallas inte om bedrägeriet eller de förändrade omständigheterna inte är väsentliga med tanke på beviljande av uppehållstillstånd. Detta kan inte anses stå i strid med direktivets syfte, och lagen behöver inte ändras till denna del.

Enligt 58 § 1 mom. ska ett uppehållstillstånd återkallas när utlänningen varaktigt har flyttat bort från Finland eller när utlänningen i permanent syfte har vistats utanför landet i två år utan avbrott. I 3 mom. i samma paragraf föreskrivs det om utlänningsens möjlighet att ansöka om att uppehållstillståndet inte återkallas. Direktivet förutsätter ingen ändring i 1 mom. Om en person flyttar bort från landet i permanent syfte, kan han eller hon inte längre anses uppfylla kraven för vistelse. Återkallande av EU-blåkort kan komma i fråga med stöd av det gällande 1 mom. också då en annan medlemsstat meddelar att den beviljat utlänningen ett EU-blåkort. Enligt 58 § 6 mom. får ett uppehållstillstånd också

återkallas, om en Schengenstat begär att Finland återkallar ett uppehållstillstånd som Finland beviljat en utlänning och begäran anförs med motiveringen att utlänningen har meddelats inreseförbud i en annan Schengenstat och att det har bestämts att han eller hon ska avlägsnas från Schengenområdet på liknande grunder som nämns i 149 § 1 mom. 2 och 3 punkten. Beslutet har då fattats av orsaker som hänför sig till allvarlig brottslighet eller allmän säkerhet. Inte heller denna bestämmelse kan anses stå i strid med direktivet, även om direktivet inte innehåller en fullständigt motsvarande bestämmelse.

Med stöd av artikel 9.1 c ska kortet också återkallas om innehavaren inte har respekterat begränsningarna i artikel 12 gällande tillträde till arbetsmarknaden eller begränsningarna i artikel 13 gällande vistelse under en period av tillfällig arbetslöshet. I praktiken innebär överträdelse av begränsningarna i artikel 12 att innehavaren av EU-blåkortet arbetar inom en annan bransch än den som uppehållstillståndet berättigar till. I sådana fall kan uppehållstillståndet återkallas med stöd av 58 § 5 mom. i utlänningslagen.

Med begränsningarna i artiklarna 12 och 13 torde även anmälningsskyldigheten avses. Kortinnehavaren ska meddela myndigheterna om sin arbetslöshet och förändringar i omständigheter som inverkar på beviljande av uppehållstillstånd. Försummelse av anmälningsskyldigheten leder till att uppehållstillståndet återkallas även om grunderna för beviljande av tillståndet fortfarande uppfylls. Påföljden kan anses ganska oproportionerlig i förhållandet till hur allvarlig gärningen är. Det är också möjligt att utfärda förmånligare bestämmelser i fråga om dessa punkter i artikeln och därför tas anmälningsskyldigheten inte i bruk.

I artikel 9.3 föreskrivs det om situationer där medlemsstaterna kan återkalla eller låta bli att förlänga ett EU-blåkort. Enligt artikel 9.3 a kan kortet återkallas av hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet och allmän folkhälsa. Med stöd av punkt 3 b kan kortet också återkallas ifall innehavaren inte har tillräckliga medel för sin och sina familjemedlemmars försörjning utan att utnyttja det sociala trygghetssystemet. Vid bedömningen av försörjningsmedel ska man ta hänsyn till

vilken typ av medel det rör sig om och inkomsternas regelbundenhet och får beakta nivån för nationella minimilöner och pensioner samt det antal familjemedlemmar som den berörda personen har. Huruvida medlen är tillräckliga kan emellertid inte bedömas under den period av tillfällig arbetslöshet som avses i artikel 13. Ett uppehållstillstånd kan i de nämnda fallen också återkallas med stöd av 58 § 5 mom. i utlänningslagen.

Enligt artikel 9.3 c kan medlemsstaterna återkalla kortet om kortinnehavaren inte har meddelat sin adress. Avsikten är inte att införa en skyldighet att meddela sin adress. Med stöd av punkt d kan ett EU-blåkort återkallas om kortets innehavare ansöker om socialbidrag, förutsatt att den berörda medlemsstaten i förväg skriftligen har informerat honom eller henne om detta. Den lön som krävs för innehavare av ett EU-blåkort är så stor att personen i praktiken inte blir utkomststödsklient. Upphållstillståndet kan återkallas om lönen inte uppfyller kraven i direktivet. Återkallande av ett uppehållstillstånd för att innehavaren tyr sig till utkomststöd kommer i praktiken inte i fråga när det gäller innehavare av EU-blåkort, även om det är möjligt enligt 39 § i den gällande utlänningslagen.

Artikel 10. I artikeln finns bestämmelser om ansökningar om rätt till inresa. Enligt punkt 1 ska medlemsstaterna fastställa huruvida ansökningar om EU-blåkort ska göras av den berörda tredjelandsmedborgaren och/eller av dennes arbetsgivare. Enligt den gällande utlänningslagen kan ansökan lämnas både av arbetstagaren och arbetsgivaren. I den lag om ändring av utlänningslagen (631/2011) med avseende på biometriska kännetecken som godkändes av riksdagen den 15 mars 2011 föreskrivs det att man i samband med att ansökan om uppehållstillstånd lämnas in ska uppta biometriska kännetecken av sökanden för uppehållstillståndshandlingen. I fortsättningen kan endast sökanden själv inleda sin ansökan om uppehållstillstånd.

Enligt artikel 10.2 ska ansökan tas upp till prövning antingen när den berörda tredjelandsmedborgaren fortfarande befinner sig utanför den medlemsstat som han eller hon vill resa in i, eller när han eller hon redan vistas i den medlemsstaten och har ett giltigt

uppehållstillstånd eller en nationell visering för längre vistelse. Medlemsstaten kan också göra undantag och godkänna en ansökan från en person som inte innehar ett giltigt uppehållstillstånd men uppehåller sig lagligen på territoriet.

Det som anförts ovan motsvaras av bestämmelserna i den gällande utlänningslagen om lämnande av ansökan om uppehållstillstånd för arbetstagare. Det första uppehållstillståndet ska enligt 60 § i lagen i regel sökas utomlands. I enlighet med 49 § 1 mom. kan en utlänningsansökan anlänt till landet utan uppehållstillstånd endast i undantagsfall beviljas uppehållstillstånd. Om utlänningsansökan därmed redan har uppehållstillstånd på någon grund, kan han eller hon beviljas uppehållstillstånd för arbete också om ansökan görs i Finland, även om grunden för vistelsen tidigare har varit något annat än arbete.

Enligt punkt 4 får en medlemsstat också kräva att ansökan endast kan ges in utanför dess territorium, förutsatt att sådana begränsningar redan när detta direktiv antas finns fastställda i den gällande nationella lagstiftningen.

Artikel 11. Artikeln innehåller rättssäkerhetsgarantier såsom den maximala behandlingstid som anges i bestämmelsen. Förmånligare bestämmelser är möjliga i fråga om hela artikeln. Enligt punkt 1 ska medlemsstaternas behöriga myndigheter fatta beslut om ansökan och, i enlighet med förfarandena i den berörda medlemsstatens nationella lagstiftning, skriftligen underrätta sökanden om beslutet så snart som möjligt och senast 90 dagar efter det att ansökan lämnades in. I punkt 2 bestäms det om komplettering av ansökan. Om ansökningen är bristfällig, ska myndigheten meddela sökanden om detta och ge en skälig tid för sökanden att lämna de uppgifter eller handlingar som saknas. Om de uppgifter som saknas inte lämnas in inom den utsatta tiden, kan ansökningen avslås. Tiden för skaffande av tilläggsuppgifter ingår inte i behandlingstiden på 90 dagar.

Utlänningslagen innehåller inga allmänna bestämmelser om en maximitid för behandling av ansökningar om uppehållstillstånd. Särskilda bestämmelser har utfärdats om behandlingstiden i fråga om uppehållstillstånd för familjemedlemmar och EG-

uppehållstillstånd för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare, eftersom detta har krävts i EU-lagstiftningen. Behandlingstiden för uppehållstillstånd som beviljats arbetstagare var vid Migrationsverket i genomsnitt två månader år 2010.

En bestämmelse om en 90 dagars maximibehandlingstid för ansökningar om EU-blåkort ska tas in i utlänningslagen. Däremot motsvarar förfarandet för att be om tilläggsuppgifter det myndighetsförfarande som krävs i förvaltningslagen (434/2003). Enligt 22 § i förvaltningslagen ska myndigheten i fall där en handling som har tillställts en myndighet är bristfällig uppmana avsändaren att komplettera handlingen inom en viss tid, om det inte är onödigt med tanke på avgörandet av ärendet. Avsändaren av handlingen ska upplysas om hur handlingen ska kompletteras. Enligt 31 och 32 § i förvaltningslagen ska en myndighet se till att ett ärende utreds tillräckligt och på behörigt sätt genom att skaffa den information och den utredning som behövs för att ärendet ska kunna avgöras samt specificera beträffande vilka särskilda omständigheter utredning ska läggas fram. Också i 7 § i utlänningslagen finns motsvarande bestämmelser om att myndigheten ska se till att ärendet reds ut och om hur begäran om utredning ska läggas fram. För komplettering av en handling, avgivande av förklaring och framläggande av utredning ska det enligt 33 § i förvaltningslagen sättas ut en frist som är tillräcklig med hänsyn till ärendets art.

I artikel 11.3 föreskrivs det om hur ett beslut ska meddelas. Ett beslut om avslag på en ansökan eller återkallande av ett uppehållstillstånd ska meddelas genom en skriftlig underrättelse till sökanden och, i förekommande fall, till dennes arbetsgivare, i enlighet med de förfaranden som gäller enligt den relevanta nationella lagstiftningen. Beslutet ska kunna vara föremål för rättslig prövning i den berörda medlemsstaten i enlighet med nationell lagstiftning. Den skriftliga underrättelsen ska innehålla en motivering av beslutet och ange vilka prövningsförfaranden som står till buds och inom vilken tid ett sådant förfarande ska inledas.

Till denna del medför direktivet ingen ändring i utlänningslagen eller förvaltningslagen

eller i nuvarande förvaltningspraxis. Enligt 190 § i utlänningslagen får ändring i beslut som fattas med stöd av lagen i fråga sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. På ärenden som ska avgöras med stöd av utlänningslagen tillämpas bestämmelserna om meddelande av beslut i den gällande förvaltningslagen. Enligt 43 § i förvaltningslagen ska beslut delges skriftligen och innehålla en motivering och besvärсанvisning. Beslutet meddelas inte till arbetsgivaren för närvarande, och det föreslås ingen ändring i detta.

IV Rättigheter

Artikel 12. Artikel 12 innehåller bestämmelser om rätt att arbeta för innehavare av EU-blåkort. Enligt punkt 1 ska en innehavare av ett EU-blåkort under de första två åren av laglig anställning ha begränsad rätt till arbete. Under denna tid har personen endast rätt till en sådan anställning som uppfyller alla de villkor för inresa som anges i artikel 5. Efter de första två åren får medlemsstaterna låta innehavaren av ett EU-blåkort åtnjuta samma behandling som medlemsstatens egna medborgare när det gäller tillträde till anställningar som innebär högkvalificerat arbete.

I praktiken torde punkt 1 avse t.ex. att kravet på arbete inom den bransch som uppgetts i uppehållstillståndet kan slopas efter att personen vistats två år i landet. Direktivet kan nog inte tolkas så att en innehavare av ett EU-blåkort efter två år kan arbeta i vilka uppgifter som helst, eftersom det då inte längre är fråga om vistelse för högkvalificerad anställning. Arbetet bör i varje fall förutsätta specialkompetens.

Enligt artikel 12.2 ska kortinnehavaren i enlighet med nationella förfaranden meddela ändringar som påverkar villkoren för inresan till de behöriga myndigheterna i vistelsemedlemsstaten, om medlemsstaten inte efter de första två åren utnyttjar möjligheten till lika behandling. I fråga om anmälningsskyldigheten får medlemsstaterna också tillämpa en förmånligare nationell reglering. Medlemsstaterna kan också kräva att innehavaren av EU-blåkort underrättar myndigheterna om ändringar som inverkar på villkoren för inresa. Under de första två åren kan man dessutom förutsätta att anmälan görs på förhand

och att kortinnehavaren på förhand ska få lov till ändringar.

Direktivet förutsätter ingen ändring i bestämmelserna om att uppehållstillstånd för arbetstagare gäller för någon viss bransch, eftersom medlemsstaterna inte behöver bevilja tillträde till den fria arbetsmarknaden efter två år. EU-blåkort kan beviljas för en viss bransch också efter två års arbete i landet. Då kan medlemsstaten kräva att kortinnehavaren gör en sådan anmälan som beskrivits ovan, om inte medlemsstaten utnyttjar möjligheten att utfärda förmånligare bestämmelser. Införande av anmälningsskyldighet skulle också innebära att EU-blåkortet kan återkallas om skyldigheten försummas. En utlännings som vistas i landet med stöd av ett giltigt uppehållstillstånd är inte för närvarande skyldig att meddela myndigheten om ändringar i vissa omständigheter, varför det inte skulle vara ändamålsenligt att införa anmälningsskyldighet endast för högkvalificerade arbetstagare. Villkoren för beviljande av uppehållstillstånd kontrolleras i samband med att tillståndet förnyas och vid behov även däremellan.

Med stöd av artikel 12.2 kan medlemsstaterna kräva att ändringar av arbetsgivare under de två första åren ska godkännas skriftligen i förväg. Myndigheten ska behandla ärendet inom den maximitid på 90 dagar som anges i artikel 11. Upphållstillstånd för arbetstagare beviljas för närvarande i regel för en viss bransch. Arbetstagaren kan alltså byta arbetsgivare men inte bransch. Ett uppehållstillstånd för arbetstagare kan begränsas så att det endast gäller anställning hos en viss arbetsgivare, om det finns ett särskilt skäl för detta, såsom att arbetet är bundet till ett kortvarigt entreprenadavtal. I sådana fall kan det krävas att arbetstagaren ansöker om ett nytt uppehållstillstånd för arbetstagare för att kunna byta arbetsgivare. Arbetsgivaren ska meddela arbets- och näringsbyrån att en ny arbetstagare anställs. Till denna del kräver direktivet inga ändringar i de gällande bestämmelserna. Liksom andra uppehållstillstånd för arbetstagare kan också EU-blåkort vid behov beviljas för arbete hos en viss arbetsgivare. Med direktivets formulering att tillståndet ska "godkännas skriftligen i förväg" kan man avse att ett nytt uppehållstillstånd/EU-blåkort ska beviljas.

Enligt 12.3 och 12.4 får medlemsstaterna behålla inskränkningar i möjligheterna till sådan anställning som medför myndighetsutövning och ansvar för att skydda statens allmänna intressen eller när anställningen i fråga i enlighet med befintlig nationell lagstiftning eller gemenskapslagstiftning är förbehållen medborgare i den berörda medlemsstaten, unionsmedborgare eller medborgare i länder inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Finlands lagstiftning innehåller sådana här undantag.

I artikel 12.5 föreskrivs det att artikeln ska tillämpas utan att det påverkar tillämpningen av principen om gemenskapsföreträde, särskilt när det gäller tillträde till arbetsmarknaden. Gemenskapsmedborgarnas ställning som mest gynnad nation (community preference) förutsätter att medborgarna i EU:s medlemsstater och EES-staterna samt de tredjelandsmedborgare som vistas lagligen i området och har rätt att arbeta där har företräde till lediga arbetsplatser. Arbetsgivaren ska först försöka rekrytera arbetskraft från EU och EES. Utlänningslagen innehåller ingen särskild bestämmelse om community preference-principen. En arbetsplats som ledigförklarats vid arbets- och näringsbyrån är alltid samtidigt ledig att sökas i EURES-systemet som omfattar hela EU.

Artikel 13. Artikeln gäller tillfällig arbetslöshet. Enligt 13.1 ska arbetslöshet inte i sig kunna ligga till grund för återkallande av ett EU-blåkort, om inte arbetslösheten överstiger tre månader i följd eller inträffar mer än en gång under EU-blåkortets giltighetstid. Innehavaren av ett EU-blåkort ska i enlighet med de nationella förfaranden som ska tillämpas meddela den behöriga myndigheten om att en arbetslöshetsperiod har börjat.

Enligt punkt 2 ska innehavaren av EU-blåkortet under arbetslöshetsperioden ha möjlighet att söka och ta anställning enligt de villkor som anges i artikel 12. Med stöd av artikel 3.3 ska medlemsstaterna tillåta innehavare av EU-blåkortet att stanna på deras territorium till dess att det tillstånd som enligt artikel 12.2 krävs för byte av arbetsgivare eller ändringar som inverkar på inresevillkoren har erhållits eller nekats. En anmälan om ändringar i vissa omständigheter avbryter arbetslöshetsperioden. Direktivet torde tolkas

så att om uppehållstillståndet har beviljats för anställning hos en viss arbetsgivare, ska sökanden dock vänta tills ett nytt uppehållstillstånd har beviljats innan han eller hon inleder arbetet. I praktiken beviljas en innehavare av ett EU-blåkort inte uppehållstillstånd som gäller en viss arbetsgivare, eftersom de i allmänhet har beviljats främst för arbeten som varar under sex månader. Artikeln möjliggör också förmånligare nationella lösningar.

Upphållstillstånd för arbetstagare återkallas i regel om villkoren för uppehållstillstånd inte längre är uppfyllda eller om utlänningen t.ex. blir arbetslös. Det ska tas in en ny bestämmelse i utlänningslagen, enligt vilken det är möjligt för en innehavare av ett EU-blåkort att vistas i landet i tre månader efter det att han eller hon blivit arbetslös. Enligt den nya bestämmelsen ska uppehållstillståndet återkallas om kortinnehavaren inte har hittat en ny arbetsplats efter tre månader. I fråga om denna artikel är det möjligt att utfärda förmånligare bestämmelser, och därför föreslås det att kortare arbetslöshetsperioder inte ska leda till återkallande av uppehållstillståndet även om det blir flera sådana perioder. Till övriga delar förutsätter artikeln inga ändringar i utlänningslagen. Enligt 40 § 3 mom. i utlänningslagen får en utlänningslagligen vistas i landet under den tid ansökan behandlas tills ärendet har avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft eller ett verkställbart beslut har fattats om att utlänningen ska avlägsnas ur landet.

För närvarande förutsätts det inte i utlänningslagen att arbetstagaren meddelar att han eller hon har blivit arbetslös. Avsikten är inte att ett sådant villkor ska införas för högkvalificerade arbetstagare heller. Övervakningen av villkoren för uppehållstillstånd kan förbättras genom att man utvecklar informationsutbytet mellan myndigheterna. Informationsutbytet utvecklas i samband med andra projekt.

Artikel 14. Artikelns innehåller bestämmelser om att innehavare av EU-blåkort ska åtnjuta likabehandling med medlemsstatens egna medborgare. Enligt punkt 3 påverkar rätten till likabehandling inte medlemsstatens rätt att återkalla eller vägra att förlänga EU-blåkortet. Medlemsstatens myndighet kan alltså vid behov återkalla ett uppehållstill-

stånd t.ex. på grund av arbetslöshet, även om innehavaren t.ex. är berättigad till en arbetslöshetsförmån. Förmånligare bestämmelser är möjliga i fråga om hela artikeln. Artikelns förutsätter ändringar i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet, folkhälsolagen och lagen om specialiserad sjukvård samt universitetslagen och yrkeshögskolelagen.

Enligt artikelns 14.1 a gäller rätten till lika-behandling arbetsvillkor, inbegripet löne- och uppsägningsvillkor, och villkor som rör hälsa och säkerhet på arbetsplatsen. Kortinnehavaren har enligt punkt 1 b samma rätt till föreningsfrihet och frihet att tillhöra en arbetstagar- eller arbetsgivarorganisation eller någon annan organisation vars medlemmar utövar ett visst yrke, inklusive de förmåner som sådana organisationer tillhandahåller, utan att det påverkar tillämpningen av nationella bestämmelser om allmän ordning och allmän säkerhet.

Samma arbetsvillkor och krav i fråga om arbetssäkerhet gäller både utländska och finländska arbetstagare. Arbetsavtalslagen innehåller de mest centrala bestämmelserna om anställningsförhållanden som ska iaktas av arbetsgivaren och arbetstagaren. Enligt den lagen har arbetsgivare och arbetstagare rätt att höra till föreningar och rätt att delta i sådana föreningars verksamhet. De har även rätt att bilda en tillåten förening. Arbetsgivare och arbetstagare har likaså frihet att låta bli att höra till en förening som avses ovan. Det är förbjudet att hindra eller begränsa utövandet av denna rättighet och frihet. Ett avtal som strider mot föreningsfriheten är ogiltigt.

Arbetsavtalslagen förutsätter opartiskt bemötande och förbjuder diskriminering. Alla arbetstagare har rätt till opartiskt bemötande. Arbetsgivaren får inte diskriminera någon på grund av kön, härkomst, etniskt ursprung, nationalitet, nationellt ursprung, religion, ålder, hälsotillstånd, funktionshinder, politisk verksamhet, fackföreningsverksamhet eller någon annan därmed jämförbar omständighet.

Bestämmelser om likabehandling finns också i lagen om likabehandling (21/2004). Enligt lagen om likabehandling får ingen diskrimineras på grund av ålder, etniskt eller nationellt ursprung, nationalitet, språk, reli-

gion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd, funktionshinder, sexuell läggning eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. Förbud mot diskriminering gäller också direkt och indirekt diskriminering, trakasserier och instruktioner eller befallningar att diskriminera.

Arbetskyddsmyndigheterna övervakar att arbetslagstiftningen följs. Arbetskyddslagen (738/2002) gäller allt arbete som utförs i arbetsavtalsförhållande och tjänsteförhållande i Finland. Dessutom gäller lagen också vissa andra situationer där arbete utförs. Arbetskyddslagen innehåller bestämmelser om arbetsgivarens skyldighet att sörja för arbetstagarnas säkerhet och hälsa i arbetet. Lagen gäller både fysisk och mental säkerhet och hälsa. Lagen föreskriver också om arbetstagarnas skyldigheter. Arbetskyddslagen har kompletterats med tiotals förordningar av statsrådet som innehåller närmare bestämmelser om säkerhet och hälsa i arbetet. Arbetstagarens eller arbetsgivarens nationalitet inverkar inte på tillämpningen av bestämmelserna. Inte heller anställningsförhållandets längd eller arbetstiden inverkar på tillämpningen. Oberoende av arbetstagarens nationalitet är det arbetskyddsmyndigheterna som övervakar att arbetskyddslagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den följs. Straff för arbetskyddsbrott bestäms i 47 kap. 1 § i strafflagen. Direktivets artiklar om likabehandling när det gäller arbetsvillkor och säkerhet i arbetet orsakar inga ändringar i den nationella lagstiftningen.

Enligt artikel 14.1 c har innehavaren av ett EU-blåkort samma rätt till utbildning och yrkesutbildning. Enligt 9 § i universitetslagen kan universitetet ordna avgiftsbelagd uppdragsutbildning som leder till examen för andra än EES-medborgare och schweiziska medborgare. En motsvarande bestämmelse finns i 26 a § i yrkeshögskolelagen. Dessutom kan universitetet enligt 10 § i universitetslagen ta ut avgifter av studerande som antagits till ett utbildningsprogram på främmande språk som leder till högre högskoleexamen, med undantag för EU- och EES-medborgare samt schweiziska medborgare. En avgift kan inte heller tas ut hos personer som enligt utlänningslagen har rätt till permanent uppehåll i Finland. En motsvarande

princip ingår i 26 b § i yrkeshögskolelagen. Innehavare av ett EU-blåkort har inte permanent uppehållstillstånd. Direktivets bestämmelse om likabehandling innebär att innehavare av EU-blåkort inte får delta i uppdragsutbildning samt att man inte kan ta ut någon avgift hos dem med stöd av de ovan nämnda bestämmelserna. De lagar som nämns ovan ska således ändras.

Enligt punkt 2 får medlemsstaterna begränsa rätten till likabehandling i fråga om stipendier, studiemedel eller andra bidrag och lån avseende sekundärutbildning och högre utbildning samt yrkesutbildning. Eftersom rätten till likabehandling enligt punkt 2 får begränsas på detta sätt i fråga om stöd och lån som erhålls under studietiden eller hänför sig till studierna, verkar inte genomförandet av direktivet om högkvalificerad anställning kräva några ändringar i lagen om studiestöd (65/1994).

Enligt artikeln innebär likabehandling inte heller att det inte kan krävas särskilda förutsättningar enligt nationell lagstiftning för tillträde till universitetsstudier och eftergymnasial utbildning. Medlemsstaten kan också till denna del begränsa tillämpandet av likabehandling till sådana fall där innehavare av EU-blåkort eller deras familjemedlemmar (för vilka förmåner söks) bor eller är skriven i någon ort inom medlemsstatens territorium.

Med stöd av punkt 1 d ska innehavare av EU-blåkort åtnjuta likabehandling när det gäller erkännande av examensbevis, utbildningsbevis för teoretiska utbildningar och andra yrkeskvalifikationer i enlighet med relevanta nationella förfaranden. Bestämmelser om den behörighet för en offentlig tjänst eller befattning som högskolestudier utomlands medför finns i lagen om den tjänstebehörighet som högskolestudier utomlands medför (531/1986). Lagen tillämpas på fastställandet av nivån på högskoleexamina inom alla branscher oberoende av var examen har avlagts eller av sökandens nationalitet. Rätten till likabehandling gäller sålunda även innehavare av EU-blåkort.

Enligt artikel 14.1 e ska innehavare av EU-blåkort åtnjuta likabehandling med medlemsstatens egna medborgarna när det gäller sådan social trygghet som avses i förordning (EEG) nr 1408/71. Dessutom tillämpas de

särskilda bestämmelser i bilagan till förordning (EG) nr 859/2003 som gäller Tyskland och Österrike och tillåter dessa att avvika från rätten till likabehandling i fråga om familjeförmåner.

I Finland gäller kravet på likabehandling till pensionslagstiftningen, olycksfallsförsäkring, utkomstskydd för arbetslösa, moderskaps- och familjeförmåner samt sjukdomsförmåner vilka inkluderar offentliga hälso- och sjukvårdstjänster, förmåner enligt sjukförsäkringslagen och bidrag enligt lagen om handikappförmåner (570/2007). För att principen om likabehandling ska kunna förverkligas kan man inte kräva att innehavare av EU-blåkort måste ha ett arbetsförhållande på minst två år i enlighet med 2 kap. 3 a § 4 punkten i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet som bevis på att de bosätter sig permanent. Bestämmelser om detta ska tas in i den nämnda lagen. För likabehandling krävs det också att de högkvalificerade arbetstagare som avses i direktivet behandlas lika i fråga om de offentliga hälso- och sjukvårdstjänsterna, dvs. att de får hälso- och sjukvårdstjänster till samma klientavgifter och på samma villkor som personer som har hemkommun i Finland. Av denna anledning ska 14 § i folkhälsolagen och 3 § i lagen om specialiserad sjukvård ändras.

Enligt artikel 14.1 f gäller rätten till likabehandling också intjänade inkomstrelaterade avtalsenliga pensioner som utbetalas på grund av ålderdom vid flytt till ett tredjeland. I Finland är arbetspensionerna inkomstrelaterade pensioner. Enligt arbetspensionslagstiftningen betalas ålderspension till alla länder oavsett nationalitet. Principen om likabehandling när det gäller utbetalande av pensioner tillämpas redan nu.

Enligt artikel 14.1 g har innehavare av EU-blåkort samma rätt till allmänt tillgängliga varor och tjänster. Denna rätt inkluderar också förfaranden som hänför sig till erhållande av bostad samt arbets- och näringsbyråns informations- och rådgivningstjänster. Enligt punkt 2 kan punkten begränsas i fråga om förfarandena för att erhålla bostad under studietiden. Punkten begränsar inte heller avtalsfriheten enligt gemenskapslagstiftningen eller den nationella lagstiftningen. Syftet med

lagen om likabehandling är att främja och trygga likabehandling inom samhällets olika sektorer. Enligt 2 § 2 mom. 4 punkten i lagen om likabehandling ska lagen tillämpas på diskriminering på grund av etniskt ursprung när det är fråga om tillhandahållande till allmänheten av bostäder, annan lös eller fast egendom eller tjänster som är allmänt tillgängliga, med undantag av rättshandlingar som hör till privatlivet och familjelivet.

Vid valet av hyresgäster till hyresbostäder som finansieras med statsbidrag (arava- eller räntestödslån) ska man iakttä 4 a—4 c § i aravabegränsningslagen (1190/1993) eller 11 a—11 c § i lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättslån (604/2001) samt statsrådets förordning om val av hyresgäster till arava- och räntestödshyresbostäder (166/2008). Förutom de ovan nämnda bestämmelserna som när det gäller författningsberedning hör till miljöministeriets ansvarsområde har Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA) för hyresbostädernas ägare gett ut handboken *Arava-jä korkotukivuokra-asuntojen asukasvalinta-opas*. I punkt 7.3 i handboken finns anvisningar om val av hyresgäster när det gäller flyktingar och invandrare. ARA kompletterar den nämnda punkten till följd av genomförandet av direktivet så att principen om likabehandling för EU-blåkortsinnehavare förverkligas.

De informations- och rådgivningstjänster som arbets- och näringsbyrån tillhandahåller förutsätter inte att man registrerar sig som kund vid arbets- och näringsbyrån och är tillgängliga för alla, dvs. också utlänningar. Enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002) omfattar arbets- och näringsbyråernas informations- och rådgivningstjänster förmedling av information om lediga arbetsplatser, om de möjligheter som företagande erbjuder och om andra arbetsmöjligheter; rådgivning som anknyter till sökande av arbete samt utbildnings- och yrkesinformation som omfattar förmedling av information om utbildningsmöjligheter, branscher, yrken och arbetsuppgifter samt rådgivning i anslutning till utbildning och arbetslivet.

En utlänning som har beviljats ett tillstånd som inte gäller en viss arbetsgivare kan också registreras som arbets sökande. I så fall har

utlänningen i princip tillgång till hela arbets- och näringsbyråns basutbud och därmed överskrids den nivå som krävs i direktivet. En utlänning som däremot inte beviljas (eller inte behöver) uppehållstillstånd registreras däremot inte som arbetssökande, eftersom de villkor för registrering av en utlänning som arbetssökande som anges i lagen om offentlig arbetskraftsservice inte uppfylls. I detta fall kan utlänningen inte tillhandahållas de tjänster för vilka det krävs registrering som arbetssökande. Utlänningen har emellertid också då tillgång till den offentliga arbetskraftsservice som kan användas fritt och offentlig arbetskraftsservice för enskilda kunder. Därmed uppnås den nivå för likabehandling som krävs i direktivet.

EU-blåkortsinnehavare har också rätt att röra sig fritt på medlemsstatens territorium enligt de begränsningar som föreskrivs i den nationella lagstiftningen. Enligt 9 § i grundlagen har utlänningar som lagligen vistas i landet rätt att röra sig fritt inom landet och att där välja bostadsort. Punkten föranleder sålunda inga ändringar i den nationella lagstiftningen.

Med stöd av artikel 14.4 får man begränsa likabehandlingen i situationer där en innehavare av ett EU-blåkort flyttar från en annan medlemsstat t.ex. till Finland och ännu inte har beviljats EU-blåkort i Finland. Likabehandlingen kan emellertid inte begränsas när det gäller punkten om föreningsfrihet och punkten om erkännande av examensbevis.

Artikel 15. Artikel 15 innehåller vissa specialbestämmelser om inresa för familjemedlemmar till innehavare av EU-blåkort. I övrigt tillämpas familjeåterföreningsdirektivet, som genomförts i Finland genom en lag om ändring av utlänningslagen 380/2006. Förmånligare bestämmelser är möjliga i fråga om hela artikeln.

Enligt punkt 2 i artikeln kan medlemsstaterna inte förutsätta att innehavare av EU-blåkort ska ha möjlighet att få ett permanent uppehållstillstånd eller ha vistats i landet under en viss tid innan de har rätt till familjeåterförening. Enligt punkt 3 får de integrationsåtgärder som avses i familjeåterföreningsdirektivet tillämpas först efter det att de berörda personerna har fått rätt till familjeåterförening. Finland tillämpar förmånligare

bestämmelser än de nämnda villkoren i familjeåterföreningsdirektivet. Inget av villkoren gäller i Finland, varför punkten inte föranleder ändringar i utlänningslagen.

Enligt punkt 4 ska uppehållstillstånd för familjemedlemmar till innehavare av EU-blåkort beviljas snabbare än vad som krävs i familjeåterföreningsdirektivet. Upphållstillstånd ska enligt artikeln beviljas senast sex månader efter det att ansökan har getts in. När det gäller familjeåterförening för högkvalificerade arbetstagare föranleder punkten en ändring i 69 a § i utlänningslagen där det föreskrivs om en på familjeåterföreningsdirektivet baserad tidsfrist på nio månader för beslut och delgivning av ett beslut.

Enligt artikel 15.5 ska familjemedlemmars uppehållstillstånd ha samma giltighetstid som uppehållstillstånd som utfärdas till innehavare av EU-blåkort, om det är möjligt med hänsyn till giltighetstiden för deras resehandlingar. Med stöd av 53 § 1 mom. i utlänningslagen beviljas det första uppehållstillståndet för ett år, om inte sökandens resedokument gäller för en kortare tid och om inte uppehållstillstånd söks för en kortare tid. Utgångspunkten är att uppehållstillstånd på grund av familjeband beviljas för en motsvarande tid som uppehållstillståndet för anknytningspersonen. Migrationsverket har tolkat att man kan avvika från bestämmelsen i 53 § 1 mom. till den del att även det första uppehållstillståndet på grund av familjeband kan beviljas för en motsvarande tid som uppehållstillståndet för anknytningspersonen, även om familjemedlemmens resedokument inte är giltigt under hela den tid som anges i uppehållstillståndet. Det första uppehållstillståndet på grund av familjeband kan dock alltid beviljas för högst ett år (Migrationsverkets anvisning 2011/127). Fortsatt uppehållstillstånd beviljas med stöd av 55 § för högst fyra år. Det föreslås att utgångspunkten ska vara att EU-blåkort ska beviljas för två år. En motsvarande bestämmelse ska därför tas in i utlänningslagen, enligt vilken giltighetstiden för uppehållstillstånd för familjemedlemmar ska motsvara längden på uppehållstillstånd för innehavaren av EU-blåkortet.

Enligt artikel 15.6 ska medlemsstaterna inte tillämpa någon tidsfrist med avseende på tillträde till arbetsmarknaden för familjemed-

lemmar till en innehavare av EU-blåkort. Med stöd av 79 § 2 mom. i utlänningslagen har en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd på grund av familjeband rätt att förvärvsarbeta. Punkten föranleder därför inga ändringar i utlänningslagen.

Enligt familjeåterföreningsdirektivet har make/maka eller ogift partner samt barn som har uppnått myndig ålder rätt till att på ansökan få eget uppehållstillstånd som är oberoende av anknytningspersonens uppehållstillstånd senast efter fem års vistelse i landet. I Finland har punkten tolkats att avse permanent uppehållstillstånd, som kan erhållas efter fyra års vistelse med kontinuerligt uppehållstillstånd.

Enligt artikel 15.7 i direktivet om högkvalificerad anställning får vistelsetiden i olika medlemsstater läggas samman vid beräkningen av de fem år av vistelse som krävs för rätt till ett eget uppehållstillstånd. Då vistelsetiderna läggs samman tillämpas artikel 16 i direktivet om högkvalificerad anställning. Avsikten är inte att man i Finland ska tillämpa möjligheten att lägga samman vistelsetiderna.

Artikel 16. I direktivet om varaktigt bosatta föreskrivs det om ett särskilt permanent uppehållstillstånd som beviljas efter fem års vistelse i landet. Direktivet om varaktigt bosatta har genomförts nationellt i Finland genom en ändring av utlänningslagen 358/2007. I artikel 16 i direktivet om högkvalificerad anställning bestäms det om vissa undantag i fråga om varaktigt bosattas ställning när det gäller en innehavare eller före detta innehavare av ett EU-blåkort. Högkvalificerade arbetstagare behöver inte nödvändigtvis vistas de fem år som krävs i sträck i en och samma medlemsstat, utan den tid som personen har vistats i andra medlemsstater kan också tas i beaktande, om personen har utnyttjat sin rätt till rörlighet enligt direktivet. En förutsättning är dock att kortets innehavare lagligen har vistats de två senaste åren i sträck i den medlemsstat där han eller hon ansöker om ställning som varaktigt bosatt. Bestämmelsen kräver en ändring i 56 a § i utlänningslagen.

Med stöd av artikel 16.3 får en innehavare av ett EU-blåkort vistas utanför gemenskapen längre än enligt direktivet om varaktigt

bosatta. Oavbrutna perioder av bortavaro på under 12 månader medför inte avbrott av den femåriga vistelsen, om inte bortavaron totalt överstiger 18 månader. Undantaget tillämpas även om kortinnehavaren inte har flyttat från en medlemsstat till en annan. Också denna bestämmelse kräver en ändring i 56 a § i utlänningslagen.

Enligt punkt 4 ska medlemsstaterna förlänga den period som en f.d. innehavare av ett EU-blåkort eller hans eller hennes familjemedlemmar tillåts vara borta från gemenskapens territorium från 12 till 24 på varandra följande månader. I samband med genomförandet av direktivet om varaktigt bosatta ansåg riksdagen det viktigt att tidsfristen för återkallande av ställningen som varaktigt bosatt motsvarar längden på den bortavaro som är ett villkor för återkallande av tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd. Därför togs en bestämmelse in i 58 § i utlänningslagen, enligt vilken ett EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta kan återkallas när utlänningen har vistats utanför EU i två år utan avbrott. Punkten föranleder sålunda ingen ändring i utlänningslagen.

Enligt artikel 16.5 får medlemsstaterna begränsa undantagen gällande bortavaro om den berörda tredjelandsmedborgaren kan lägga fram bevis för att han eller hon har lämnat gemenskapens territorium för att bedriva verksamhet som anställd eller egenföretagare, utföra volontärarbete eller studera i sitt ursprungsland. Något motsvarande villkor finns inte i fråga om varaktigt bosatta. Villkoret innebär en försämring av ställningen för f.d. innehavare av EU-blåkort i förhållande till andra tredjelandsmedborgare som är varaktigt bosatta när det gäller en bortavaro-period på två år (återkallande av uppehållstillstånd). Också i fråga om en bortavaro-period på 18 månader (beräkningen av vistelsetiden på fem år) komplicerar villkoret regleringen. Därför är det inte skäl att ta in villkoret i utlänningslagen.

I punkt 6 bestäms det dessutom att artikel 14.1 f om utbetalning av inkomstrelaterade pensioner till utlandet och artikel 15 om familjeåterförening i tillämpliga fall ska fortsätta att gälla för de varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare som har uppehållstillstånd och tidigare hade EU-blåkort. Arbetspensio-

nerna betalas redan nu också till utlandet, varför punkten inte föranleder någon ändring i den nationella lagstiftningen.

Behandlingstiden för ansökningar som lämnats av familjemedlemmar till en innehavare av ett EU-blåkort ska också gälla familjemedlemmar till en varaktigt bosatt tredjelandsmedborgare om den varaktigt bosatta är en f.d. innehavare av ett EU-blåkort. Saken ska nämnas i detaljmotiveringen till 69 a § om behandlingstiden för familjemedlemmars ansökan om uppehållstillstånd.

Artikel 17. Artikelns innehåller bestämmelser om utformningen av ett uppehållstillstånd för den som fått ställning som varaktigt bosatt. Uppehållstillståndet beviljas i enlighet med artikel 1.2 a i förordning (EG) nr 1030/2002, dvs. i praktiken får varaktigt bosatta ett normalt uppehållstillstånd i form av ett kort. Under rubriken "Anmärkningar" i uppehållstillståndet ska medlemsstaterna ange "F.d. innehavare av EU-blåkort". Den 15 mars 2011 godkände riksdagen en ändring i utlänningslagen (631/2011) där det i det nya 2 mom. i 34 § föreskrivs att en anteckning om det direktiv med stöd av vilket uppehållstillståndet beviljats ska göras i uppehållstillståndskortet. Med stöd av samma bestämmelse kan man i fortsättningen också göra en anteckning som intygar att innehavaren av uppehållstillståndshandlingen är f.d. innehavare av ett EU-blåkort.

V - Vistelse i andra medlemsstater

Artikel 18. Artikelns innehåller bestämmelser om rätt att flytta för innehavare av EU-blåkort. Enligt punkt 1 får innehavare av EU-blåkort flytta till en annan medlemsstat i syfte att ta en högkvalificerad anställning efter 18 månaders laglig vistelse i den första medlemsstaten. Kortinnehavaren får också vistas i flera medlemsstater, men ett villkor för varje flytt till en ny medlemsstat är 18 månaders vistelse i den föregående medlemsstaten. Kortinnehavaren får flytta till en annan medlemsstat och ansöka om ett nytt EU-blåkort först där. Ansökan kan också lämnas redan i den första medlemsstaten. Enligt punkt 2 ska innehavaren av EU-blåkortet och/eller dennes arbetsgivare dock snarast möjligt och senast en månad efter inresan till den andra

medlemsstatens territorium ge in en ansökan om EU-blåkort. Medlemsstaterna får besluta om de tillåter att en sökande arbetar under ansökningens behandlingstid.

Man ska i regel ansöka om det första uppehållstillståndet utomlands, om inte ansökan om tillståndet först i Finland möjliggörs särskilt i lag. I 49 § i utlänningslagen ska det tas in en bestämmelse som möjliggör att ansökningen om EU-blåkort görs först i Finland, om sökanden flyttar från en annan medlemsstat och lämnar in ansökan senast en månad efter inresan i landet. En tredjelandsmedborgare som ansöker om ett första uppehållstillstånd för arbetstagare får inte enligt gällande bestämmelser börja arbeta innan uppehållstillstånd har beviljats. Det föreslås inga ändringar i denna regel i fråga om högkvalificerade arbetstagare. På ansökningen tillämpas samma villkor och rättssäkerhetsgarantier som på andra ansökningar om EU-blåkort, t.ex. den behandlingstid som anges i artikel 11.

I artikeln föreskrivs det också om informationsutbytet mellan medlemsstaterna. Enligt artikel 18.4 ska medlemsstaten skriftligen underrätta sökanden och den första medlemsstaten om sitt beslut gällande en ansökning om EU-blåkort. Om villkoren för beviljande av ett EU-blåkort inte uppfylls, ska medlemsstaten ålägga sökanden att avlägsna sig ur landet. Den första medlemsstaten ska i sådana fall omedelbart och utan formaliteter återta innehavaren av EU-blåkort. Skyldigheten att återta personen ska också tillämpas om giltighetstiden för det EU-blåkort som utfärdats av den första medlemsstaten har löpt ut eller återkallats under prövningen av ansökningen. Efter återtagandet tillämpas artikel 13, enligt vilken medlemsstaten ska tillåta innehavaren av EU-blåkort att vistas i landet och söka anställning under en period på tre månader, även om uppehållstillståndet inte längre gäller. I utlänningslagen ska det tas in en bestämmelse om rätten för en innehavare av EU-blåkort som flyttat till en annan medlemsstat samt hans eller hennes familjemedlemmar att återvända till Finland och vistas här i tre månader efter att den andra medlemsstaten fattat ett negativt beslut. En bestämmelse om en kontaktpunkt för

mottagande och lämnande av uppgifter ska också tas in i utlänningslagen.

Enligt punkt 5 i artikeln får medlemsstaterna, om den nationella lagstiftningen kräver detta, utfärda nationella tillfälliga uppehållstillstånd för behandlingstiden, om ett EU-blåkort som har utfärdats av den första medlemsstaten löper ut under förfarandet. I Finland får utlänningslagen med stöd av 40 § 3 mom. i utlänningslagen vistas utan något särskilt temporärt uppehållstillstånd under tiden för behandlingen av ansökan. Punkten föranleder sålunda ingen ändring i utlänningslagen.

Enligt punkt 6 kan medlemsstaten hålla sökanden och/eller dennes arbetsgivare ansvarig för kostnaderna i samband med återvändandet och återtagandet av innehavaren av ett EU-blåkort och dennes familjemedlemmar. Kostnaderna för återvändandet betalas med statens medel, om personen själv inte har medel för detta. Det är inte motiverat att göra ändringar i lagstiftningen till denna del endast i fråga om högkvalificerade arbetstagare.

I punkt 7 konstateras det att punkten inte hindrar medlemsstaterna från att tillämpa inresekvoter. I Finland tillämpas inga inresekvoter i den bemärkelse som avses i artikeln, varför punkten inte föranleder några ändringar i lagstiftningen.

Artikel 19. Med en hänvisning till artikel 18 föreskrivs det i artikel 19 om bosättning för familjemedlemmarna då en innehavare av EU-blåkort flyttar till en annan medlemsstat för att arbeta där. Också familjemedlemmar får ansöka om uppehållstillstånd först när de är i den andra medlemsstaten. Liksom den högkvalificerade arbetstagaren ska också familjemedlemmar lämna in sin ansökan inom en månad efter inresan i landet. En familjemedlem kan flytta med innehavaren av ett EU-blåkort till den andra medlemsstaten om familjen var bildad redan i den första medlemsstaten. Om familjen inte var bildad ännu i den första medlemsstaten, tillämpas bestämmelserna om familjeåterförening i artikel 15. Tidpunkten för familjebildningen har i praktiken endast betydelse för var ansökan ska lämnas in. Om en innehavare av EU-blåkort t.ex. har ingått äktenskap först efter att han eller hon kommit till Finland och maken inte har uppehållstillstånd i Finland,

måste han eller hon vänta på att ansökan behandlas i det land där han eller hon lagligen vistas. En bestämmelse om inlämnande av en ansökan i Finland ska tas in i 49 § i utlänningslagen. I lagen ska det också bestämmas att rätten endast gäller familjer som bildats före inresan i Finland.

Enligt punkt 2 ska medlemsstaterna vid behov bevilja också familjemedlemmar ett tillfälligt uppehållstillstånd för den tid ansökan behandlas, om det uppehållstillstånd som utfärdats av den första medlemsstaten löper ut under förfarandet eller inte längre ger innehavaren rätt att lagligen vistas på den andra medlemsstatens territorium. Punkten föranleder inte heller någon ändring i utlänningslagen i fråga om familjemedlemmar, eftersom det i Finland inte beviljas något tillfälligt uppehållstillstånd för den tid ansökan om uppehållstillstånd behandlas.

Enligt 3 punkten får den andra medlemsstaten kräva att de berörda familjemedlemmarna tillsammans med ansökan om uppehållstillstånd ger in sitt uppehållstillstånd i den första medlemsstaten och en giltig resehandling eller bestyrkta kopior av dessa samt vid behov en visering. Enligt utlänningslagen krävs i regel ett giltigt resedokument för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas. För en tredjelandsmedborgare som har uppehållstillstånd i en annan medlemsstat krävs inget visum för inresa till Finland. Av en familjemedlem kan också krävas bevis på att han eller hon har vistats i den andra medlemsstaten som familjemedlem till en innehavare av EU-blåkort. Enligt 31 § i förvaltningslagen ska en myndighet se till att ett ärende utreds tillräckligt och på behörigt sätt. Myndigheten ska i detta syfte skaffa den information och den utredning som behövs för att ärendet ska kunna avgöras. En part ska lägga fram en utredning om grunderna för sina yrkanden. Parten ska också i övrigt medverka till utredningen av ett ärende som han eller hon har inlett. Det behöver inte föreskrivas särskilt om frågan i utlänningslagen.

Med stöd av punkt 3 c kan medlemsstaten också kräva att familjemedlemmar har sjukförsäkring. Det är inte nödvändigt att införa det villkoret på grund av principen om lika-behandling. Enligt punkt 4 c får medlemsstaten kräva att EU-blåkortsinnehavaren har en

bostad som uppfyller vissa grundläggande krav. Finland tillämpar inte kravet på bostad generellt, och det är inte nödvändigt att kräva bostad endast av högkvalificerade arbetstagarer.

Enligt punkt 4 b får medlemsstaten kräva att innehavaren av EU-blåkort har stabila och regelbundna medel för sin egen och sina familjemedlemmars försörjning, utan att utnyttja det sociala trygghetssystemet i den berörda medlemsstaten. Enligt utlänningslagen krävs det att försörjningen är tryggad för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas, varför kravet inte medför någon ändring i gällande bestämmelser. Dessutom krävs det att en innehavare av EU-blåkort har en hög lön som uppfyller kraven i direktivet.

Enligt punkt 5 ska undantagen i artikel 15 i tillämpliga delar tillämpas på familjemedlemmar som flyttar från en annan medlemsstat. I praktiken innebär detta att också bestämmelsen om en behandlingstid på sex månader tillämpas på familjemedlemmar som flyttar från en annan medlemsstat. De andra punkterna i artikel 15 föranleder inga ändringar i utlänningslagen.

VI Slutbestämmelser

Artikel 20. I artikeln definieras genomförandeåtgärder. Enligt punkt 1 ska medlemsstaterna meddela kommissionen och övriga medlemsstater eventuella lagstiftningsåtgärder eller andra regleringsåtgärder med avseende på inresekvoter enligt artikel 6. Likaså ska medlemsstaten meddela om den tillämpar bestämmelserna om kontroll av tillgänglig arbetskraft i artikel 8.2 eller om medlemsstaten kräver att sökanden och/eller dennes arbetsgivare ansvarar för kostnaderna i samband med återtagandet av innehavaren av ett EU-blåkort och dennes familjemedlemmar enligt artikel 18.6. Också eventuella begränsningar som hänför sig till etisk rekrytering ska meddelas kommissionen och övriga medlemsstater. Dessa anmälningskyldigheter föranleder inga författningsändringar.

Enligt punkt 2 ska medlemsstaterna årligen lämna statistik till kommissionen över hur många tredjelandsmedborgare för vilka ett EU-blåkort har beviljats och, såvitt det är möjligt, förlängts eller återkallats. Av stati-

stiken ska nationalitet och såvitt det är möjligt också yrke framgå. Statistik ska också lämnas om familjemedlemmar och deras nationalitet. I fråga om dem som flyttat från en annan medlemsstat ska man om möjligt också ange den förra medlemsstaten. Direktivet förutsätter sålunda ändringar i Migrationsverkets och polisens statistik. Inrikesministeriets migrationsavdelning har skriftligen informerats Migrationsverket och inrikesministeriets polisavdelning om skyldigheten att lämna statistik.

Artikel 21. Enligt artikeln ska kommissionen vart tredje år, och första gången senast den 19 juni 2014, rapportera till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av direktivet i medlemsstaterna. I artikeln räknas de frågor upp som kommissionen fäster särskild uppmärksamhet vid.

Artikel 22. Enligt artikeln ska medlemsstaterna utse kontaktpunkter som ska ansvara för att ta emot och översända information som avses i artiklarna 16, 18 och 20. Medlemsstaterna ska samarbeta på lämpligt sätt vid utbytet av sådan information och dokumentation. Migrationsverket är Finlands nationella kontaktpunkt i enlighet med artikeln. Det föreslås att bestämmelser om detta ska tas in i 67 § i utlänningslagen.

Artikel 23. Enligt artikeln ska medlemsstaterna genomföra direktivet nationellt senast den 19 juni 2011. Medlemsstaterna ska överlämna sina nationella bestämmelser i skriftlig form till kommissionen. När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras utfärdas av varje medlemsstat själv.

Artikel 24. Artikeln innehåller bestämmelser om direktivets ikraftträdande. Direktivet trädde i kraft dagen efter det att det hade offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning. Direktivet offentliggjordes i Europeiska unionens officiella tidning den 18 juni 2009 och trädde sålunda i kraft den 19 juni 2009.

Artikel 25. Enligt artikeln riktar sig direktivet till medlemsstaterna i enlighet med fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Syftet med direktivet är att påverka så att målen i Lissabonstrategin, som antogs av Europeiska rådet i mars 2000, kan uppnås. Målen gäller bl.a. åtgärder för att locka högkvalificerade arbetstagare från tredjeländ och behålla dem i EU. Genom direktivet försöker man konkret underlätta inresan och rörligheten för sådana tredjelandsmedborgare för vistelse över tre månader då orsaken till inresan är en högkvalificerad anställning. Syftet är att gemenskapen ska bli ett attraktivare mål för sådana arbetstagare från olika delar av världen så att gemenskapens konkurrenskraft och ekonomiska tillväxt kan upprätthållas.

Syftet med propositionen är att ändra den nationella lagstiftningen så att den motsvarar bestämmelserna i direktivet om högkvalificerad anställning. Den största principiella betydelsen hänför sig till att genom bestämmelser på lagnivå betona de högkvalificerade arbetstagarnas betydelse som en del av arbetskraften från tredjeländer. Man har försökt genomföra direktivet utan att det i onödan försvårar det nuvarande systemet. Direktivet tillåter parallella nationella system.

Direktivet innehåller dock också vissa detaljerade bestämmelser som är bindande för medlemsstaterna och måste tas in i utlänningslagen. När det gäller bestämmelser som inte är bindande har man strävat efter en kundorienterad reglering som är så tydlig som möjligt. De ändringar som krävs i direktivet har tagits in i den gällande lagstiftningsstrukturen. Avsikten med propositionen är inte att granska systemet med uppehållstillstånd för arbetstagare som helhet, utan endast att genomföra de ändringar som krävs i direktivet.

3.2 De viktigaste förslagen

Direktivet innebär inga större ändringar i den rådande situationen. Man har strävat efter att genomföra direktivet på ett sådant sätt att det inte i onödan komplicerar det nuvarande systemet. Framför allt understryker di-

rektivet de högkvalificerade arbetstagarnas betydelse på lagnivå.

Inresan till Finland för högkvalificerade arbetstagare har redan underlättats genom de gällande bestämmelserna. Högkvalificerade arbetstagare får arbeta med ett vanligt uppehållstillstånd och behöver inte ansöka om det uppehållstillstånd för arbetstagare som beviljas i ett tvåstegsförfarande. Samma arbetsvillkor ska gälla dem oberoende av deras nationalitet. En utländsk arbetstagare som anses flytta permanent till Finland får också rätt till systemet med bosättningsbaserad social trygghet. I praktiken avser detta ett arbetsavtal som gäller tills vidare eller minst två år.

Det föreslås att de definitioner och bestämmelser om specialvillkor för beviljande av EU-blåkort som krävs i direktivet ska tas in i utlänningslagen. För att kortet ska beviljas krävs det att arbetet kräver specialkunskande och att det betalas en tillräckligt hög lön för arbetet. I övrigt tillämpas de gällande villkoren för beviljande av uppehållstillstånd för arbetstagare. Prövning av tillgången till arbetskraft tillämpas inte, eftersom någon sådan prövning inte tillämpas för närvarande heller i fråga om högkvalificerade arbetstagare. En standardiserad giltighetstid på två år fastställs för de uppehållstillstånd som beviljas med stöd av direktivet, förutsatt att anställningsförhållandet inte gäller för en kortare tid. Direktivet förutsätter också att bestämmelser om behandlingstiden för ansökan som görs av högkvalificerade arbetstagare och deras familjemedlemmar tas in i utlänningslagen. Bestämmelsen medför ingen betydande ändring i den nuvarande situationen, eftersom behandlingen av en ansökan om uppehållstillstånd för arbetstagare också för närvarande är endast ca två månader.

Enligt direktivet ska innehavare av EU-blåkort åtnjuta likabehandling med medlemsstatens egna medborgare bl.a. när det gäller utbildning. Bestämmelsen i direktivet innebär att innehavare av EU-blåkort inte kan delta i en uppdragsutbildning som leder till examen och att man inte kan ta ut terminsavgifter av dem. Av denna anledning föreslås det att universitetslagen och yrkeshögskolelagen ändras.

Lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet ska också

ändras så att den likabehandling som krävs i direktivet i fråga om social trygghet förverkligas. En utländsk arbetstagare som anses flytta permanent till Finland omfattas av systemet med bosättningsbaserad social trygghet. En faktor som visar på permanent boende är t.ex. ett arbetsavtal som gäller tills vidare eller minst två år. De flesta högkvalificerade arbetstagare omfattas alltså redan nu av den bosättningsbaserade sociala tryggheten. I Finland riktar sig kravet på likabehandling till pensionslagstiftningen, olycksfallsförsäkring, utkomstskydd för arbetslösa, moderskaps- och familjeförmåner samt sjukdomsförmåner vilka inkluderar offentliga hälso- och sjukvårdstjänster, förmåner enligt sjukförsäkringslagen och bidrag enligt lagen om handikappförmåner. För att kravet på likabehandling ska kunna förverkligas kan man inte kräva att innehavare av EU-blåkort måste ha ett arbetsavtal på minst två år i enlighet med 2 kap. 3 a § 4 punkten i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet som bevis på att de är stadigvarande bosatta. Bestämmelser om detta ska tas in i den nämnda lagen.

För att principen om likabehandling ska uppfyllas, krävs det också att de högkvalificerade arbetstagare som avses i direktivet behandlas lika när det gäller offentliga hälso- och sjukvårdstjänster, dvs. att de får hälso- och sjukvårdstjänster till samma klientavgifter och på samma villkor som personer som har hemkommun i Finland. Av denna anledning kräver propositionen att också 14 § i folkhälsolagen och 3 § i lagen om specialiserad sjukvård ändras.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Propositionen har inte några direkta konsekvenser i fråga om statsfinanserna. Antalet ansökningar om uppehållstillstånd av högkvalificerade arbetstagare i Finland kommer förmodligen inte att öka i någon betydande grad, eftersom ett motsvarande nationellt system redan tillämpas. Majoriteten av de högkvalificerade arbetstagare som kommer till Finland uppfyller inte heller kraven för beviljande av EU-blåkort.

Kostnaderna för behandlingen av ansökningarna om uppehållstillstånd täcks med de avgifter som tas ut för behandlingen. Bestämmelser om avgifterna finns i inrikesministeriets förordning om Migrationsverkets avgiftsbelagda prestationer (1085/2010).

Genomförandet av direktivet och i synnerhet den statistik som krävs i direktivet orsakar ändringar i det elektroniska datasystemet för utlänningsfrågor (UMA), vilket medför kostnader i någon mån.

Ändringen av lagstiftningen om social trygghet har inga betydande ekonomiska konsekvenser. Antalet berörda personer bedöms vara litet och genom lagändringen omfattar lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet också innehavare av EU-blåkort som kommer till landet för minst ett år men mindre än två år. Det är personens boningskommun som ska ordna hälso- och sjukvårdstjänster för högkvalificerade arbetstagare som kommer till Finland. Merparten av de innehavare av EU-blåkort som kommer till Finland får en hemkommun i Finland och omfattas då som kommunens invånare av de offentliga hälso- och sjukvårdstjänsterna. Enligt propositionen ska vistelsekommunen ansvara för hälso- och sjukvårdstjänster för de högkvalificerade arbetstagare och deras familjemedlemmar som inte får en hemkommun enligt lagen om hemkommun. Propositionens konsekvenser för kommunernas ekonomi bedöms vara små till denna del. Antalet högkvalificerade arbetstagare som kommer till Finland beräknas inte öka i någon betydande grad till följd av direktivet. Dessutom är det skäl att notera att de som kommer hit också har möjlighet att anlita de omfattande tjänsterna inom företagshälsovården. Det är meningen att ersättningsfrågor som gäller kostnader för de sjukvårdsförpliktelser som EU-lagstiftningen medför ska behandlas mera ingående i samband med det nationella genomförandet av direktivet om tillämpningen av patienträttigheter vid gränsöverskridande hälso- och sjukvård av den 9 mars 2011. Också ändringarna i universitetslagen och yrkeshögskolelagen beräknas ha mycket små ekonomiska konsekvenser. De kostnader som ändringarna föranleder behandlas också under rubriken Beredningen av propositionen.

De som kommer till Finland för en tid på över sex månader utan avbrott beskattas genom progressiv förvärvsinkomstbeskattning på samma sätt som de som bor permanent i Finland. Arbetsgivares socialskyddsavgift betalas på basis av lönen. Lärare och forskare från vissa stater kan med stöd av ett skatteavtal ha möjlighet till full befrielse från skattskyldigheten eller till skattelindring. Skatteavtalet begränsar inte Finlands beskattning, om personen på grund av ett fast driftställe finns i förskotts- eller arbetsregistret eller personen enligt skatteavtalet har blivit bosatt i Finland. En utlänning som kommer till Finland för över sex månader får i vissa fall betala en källskatt på 35 procent i stället för progressiv skatt på sin förvärvsinkomst. Ett villkor för detta är att personen utövar undervisnings- eller forskningsverksamhet vid en högre undervisningsinrättning i Finland eller att personens penninglön under hela vistelsen i Finland är minst 5 800 euro per månad och hans eller hennes arbetsuppgifter i anställningen hos arbetsgivaren i Finland kräver specialkunskaper. Skatten tas ut som en slutlig skatt på så sätt att arbetsgivaren drar av skatten från den lön som betalas och redovisar skatten till skatteverket. Förutom skatten tas inte försäkrades försäkringspremie ut. Arbetsgivares socialskyddsavgift samt pensionsförsäkringspremier och andra försäkringspremier betalas på normalt sätt.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Propositionen har inga betydande konsekvenser för förhållandena mellan myndigheter och för deras behörighet. Det blir Migrationsverkets uppgift att vara den kontaktpunkt till de andra medlemsstaternas myndigheter som krävs i direktivet. Verket har också motsvarande uppgifter i fråga om direktivet om varaktigt bosatta. Det handlar om ett informationsutbyte med andra medlemsstater där arbetsmängden inte torde bli särskilt stor. Migrationsverket ska också uppdatera formulären för ansökning om uppehållstillstånd. Författningsändringarna kräver i praktiken att också Migrationsverkets och polisens interna anvisningar ändras.

4.3 Samhälleliga konsekvenser

I Finland kommer man förmodligen åtminstone inte i början att bevilja särskilt många EU-blåkort, eftersom största delen av de experter som kommer till Finland för närvarande inte uppfyller kraven i direktivet. Dessa kan emellertid beviljas uppehållstillstånd för arbetstagare eller något annat uppehållstillstånd för att arbeta, även om kraven i direktivet inte är uppfyllda.

Det är dock skäl att granska nyttan med direktivet också på europeisk nivå. Åtgärder för att öka hela EU-områdets livskraft gynnar som helhet även Finland. Då EU-blåkort tas i bruk i alla EU-länder med gemensam inresepolitik kommer högutbildade immigranter troligen att bli mera medvetna om immigrationsmöjligheterna i Europa. Immigrationsbestämmelserna kan kännas svårtolkade, och införande av en typ av uppehållstillstånd som baserar sig på gemensamma grundläggande bestämmelser kan sänka tröskeln att söka arbete inom EU:s territorium. EU-blåkortet medför också möjlighet att flytta från en medlemsstat till en annan. Införandet av systemet främjar sålunda för sin del Europas ställning bland kunnig arbetskraft i den globala konkurrensen och förbättrar arbetskraftens möjlighet att flytta inom gemenskapen till det område som för tillfället behöver den.

Då världsekonomin återhämtar sig från recessionen kommer konkurrensen om högutbildade experter mellan Europa och t.ex. Nordamerika, Australien och de s.k. BRIC-länderna att intensifieras. Direktivet stärker bilden av Europa som ett dynamiskt och konkurrenskraftigt tillväxtområde. Då man underlättar och uppmuntrar högkvalificerade arbetstagares rörlighet främjar det också spridningen och ibruktagandet av innovationer i de olika EU-länderna, vilket i sin tur återspeglas i större utsträckning i utvecklingen av näringslivet. Direktivet bidrar också till att främja den gradvisa harmoniseringen av EU:s migrationslagstiftning. Propositionen inverkar inte på olika sätt i fråga om kvinnor och män, varför propositionen inte har några betydande könsrelaterade konsekvenser.

5 Beredningen av propositionen

Propositionen har huvudsakligen beretts vid inrikesministeriet. De författningsändringar som hör till andra förvaltningsområdens ansvarsområde har beretts vid de behöriga ministerierna. Dessutom har det förts separata bilaterala diskussioner om propositionen med andra förvaltningsområden. Propositionen behandlades också i delegationen för utlänningars anställnings- och uppehållstillståndsärenden den 30 mars 2010.

Genom en begäran daterad den 2 mars 2011 begärde inrikesministeriet utlåtande om utkastet till proposition av 31 instanser, bl.a. de mest centrala ministerierna, centrala ämbetsverk, de högsta laglighetsövervakarna och parterna på arbetsmarknaden. Social- och hälsovårdsministeriet och undervisnings- och kulturministeriet begärde dessutom utlåtanden från sina egna förvaltningsområden.

Sammanlagt 23 utlåtanden kom in. Största delen av remissinstanserna understödde förslaget om att det gällande systemet för högkvalificerade arbetstagares inresa som baserar sig på 79 § i utlänningslagen ska finnas kvar parallellt med EU-blåkortet. Utlåtandena innehöll också oro för att systemet blir för svårförståeligt. Man har strävat efter att genomföra direktivet genom så små lagändringar som möjligt, för att inte i onödan komplicera det nuvarande systemet. Till exempel ansåg man det komplicera inreseförfarandet om anmälningsskyldighet skulle införas endast i fråga om högkvalificerade arbetstagare. Villkoren och de praktiska verksamhetsförutsättningarna i fråga om införandet av anmälningsskyldighet bör behandlas som en del av utvecklingen av hela systemet för uppehållstillstånd för arbetstagare.

Efter remissrundan har propositionen på social- och hälsovårdsministeriets förslag kompletterats genom ändringar i 14 § i folkhälsolagen och 3 § i lagen om specialiserad sjukvård. Social- och hälsovårdsministeriet har berett dessa författningsändringar. Propositionen har också preciserats en aning när det gäller lagstiftningsordningen och detaljmotiveringen.

Kommunförbundet krävde att det skulle utredas huruvida kostnaderna för innehavare av

EU-blåkort som utnyttjar studierätt ska fördelas mellan kommunerna och staten eller betalas med statlig finansiering. Enligt Kommunförbundet borde frågan ha behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning om kostnaderna ska fördelas mellan kommunen och staten. Kommunerna deltar i de kostnader som utgör grunden för basfinansieringen av yrkeshögskolorna också när det gäller utbildning på främmande språk som leder till högre yrkeshögskoleexamen. Undervisnings- och kulturministeriet ansåg i sitt utlåtande att det i praktiken är osannolikt att högt utbildade innehavare av EU-blåkort vill börja studera vid sidan av arbetet efter att de kommit till Finland. Därför ansågs kommunernas eventuella kostnader på grund av ändringen i 26 b § i yrkeshögskolelagen bli små.

Propositionen behandlades i ett möte av delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning den 30 augusti 2011. Avsikten är att i Styrgruppen för hälso- och sjukvård över gränserna (SHM 033:00/2011) som tillsattes den 3 maj 2011 ska diskutera vilka konsekvenser ändringarna i folkhälsolagen och lagen om specialiserad sjukvård kommer att ha för kommunernas ekonomi. Detta inskrevs också i delegationens protokoll.

6 Samband med andra propositioner

Vid inrikesministeriet bereds som bäst en proposition om ändring av utlänningslagen med syftet att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/52/EG av den 18 juni 2009 om minimistandarder för sanktioner och åtgärder mot arbetsgivare för tredjelandsmedborgare som vistas olagligt (direktivet om sanktioner mot arbetsgivare). Avsikten är att regeringens proposition gällande det direktivet ska överlämnas till riksdagen under höstsessionen 2011, varför propositionen troligen behandlas i riksdagen samtidigt som denna proposition. I båda propositionerna föreslås ändringar i 53 och 67 § i utlänningslagen, varför behandlingen av propositionerna till denna del ska samordnas i riksdagen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Utlänningslag

3 §. Definitioner. Det föreslås att två nya punkter tas in i paragrafen, vilka innehåller definitioner av begreppen EU-blåkort och högkvalificerad anställning. Eftersom det tas in nya punkter i paragrafen ska det göras en teknisk korrigerings i 25 punkten (kommatecken).

Enligt den föreslagna 26 punkten avses med EU-blåkort ett uppehållstillstånd enligt direktivet om högkvalificerad anställning som berättigar till vistelse och arbete på en medlemsstats territorium. Punkten motsvarar artikel 2 c i direktivet om högkvalificerad arbetskraft. EU-blåkortet ser ut som andra uppehållstillståndskort, men under rubriken "Typ av tillstånd" ska man enligt kravet i direktivet ange "EU-blåkort".

Med högkvalificerad anställning avses enligt den nya 27 punkten i utlänningslagen anställning enligt direktivet om högkvalificerad anställning som förutsätter särskild kompetens som kan styrkas genom bevis på högre utbildning. Punkten motsvarar artikel 2 b i direktivet om högkvalificerad anställning. Enligt artikel 2 h avses med bevis på högre utbildning examens-, utbildnings- eller annat behörighetsbevis på formella kvalifikationer som utfärdats av en behörig instans och som styrker slutförandet av ett program för eftergymnasial högre utbildning, nämligen en uppsättning kurser som tillhandahålls av en högre utbildningsanordnare som erkänns som lärosäte av den stat där den är belägen. En förutsättning är att det har krävts minst tre års studier att förvärva beviset.

49 §. Beviljande av första tidsbegränsat uppehållstillstånd för utlänningar som kommit till landet utan uppehållstillstånd. Till 1 mom. fogas en ny 4 a-punkt, med stöd av vilken innehavare av EU-blåkort kan beviljas uppehållstillstånd när de redan är i Finland. I 4 punkten görs en teknisk korrigerings (ett kommatecken).

Den nya 4 a-punkten motsvarar bestämmelserna i artikel 18 i direktivet som gäller EU-blåkortsinnehavarens rätt att vistas i en

annan medlemsstat. Ett villkor är att innehavaren av EU-blåkortet före ankomsten till Finland ska ha vistats och haft EU-blåkort i en annan medlemsstat i minst arton månader. Upphållstillstånd ska sökas senast en månad efter ankomsten till landet. Utlänningen ska vänta tills uppehållstillstånd har beviljats innan han eller hon får börja arbeta.

Även familjemedlemmar till innehavare av EU-blåkort kan enligt den föreslagna bestämmelsen beviljas uppehållstillstånd. Det krävs dock i artikel 19.1 i direktivet att familjen ska ha bildats redan i den föregående medlemsstaten. I praktiken har familjen också kunnat bildas i ett tredjeland före flytten till EU:s territorium. Om familjen inte har bildats före ankomsten till Finland, ska familjemedlemmarna i enlighet med huvudregeln i 60 § 1 mom. i utlänningslagen ansöka om uppehållstillstånd i det land där de vistas. I praktiken kan det i första hand vara fråga om en make som ingått äktenskap med innehavaren av EU-blåkort först efter ankomsten till Finland eller som ännu inte hunnit få uppehållstillstånd för den föregående medlemsstaten.

I enlighet med den gällande 67 § 1 mom. 2 punkten beviljar Migrationsverket uppehållstillstånd för både innehavare av EU-blåkort och deras familjemedlemmar. Den lokala polisen beviljar fortsatt uppehållstillstånd i enlighet med 68 § 1 mom. 2 punkten i den gällande lagen.

53 §. Det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd. Det föreslås att ett nytt 8 mom. tas in i paragrafen om giltighetstiden för det första tidsbegränsade uppehållstillståndet för innehavare av EU-blåkort och deras familjemedlemmar. Enligt förslaget ska kortet beviljas för två år. Enligt artikel 7.2 i direktivet får medlemsstaterna fastställa en standardiserad giltighetstid för EU-blåkort, som ska vara mellan ett och fyra år.

I artikel 7.2 bestäms det dessutom att om anställningskontraktet omfattar en kortare tid än den standardiserade giltighetstiden, beviljas EU-blåkortet för den tid anställningskontraktet gäller, plus tre månader. Bestämmelser om detta föreslås också i det nya 8 mom. Även i sådana fall förutsätts det att anställ-

ningskontraktet gäller för minst ett år. Innehavaren av EU-blåkort ges på detta sätt möjlighet att söka ett nytt arbete då anställningen har upphört. Om personen får en arbetsplats, ska han eller hon ansöka om ett nytt EU-blåkort. Detta är det enda undantaget från EU-blåkortets standardiserade giltighetstid på två år. EU-blåkortets giltighetstid binds inte till resedokumentets giltighetstid, men beviljandet av ett EU-blåkort förutsätter dock ett giltigt resedokument i enlighet med 35 § i lagen.

I artikeln 15.5 krävs det att giltighetstiden för en familjemedlems uppehållstillstånd stämmer överens med giltighetstiden för EU-blåkortsinnehavarens uppehållstillstånd. I det nya momentet föreskrivs det också att en familjemedlems uppehållstillstånd ska beviljas för motsvarande tid som uppehållstillståndet för innehavaren av EU-blåkort. När det gäller giltighetstiden för en familjemedlems uppehållstillstånd iakttas Migrationsverkets nuvarande praxis, dvs. tillståndets giltighetstid binds inte till resedokumentets giltighetstid, men beviljandet av ett tillstånd förutsätter dock ett giltigt resedokument. Upphållstillståndet beviljas med stöd av den gällande lagstiftningen antingen som tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd.

55 §. Det fortsatta tillståndets längd. Det föreslås att ett nytt 5 mom. fogas till paragrafen om giltighetstiden för ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd, dvs. fortsatt tillstånd, då uppehållstillstånd beviljas med stöd av direktivet om högkvalificerad anställning. EU-blåkortet ska enligt förslaget beviljas för två år också i detta fall. Liksom i fråga om det första uppehållstillståndet beviljas EU-blåkortet för den tid anställningskontraktet gäller, plus tre månader, om anställningskontraktet omfattar en kortare tid än två år. Bestämmelsen tillämpas också i situationer där en utlänning redan haft uppehållstillstånd i Finland på någon annan grund, men söker nytt fortsatt uppehållstillstånd med stöd av direktivet om högkvalificerad anställning. Också i detta fall tillämpas bestämmelserna i det föreslagna 5 mom. i fråga om uppehållstillståndets längd.

Arbetstagare beviljas antingen tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd beroende huvudsakligen på anställningsförhållandets

art. Fortsatt tillstånd kan beviljas med stöd av 54 § 3 mom. som kontinuerligt tillstånd också i de fall där utlänningen ursprungligen beviljats tillfälligt uppehållstillstånd för arbete och har vistats i landet under en oavbruten period på två år. På uppehållstillståndets längd tillämpas då med stöd av 55 § bestämmelserna i 53 § i utlänningslagen om det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd. En arbetstagare kan sålunda i regel beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd för ett eller högst två år. Också i dessa fall tillämpas det föreslagna nya momentet på beviljande av EU-blåkort, dvs. uppehållstillståndet beviljas i regel för två år och för kortare tid endast i fall där anställningsförhållandet är kortare än två år. Innehavaren av EU-blåkort kan, om han eller hon så önskar, ansöka om ett nytt EU-blåkort redan medan det gamla kortet är i kraft, om han eller hon har beviljats tillfälligt uppehållstillstånd och efter två års vistelse har möjlighet att få kontinuerligt uppehållstillstånd. EU-blåkort beviljas alltid för två år, om det är möjligt på basis av anställningsförhållandet.

I momentet föreskrivs det också om uppehållstillstånd som beviljas en familjemedlem till en innehavare av EU-blåkort för en motsvarande tid.

En innehavare av ett EU-blåkort kan också beviljas permanent uppehållstillstånd eller EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta om villkoren i lagen uppfylls.

56 a §. Beviljande av EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta. Det föreslås att 56 a § om EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare ändras. Bestämmelserna enligt förslaget är förmånligare för innehavare av EU-blåkort i fråga om frånvaroregler och den vistelsetid på fem år som krävs. De föreslagna bestämmelserna motsvarar bestämmelserna i artikel 16.2 och 16.3 i direktivet.

Det föreslås att 2 mom. preciseras med avseende på innehavare av EU-blåkort. Med stöd av artikel 16.3 får en innehavare av ett EU-blåkort vistas utanför gemenskapen längre än enligt direktivet om varaktigt bosatta. En oavbruten vistelse utanför Europeiska unionen som är kortare än tolv månader avbryter inte den oavbrutna vistelsen om frånvaroperioderna är högst arton månader totalt.

Undantaget ska tillämpas även om kortinnehavaren inte har rest från en medlemsstat till en annan.

I 3 mom. tas en ny bestämmelse in om högkvalificerade arbetstagare. Vid beräkningen av den oavbrutna vistelsen på fem år beaktas också laglig vistelse i en annan medlemsstat i Europeiska unionen, om tredjelandsmedborgaren är innehavare av ett EU-blåkort och omedelbart innan ansökan om uppehållstillstånd lämnades in har vistats lagligen i landet oavbrutet i två år. För att bestämmelsen ska tillämpas krävs det att kortinnehavaren har iakttagit den tid på arton månader som anges i direktivet. Då den oavbrutna perioden på fem år räknas beaktas inte vistelse i en annan medlemsstat, om personen inte först har vistats arton månader i den första medlemsstaten som innehavare av EU-blåkort innan han eller hon reste till en annan medlemsstat.

I ett P-EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta ska med stöd av 34 § i utlänningslagen det direktiv anges, med stöd av vilket uppehållstillståndet beviljats. Om den som beviljats P-EG-uppehållstillståndet tidigare var innehavare av ett EU-blåkort, ska ”F.d. innehavare av EU-blåkort” anges i uppehållstillståndet på det sätt som krävs i artikel 17 i direktivet. Det är möjligt att en innehavare av EU-blåkort först har fått ett nationellt permanent uppehållstillstånd, eftersom det kan beviljas redan efter fyra års vistelse i landet. Om personen efter detta får ett P-EG-uppehållstillstånd, är det skäl att göra en anteckning enligt artikel 17 i hans eller hennes uppehållstillstånd, även om han eller hon vid tidpunkten för ansökan inte längre har ett EU-blåkort. På så sätt medför beviljandet av permanent uppehållstillstånd inte någon rättsförlust. Anmärkningen kan ha betydelse om personen flyttar för att arbeta i ett annat medlemsland. Om utläningen däremot har haft ett EU-blåkort någon gång, men grunden för det tidsbegränsade uppehållstillståndet sedan har ändrat, görs ingen anmärkning om EU-blåkortet i P-EG-uppehållstillståndet.

58 b §. Återkallande av EU-blåkort. Det föreslås att en ny paragraf om återkallande av EU-blåkort tas in i lagen. Paragrafen kompletterar 58 § om återkallande av uppehållstillstånd i den gällande utlänningslagen. I in-

formationssyfte konstateras det i paragrafen att bestämmelserna i 58 § om återkallande av uppehållstillstånd gäller också återkallande av EU-blåkort.

Enligt gällande 58 § 1 mom. ska ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd återkallas när utläningen varaktigt har flyttat bort från Finland eller när utläningen i permanent syfte har vistats utanför landet i två år utan avbrott. Utläningen kan dock på det sätt som föreskrivs i 3 mom. ansöka om att uppehållstillståndet inte ska återkallas. Om personen flyttar bort från landet i permanent syfte, kan han eller hon inte längre anses uppfylla kraven för uppehållstillstånd. Återkallande av EU-blåkort kan komma i fråga med stöd av det gällande 58 § 1 mom. också då en annan medlemsstat meddelar att den beviljat utläningen ett EU-blåkort. Enligt 58 § 6 mom. får ett uppehållstillstånd också återkallas, om en Schengenstat begär att Finland återkallar ett uppehållstillstånd som Finland beviljat en utläning och begäran anförs med motiveringen att utläningen har meddelats inreseförbud i en annan Schengenstat och att det har bestämts att han eller hon ska avlägsnas från Schengenområdet på liknande grunder som nämns i 149 § 1 mom. 2 och 3 punkten.

Direktivet förutsätter att medlemsstaten återkallar eller avslår en ansökan om förlängning av ett EU-blåkort, om kortet har förvärvats på bedrägligt sätt, förfalskats eller ändrats i något avseende. Likaså ska kortet återkallas eller en förlängning nekats om det framkommer att innehavaren inte uppfyllde eller inte längre uppfyller kraven för inresa och vistelse eller vistas i den berörda medlemsstaten av andra skäl än de för vilka innehavaren beviljades tillstånd. Kortet ska också återkallas om innehavaren inte har respekterat begränsningarna i artikel 12 gällande tillträde till arbetsmarknaden eller begränsningarna i artikel 13 gällande vistelse under en period av tillfällig arbetslöshet. I praktiken innebär överträdelse av begränsningarna i artikel 12 att innehavaren av EU-blåkortet arbetar inom en annan bransch än den som uppehållstillståndet berättigar till. Till sitt sakinnehåll motsvarar 58 § 4 och 5 mom. i den gällande utlänningslagen direktivet. Gällande

bestämmelser tillämpas på återkallande av kortet.

I paragrafen föreslås bestämmelser om att EU-blåkortet ska återkallas om innehavaren har varit arbetslös i över tre månader utan avbrott. Till denna del är bestämmelserna i lagen en aning förmånligare än direktivet: för att garantera att systemet ska vara allmänt förståeligt och tydligt beaktar man inte korta perioder av arbetslöshet. Kortinnehavaren har möjlighet att söka ett nytt arbete inom tre månader. Det är skäl att beakta att uppehållstillstånd inte kan återkallas under denna tid enligt artikel 9.3 b, även om kortinnehavaren på grund av arbetslöshet inte har tillräckliga medel för sin försörjning. Upphållstillstånd som beviljats för en viss bransch gör det möjligt att börja arbeta utan att ansöka om nytt uppehållstillstånd.

I den nuvarande situationen återkallas uppehållstillståndet inte nödvändigtvis för en arbetstagare som blivit arbetslös, om han eller hon har någon annan orsak att stanna i landet, såsom en familjemedlem som vistas permanent i Finland. I praktiken låter man i allmänhet ett uppehållstillstånd som beviljats på grund av arbete förbli i kraft, även om grunden för uppehållstillståndet har ändrats. Direktivet förutsätter dock att uppehållstillståndet för en innehavare av EU-blåkort återkallas om grunderna för beviljandet av tillståndet inte längre gäller. Man ska alltså återkalla uppehållstillståndet för innehavaren av EU-blåkortet t.ex. om arbetslösheten drar ut på tiden och vid behov bevilja ett nytt uppehållstillstånd på en ny grund. Detta ska beaktas i Migrationsverkets och den lokala polisens anvisningar.

Direktivet om högkvalificerad anställning innehåller inga bestämmelser om avlägsnande ur landet. Vid avlägsnande ur landet tillämpas den gällande lagstiftningen som delvis bygger på direktivet om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (2008/115/EG, nedan *återvändandedirektivet*). Innan en person avlägsnas ur landet görs en helhetsbedömning enligt 146 § i utlänningslagen. Om man efter helhetsbedömningen beslutar att inte avlägsna personen ur landet, kan han eller hon be-

viljas uppehållstillstånd på någon annan grund.

67 §. Migrationsverket som uppehållstillståndsmyndighet. I 2 mom. föreskrivs det om behörigheten att återkalla ett uppehållstillstånd. På behörigheten att återkalla ett EU-blåkort tillämpas de allmänna bestämmelserna för återkallande av uppehållstillstånd. Migrationsverket återkallar fortfarande uppehållstillstånd på de grunder som anges i 58 § 1, 2 och 6 mom. och återkallar på de grunder som nämns i 58 § 4 och 5 mom. och 58 a § uppehållstillstånd som det har beviljat. Det föreslås en ändring i momentet, enligt vilken Migrationsverket också på de grunder som nämns i den nya 58 b § ska återkalla uppehållstillstånd som det beviljat.

I 4 mom. föreslås bestämmelser om en kontaktpunkt för informationsutbyte. Medlemsstaten ska enligt artikel 18 i direktivet skriftligen underrätta den första medlemsstaten om sitt beslut att utfärda eller vägra utfärda ett EU—blåkort till den utlänning som flyttat från medlemsstaten i fråga. I artikel 16 i direktivet föreskrivs det om beviljande av EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta till en innehavare av EU-blåkort. I artikel 20.2 föreskrivs det om medlemsstaternas skyldighet att årligen lämna statistik om innehavare av EU-blåkort och deras familjemedlemmar.

Enligt artikel 22 ska medlemsstaterna utse en kontaktpunkt som ska ansvara för att ta emot och översända information som avses i artiklarna 16, 18 och 20. Migrationsverket kommer att ta emot och översända den information som avses. Migrationsverkets anmälningsskyldighet gäller i praktiken inte de åtgärder som nämns i artikel 20.1, eftersom man inte har för avsikt att ta dem i bruk i Finland. Utlänningslagens 67 § 4 mom. kompletteras på det sätt som förutsätts i direktivet.

68 §. Den lokala polisen som uppehållstillståndsmyndighet. Den lokala polisens behörighet kompletteras på motsvarande sätt som Migrationsverkets behörighet. Polisrättningen återkallar ett EU-blåkort som den har beviljat då kortet återkallas på de grunder som anges i 58 b §.

69 a §. Beslut på basis av familjeband. Enligt artikel 15.4 i direktivet ska uppehållstill-

stånd för familjemedlemmar, med avvikelse från artikel 5.4 i familjeåterföreningsdirektivet, beviljas senast sex månader efter det att ansökan har lämnats in, om villkoren för familjeåterförening är uppfyllda. Det föreslås att paragrafen kompletteras i enlighet med direktivet. Ett beslut som gäller en ansökan om uppehållstillstånd på grund av en familjemedlems familjeband ska delges sökanden senast sex månader efter det att ansökan lämnades in. Tidsfristen på sex månader omfattar både behandlingen av ansökningen och delgivningen. Med stöd av artikel 16.6 i direktivet tillämpas tidsfristen också på familjemedlemmar till innehavare av P-EG-uppehållstillstånd, om ”F.d. innehavare av EU-blåkort” har antecknats i anknytningspersonens uppehållstillstånd. Tidsfristen tillämpas också på ansökningar som görs av familjemedlemmar till en innehavare av EU-blåkort som flyttat från en annan medlemsstat, oberoende av när familjen har bildats.

81 b §. Beviljande av EU-blåkort. EU-blåkort enligt direktivet har särdrag som kräver att en ny typ av uppehållstillstånd tas in i lagen. Det föreslås att en ny 81 b § om villkoren för beviljande av EU-blåkort tas in i utlänningslagen.

I artikel 3 nämns vilka personer direktivet inte ska tillämpas på. Vid beredningen av direktivet diskuterades tillämpningsområdet mycket, och förmånligare nationella bestämmelser om det är inte möjliga. EU-blåkort beviljas sålunda inte sådana personer som räknas upp i artikel 3.2.

Direktivets tillämpningsområde omfattar inte tredjelandsmedborgare som har ansökt om eller får internationellt skydd eller som ansöker om uppehållstillstånd med stöd av forskardirektivet. Tillämpningsområdet omfattar inte heller EU-medborgares familjemedlemmar som utnyttjat sin rätt till fri rörlighet enligt direktivet om fri rörlighet, tredjelandsmedborgare som beviljats ställning som varaktigt bosatt och utnyttjar sin rätt att vistas i en annan medlemsstat för att bedriva ekonomisk verksamhet som anställd eller egenföretagare samt säsongarbetare.

EU-blåkort beviljas inte heller personer som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG av den 16 december 1996 om utstationering av arbetstagare i

samband med tillhandahållande av tjänster så länge de är utstationerade på den berörda medlemsstatens territorium. I Finland har direktiv 96/71/EG genomförts genom lagen om utstationerade arbetstagare (1146/1999). För tillämpningen av lagen har det ingen betydelse om arbetstagare utstationeras i Finland från EU eller från ett tredjeland. Kortet beviljas inte utstationerade arbetstagare oberoende av om de sänds ut till medlemsstaten i fråga från en annan medlemsstat eller ett tredjeland.

EU-blåkortet beviljas inte heller tredjelandsmedborgare och deras familjemedlemmar, oavsett nationalitet, som enligt överenskommelser mellan gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och dessa tredjeländer, å andra sidan, åtnjuter samma rätt till fri rörlighet som unionsmedborgare. I praktiken gäller det senare för närvarande EES-medborgare samt schweiziska medborgare. Kortet beviljas inte heller tredjelandsmedborgare som fått uppskov med avvisning eller utvisning på grund av faktiska eller rättsliga omständigheter.

För att EU-blåkort ska beviljas ska personen uppfylla de allmänna villkor som anges i 36 i utlänningslagen. Personen får inte äventyra den allmänna ordningen, säkerheten eller folkhälsan. Upppehållstillstånd kan också vägras om det finns grundad anledning att misstänka att utlänningsen har för avsikt att kringgå bestämmelserna om inresa i landet.

Dessutom krävs det att den lön som överenskommit i arbetsavtalet eller i det bindande arbetserbjudandet är minst 1,5 gånger högre än den genomsnittliga bruttolönen för arbetstagare. Migrationsverket publicerar lönetröskeln på sin webbsida. Lönetröskeln baserar sig i praktiken på den information om årsinkomst som Statistikcentralen lämnar till Eurostat i september varje år. Till exempel år 2009 var den genomsnittliga årsförtjänsten i Finland 37 876 euro, vilket betyder en lönetröskel på 4 735 euro. Vid bedömningen av lönenivån kan man inte beakta eventuella naturaförmåner, som t.ex. bostad. Inte heller eventuella dagpenningar kan beaktas vid bedömningen. Det är ett krav för beviljande av EU-blåkort att lönetröskeln överskrids, och detta kan inte förbigås med stöd av bestämmelserna i 39 §. Om sökanden inte uppfyller

villkoren för beviljande av EU-blåkort, kan han eller hon beviljas uppehållstillstånd för arbetstagare eller något annat uppehållstillstånd på basis av arbete.

På beviljande av EU-blåkort görs inte den prövning av tillgången till arbetskraft som avses i 72 § 1 mom. 1 och 2 punkten. För att uppehållstillstånd ska beviljas krävs det dock att personen uppfyller de andra villkoren för beviljande av uppehållstillstånd för arbetstagare. Med stöd av 72 § 1 mom. 3 punkten kan EU-blåkort alltså endast beviljas dem som uppfyller villkoren, om det för arbetet krävs särskild kompetens eller ett godkänt hälsotillstånd. För beviljande av uppehållstillstånd krävs också en utredning enligt 73 § 1 mom. 1 och 2 punkten av de centrala villkoren i arbetet samt en försäkran om att villkoren stämmer överens med gällande bestämmelser och kollektivavtalet i fråga eller att de svarar mot den praxis som gäller arbetstagare som är verksamma i motsvarande uppgifter på arbetsmarknaden. Också 73 § 1 mom. 3 punkten i utlänningslagen om huruvida arbetsgivaren förmår uppfylla sina förpliktelser som arbetsgivare ska i praktiken tillämpas på beviljande av EU-blåkort i enlighet med vedertagen förvaltningspraxis, även om bestämmelsen uttryckligen endast hör till arbets- och näringsbyråns ansvarsområde.

Liksom då uppehållstillstånd beviljas högkvalificerade arbetstagare med stöd av 79 §, ska man då beslutet om uppehållstillståndet fattas från fall till fall bedöma t.ex. huruvida arbetsgivaren kan betala den lön som uppges i arbetsavtalet och vid behov be arbetsgivaren om en utredning med stöd av den allmänna skyldighet att utreda ett ärende som avses i förvaltningslagen. Om arbetsgivaren inte tidigare har kunnat eller inte säkert i framtiden kan uppfylla sina förpliktelser som arbetsgivare, kan det vara skäl att bedöma om det är fråga om kringgående av bestämmelserna om inresa i landet och om uppehållstillstånd därför ska vägras med stöd av 36 § i utlänningslagen.

81 c §. Beslut om ansökningar om EU-blåkort. Det föreslås att en ny paragraf tas in i utlänningslagen om behandlingstiden för en ansökan om EU-blåkort. Enligt den föreslagna paragrafen ska beslut som gäller EU-

blåkort delges sökanden senast 90 dagar efter att ansökan lämnades in. Tidsfristen omfattar både behandlingen av ansökan och delgivningen.

Enligt paragrafen avbryts tidsfristen för den tid en bristfällig ansökan kompletteras. I fråga om kompletterande av en ansökan tillämpas 7 § i utlänningslagen samt bestämmelserna i förvaltningslagen. Enligt 22 § i förvaltningslagen ska myndigheten i fall där en handling som har tillställts en myndighet är bristfällig uppmana avsändaren att komplettera handlingen inom en viss tid, om det inte är onödigt med tanke på avgörandet av ärendet. Avsändaren av handlingen ska upplysas om hur handlingen ska kompletteras. Enligt 31 och 32 § i förvaltningslagen ska en myndighet se till att ett ärende utreds tillräckligt och på behörigt sätt genom att skaffa den information och den utredning som behövs för att ärendet ska kunna avgöras samt specificera beträffande vilka särskilda omständigheter utredning ska läggas fram. För komplettering av en handling, avgivande av förklaring och framläggande av utredning ska det enligt 33 § i förvaltningslagen sättas ut en frist som är tillräcklig med hänsyn till ärendets art. I enlighet med 23 § i förvaltningslagen ska ett ärende alltid behandlas utan ogrundat dröjsmål. En myndighet ska på en parts begäran ge en uppskattning om när ett beslut kommer att ges samt svara på förfrågningar om hur behandlingen framskrider.

Med stöd av ingressen till direktivet bör tidsfristen för prövningen av en ansökan inte inbegripa den tid som krävs för erkännande av yrkeskvalifikationer.

81 d §. Återkomst till och vistelse i Finland för innehavare av EU-blåkort och deras familjemedlemmar som rest till en annan medlemsstat. Det föreslås att en paragraf fogas till utlänningslagen, som gör det möjligt för en innehavare av ett EU-blåkort och hans eller hennes familjemedlemmar som rest till en annan medlemsstat att återvända till Finland. En innehavare av ett EU-blåkort kan resa till en annan medlemsstat för att arbeta efter att har vistats i den första medlemsstaten i 18 månader, förutsatt att han eller hon beviljas ett nytt EU-blåkort i den andra medlemsstaten. Den första medlemsstaten, som beviljat det senaste kortet, är enligt artikel 18 i direk-

tivet skyldig att återta utlänningen om den andra medlemsstaten inte beviljar honom eller henne ett EU-blåkort. Medlemsstaten är också skyldig att återta utlänningen, om giltighetstiden för EU-blåkortet har gått ut eller om kortet har återkallats under den tid ansökningen behandlas. Enligt artikel 13 har kortinnehavaren rätt att vistas i landet i tre månader även om han eller hon är arbetslös, och följaktligen tillämpas inte försörjningsförutsättningen på honom eller henne under denna tid.

I den nya 81 d § i utlänningslagen föreslås bestämmelser om att en innehavare av ett EU-blåkort som beviljats i Finland får, även om kortet inte längre är i kraft, återvända till Finland efter att ha fått avslag på en ansökan om uppehållstillstånd och vistas här tre månader, om den andra medlemsstaten inte beviljar personen ett EU-blåkort. Detta gäller även personens familjemedlemmar. Ett uppehållstillstånd som beviljats av en Schengenstat ger redan nu möjlighet att röra sig fritt inom EU i under tre månader. En person som har ett giltigt uppehållstillstånd får alltså återvända till Finland, även om han eller hon reser till en annan medlemsstat t.ex. för att lämna in en ansökan om uppehållstillstånd där.

Den nya bestämmelsen har i praktiken betydelse i en situation där en innehavare av ett EU-blåkort har rest till en annan medlemsstat och hans eller hennes uppehållstillstånd inte längre är i kraft. Avsikten med direktivets bestämmelse kan inte anses vara att införa en allmän skyldighet att återta kortinnehavare, men kortinnehavaren ska enligt förslaget ha rätt att återvända omedelbart efter det att en annan medlemsstat har avslagit en ansökan om EU-blåkort.

I praktiken krävs det alltså att en innehavare av ett återkallat eller föråldrat EU-blåkort återvänder till Finland genast efter att den andra medlemsstaten har meddelat ett negativt beslut. Vid behov kan man be personen visa ett intyg på det negativa beslutet om uppehållstillstånd för att kunna bedöma rätten till inresa. När det gäller familjemedlemmar krävs det i praktiken att också familjemedlemmen har haft uppehållstillstånd i Finland innan resan till den andra medlemsstaten.

Efter att ha återvänt till Finland har en innehavare av ett EU-blåkort rätt att vistas här, om villkoren för beviljandet av kortet fortfarande är uppfyllda. Om villkoren inte är uppfyllda eller kortet inte längre är i kraft, har kortinnehavaren rätt att vistas i landet i tre månader räknat från återflyttningen, varefter personen måste avlägsna sig ur landet, om han eller hon inte kan beviljas något annat uppehållstillstånd.

Migrationsverket underrättas om det negativa beslutet av den andra medlemsstaten, vilket ger myndigheten möjlighet att följa villkoren för vistelsen. Det är emellertid skäl att beakta att en EU-blåkortsinnehavares rätt att vistas i landet i tre månader inte kan anses förbehållslös, om det finns sådana grunder för avlägsnande ur landet som hänför sig till allmän ordning och säkerhet eller folkhälsa i enlighet med 36 § i utlänningslagen.

1.2 Lag om ändring av utlänningslagen

68 §. *Den lokala polisen som uppehållstillståndsmyndighet.* Den ändring av utlänningslagen (886/2011) genom vilken även 68 § har ändrats träder i kraft den 1 januari 2014. Eftersom de lagändringar som genomförs med stöd av denna proposition avses träda i kraft den 1 januari 2012, föreslås det att ändringen genomförs tekniskt så att det föreslås att förutom ordalydelsen i den gällande lagen också ordalydelsen i den ändrade lagen som träder i kraft i början av 2014 ändras. Till sakinnehållet motsvarar denna ändring den ändring som föreslås ovan i den gällande lagens 68 §.

1.3 Universitetslag

9 §. *Uppdragsutbildning.* Enligt artikel 14 i direktivet om högkvalificerad anställning ska innehavare av EU-blåkort åtnjuta likabehandling med medlemsstatens egna medborgare bl.a. när det gäller utbildning. Bestämmelsen i direktivet innebär att innehavare av EU-blåkort inte kan delta i en uppdragsutbildning som leder till examen och att man inte kan ta ut terminsavgifter av dem. Det föreslås att bestämmelserna i universitetslagen kompletteras till denna del.

Uppdragsutbildning kan inte heller i fortsättningen ordnas för EU-medborgare eller medborgare i Norge, Island, Liechtenstein eller Schweiz.

Enligt den gällande paragrafen kan uppdragsutbildning inte ordnas för de som enligt Europeiska gemenskapens lagstiftning jämföras med Europeiska unionens medborgare. Med denna bestämmelse avses i synnerhet direktivet om fri rörlighet 2004/38/EG där artikel 24 innehåller bestämmelser om kravet på likabehandling. En hänvisning till familjemedlemmar ska ersätta denna bestämmelse.

Det föreslås att bestämmelserna om målgruppen för uppdragsutbildning samordnas med bestämmelserna om en målgrupp för försöket med kursavgifter. Uppdragsutbildningen kan därför inte ordnas för dem som beviljats A-, P- eller P-EG-uppehållstillstånd enligt utlänningslagen eller dem som har kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd, eller EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

Uppdragsutbildning kan inte heller ordnas för de nämnda personernas familjemedlemmar. Enligt både familjeåterföreningsdirektivet och direktivet om fri rörlighet ska familjemedlemmar behandlas jämlikt med anknytningspersonen. I fråga om begreppet familjemedlem tillämpas definitionen i utlänningslagen. Familjemedlem till en utländsk medborgare definieras i 37 § i utlänningslagen. Vid tillämpningen av utlänningslagen tillämpas definitionen också på en finsk medborgares utländska familjemedlemmar. Unionsmedborgares familjemedlemmar definieras i 154 § i utlänningslagen. Definitionen tillämpas på en finsk medborgares utländska familjemedlemmar, om den finska medborgaren har utnyttjat sin rätt att röra sig fritt i enlighet med 10 kap. i utlänningslagen. Det är skäl att observera att uppdragsutbildning inte heller kan ordnas för en finsk medborgare då han eller hon inte har utnyttjat sin rätt att röra sig fritt. Definitionen av familjemedlem är dock beroende av om rätten till fri rörlighet har utnyttjats.

Enligt 37 § i utlänningslagen anses vid tillämpningen av utlänningslagen som familjemedlem maken till en i Finland bosatt person samt ett ogift barn under 18 år vars vårdnadshavare den i Finland bosatta personen eller

dennes make är. Om den person som är bosatt i Finland är ett minderårigt barn, är barnets vårdnadshavare en familjemedlem. Som familjemedlem anses också en person av samma kön, om partnerskapet har registrerats nationellt. Med makar jämföras personer, oavsett kön, som fortlöpande lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden. En förutsättning är att de har bott tillsammans minst två år. Boendetid förutsätts inte, om personerna i fråga gemensamt har vårdnaden om ett barn eller om det finns andra vägande skäl. Med barn jämföras ett ogift barn under 18 år som barnets vårdnadshavare de facto har vårdnaden om och som är i behov av faktisk omvårdnad den dag då ansökan om uppehållstillstånd avgörs, men angående vars vårdnadsförhållande det inte kan fås någon officiell utredning (fosterbarn). För att barnet ska kunna jämföras med ett barn enligt 37 § 1 mom. krävs det dessutom tillförlitlig utredning om att barnets tidigare vårdnadshavare bevisligen är döda eller försvunna och om att det förelegat ett faktiskt vårdnadsförhållande mellan barnet och anknytningspersonen eller dennes make innan anknytningspersonen anlände till Finland. I det fall att anknytningspersonen är ett fosterbarn som befinner sig i Finland krävs det tillförlitlig utredning om att det funnits ett faktiskt vårdnadsförhållande innan anknytningspersonen anlände till Finland.

Enligt 154 § i utlänningslagen är familjemedlemmar till en unionsmedborgare maken, avkomlingar i rakt nedstigande led som är under 21 år eller beroende av unionsmedborgaren för sin försörjning samt motsvarande avkomlingar till maken, släktingar i rakt uppstigande led som är beroende av unionsmedborgaren för sin försörjning samt motsvarande släktingar till maken. Om en i Finland bosatt unionsmedborgare är minderårig är hans eller hennes vårdnadshavare familjemedlem. Vid tillämpningen av 10 kap. i utlänningslagen jämföras med makar personer, oavsett kön, som fortlöpande lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden, om de har bott tillsammans minst två år. Två års boende förutsätts dock inte, om de som bor i gemensamt hushåll gemensamt har vårdnaden om ett barn eller om det finns andra vägande skäl. Andra anhöriga jämföras

med en unionsmedborgares familjemedlemmar oavsett medborgarskap, om de i utreslandet för sin försörjning är beroende av den unionsmedborgare som har primär uppehållsrätt eller har ingått i hans eller hennes hushåll, eller det av allvarliga hälsoskäl absolut krävs att unionsmedborgaren ger den anhöriga personlig omvårdnad.

10 §. Avgift för utbildningsprogram. Enligt artikel 14 i direktivet om högkvalificerad anställning ska innehavare av EU-blåkort åtnjuta likabehandling med medlemsstatens egna medborgare bl.a. när det gäller utbildning. Bestämmelsen i direktivet innebär att innehavare av EU-blåkort inte kan delta i en uppdragsutbildning som leder till examen och att man inte kan ta ut terminsavgifter hos dem. Det föreslås att bestämmelserna i universitetslagen kompletteras till denna del.

Terminsavgifter kan inte heller i fortsättningen tas ut hos EU-medborgare eller medborgare i Norge, Island, Liechtenstein eller Schweiz.

Enligt den gällande paragrafen kan avgift inte tas ut hos den som enligt Europeiska gemenskapens lagstiftning jämställs med Europeiska unionens medborgare. Med denna bestämmelse avses i synnerhet direktivet om fri rörlighet. En hänvisning till familjemedlemmar ersätter denna bestämmelse.

Enligt den gällande bestämmelsen kan terminsavgift inte tas ut hos den som enligt utlänningslagen har permanent uppehållsrätt i Finland. Enligt lagen om studiestöd kan studiestöd beviljas bl.a. en person som har kontinuerligt (A) eller permanent (P) uppehållstillstånd eller EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta (P-EG) enligt utlänningslagen. Det föreslås att bestämmelserna om ett försök med terminsavgifter ska samordnas med bestämmelserna om tillämpningsområdet för lagen om studiestöd.

Terminsavgift kan inte heller tas ut hos de nämnda personernas familjemedlemmar. Enligt både familjeåterföreningsdirektivet och direktivet om fri rörlighet ska familjemedlemmar behandlas jämlikt med anknytningspersonen. I fråga om begreppet familjemedlem tillämpas definitionen i utlänningslagen. Familjemedlem till en utländsk medborgare definieras i 37 § i utlänningslagen. Vid tillämpningen av utlänningslagen tillämpas de-

initionen också på en finsk medborgares utländska familjemedlemmar. Unionsmedborgares familjemedlemmar definieras i 154 § i utlänningslagen. Definitionen tillämpas på en finsk medborgares utländska familjemedlemmar, om den finska medborgaren har utnyttjat sin rätt att röra sig fritt i enlighet med 10 kap. i utlänningslagen. Det är skäl att observera att terminsavgift inte heller kan tas ut hos en finsk medborgare då han eller hon inte har utnyttjat sin rätt att röra sig fritt. Definitionen av familjemedlem är dock beroende av om rätten till fri rörlighet har utnyttjats.

Enligt 37 § i utlänningslagen anses vid tillämpningen av utlänningslagen som familjemedlem maken till en i Finland bosatt person samt ett ogift barn under 18 år vars vårdnadshavare den i Finland bosatta personen eller dennes make är. Om den person som är bosatt i Finland är ett minderårigt barn, är barnets vårdnadshavare en familjemedlem. Som familjemedlem anses också en person av samma kön, om partnerskapet har registrerats nationellt. Med makar jämställs personer, oavsett kön, som fortlöpande lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden. En förutsättning är att de har bott tillsammans minst två år. Boendetid förutsätts inte, om personerna i fråga gemensamt har vårdnaden om ett barn eller om det finns andra vägande skäl. Med barn jämställs ett ogift barn under 18 år som barnets vårdnadshavare de facto har vårdnaden om och som är i behov av faktisk omvårdnad den dag då ansökan om uppehållstillstånd avgörs, men angående vars vårdnadsförhållande det inte kan fås någon officiell utredning (fosterbarn). För att barnet ska kunna jämföras med ett barn enligt 37 § 1 mom. krävs det dessutom tillförlitlig utredning om att barnets tidigare vårdnadshavare bevisligen är döda eller försvunna och om att det förelegat ett faktiskt vårdnadsförhållande mellan barnet och anknytningspersonen eller dennes make innan anknytningspersonen anlände till Finland. I det fall att anknytningspersonen är ett fosterbarn som befinner sig i Finland krävs det tillförlitlig utredning om att det funnits ett faktiskt vårdnadsförhållande innan anknytningspersonen anlände till Finland.

Enligt 154 § i utlänningslagen är familjemedlemmar till en unionsmedborgare maken,

avkomlingar i rakt nedstigande led som är under 21 år eller beroende av unionsmedborgaren för sin försörjning samt motsvarande avkomlingar till maken, släktingar i rakt uppstigande led som är beroende av unionsmedborgaren för sin försörjning samt motsvarande släktingar till maken. Om en i Finland bosatt unionsmedborgare är minderårig är hans eller hennes vårdnadshavare familjemedlem. Vid tillämpningen av 10 kap. i utlänningslagen jämföras med makar personer, oavsett kön, som fortlöpande lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden, om de har bott tillsammans minst två år. Två års boende förutsätts dock inte, om de som bor i gemensamt hushåll gemensamt har vårdnaden om ett barn eller om det finns andra vägande skäl. Andra anhöriga jämföras med en unionsmedborgares familjemedlemmar oavsett medborgarskap, om de i utreslandet för sin försörjning är beroende av den unionsmedborgare som har primär uppehållsrätt eller har ingått i hans eller hennes hushåll, eller det av allvarliga hälsoskäl absolut krävs att unionsmedborgaren ger den anhöriga personlig omvårdnad.

1.4 Yrkeshögskolelagen

26 a §. Uppdragsutbildning. Enligt artikel 14 i direktivet om högkvalificerad anställning ska innehavare av EU-blåkort åtnjuta likabehandling med medlemsstatens egna medborgare bl.a. när det gäller utbildning. Bestämmelsen i direktivet innebär att innehavare av EU-blåkort inte kan delta i en uppdragsutbildning som leder till examen och att man inte kan ta ut terminsavgifter av dem. Det föreslås att bestämmelserna i yrkeshögskolelagen kompletteras till denna del.

Uppdragsutbildning kan inte heller i fortsättningen ordnas för EU-medborgare eller medborgare i Norge, Island, Liechtenstein eller Schweiz.

Enligt den gällande paragrafen kan uppdragsutbildning ordnas för andra än de som enligt Europeiska gemenskapens lagstiftning jämföras med Europeiska unionens medborgare. Med denna bestämmelse avses i synnerhet direktivet om fri rörlighet 2004/38/EG där artikel 24 innehåller bestämmelser om kravet på lika behandling. En hänvisning till

familjemedlemmar ersätter denna bestämmelse.

Det föreslås att bestämmelserna om målgruppen för uppdragsutbildning samordnas med bestämmelserna om en målgrupp för försöket med kursavgifter. Uppdragsutbildningen kan därför inte ordnas för dem som beviljats A-, P- eller P-EG-uppehållstillstånd enligt utlänningslagen eller dem som har kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd, eller EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

Uppdragsutbildning kan inte heller ordnas för de nämnda personernas familjemedlemmar. Enligt både familjeåterföreningsdirektivet och direktivet om fri rörlighet ska familjemedlemmar behandlas jämlikt med anknytningspersonen. I fråga om begreppet familjemedlem tillämpas definitionen i utlänningslagen. Familjemedlem till en utländsk medborgare definieras i 37 § i utlänningslagen. Definitionen i utlänningslagen tillämpas också på en finsk medborgares utländska familjemedlemmar. Unionsmedborgares familjemedlemmar definieras i 154 § i utlänningslagen. Definitionen tillämpas på en finsk medborgares utländska familjemedlemmar, om den finska medborgaren har utnyttjat sin rätt att röra sig fritt i enlighet med 10 kap. i utlänningslagen. Det är skäl att observera att uppdragsutbildning inte heller kan ordnas för en finsk medborgare då han eller hon inte har utnyttjat sin rätt att röra sig fritt. Definitionen av familjemedlem är dock beroende av om rätten till fri rörlighet har utnyttjats.

Enligt 37 § i utlänningslagen anses vid tillämpningen av utlänningslagen som familjemedlem maken till en i Finland bosatt person samt ett ogift barn under 18 år vars vårdnadshavare den i Finland bosatta personen eller dennes make är. Om den person som är bosatt i Finland är ett minderårigt barn, är barnets vårdnadshavare en familjemedlem. Som familjemedlem anses också en person av samma kön, om partnerskapet har registrerats nationellt. Med makar jämföras personer, oavsett kön, som fortlöpande lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden. En förutsättning är att de har bott tillsammans minst två år. Boendetid förutsätts inte, om personerna i fråga gemensamt har vårdnaden om ett barn eller om det finns

andra vägande skäl. Med barn jämställs ett ogift barn under 18 år som barnets vårdnadshavare de facto har vårdnaden om och som är i behov av faktisk omvårdnad den dag då ansökan om uppehållstillstånd avgörs, men angående vars vårdnadsförhållande det inte kan fås någon officiell utredning (fosterbarn). För att barnet ska kunna jämföras med ett barn enligt 37 § 1 mom. krävs det dessutom tillförlitlig utredning om att barnets tidigare vårdnadshavare bevisligen är döda eller försvunna och om att det förelegat ett faktiskt vårdnadsförhållande mellan barnet och anknytningspersonen eller dennes make innan anknytningspersonen anlände till Finland. I det fall att anknytningspersonen är ett fosterbarn som befinner sig i Finland krävs det tillförlitlig utredning om att det funnits ett faktiskt vårdnadsförhållande innan anknytningspersonen anlände till Finland.

Enligt 154 § i utlänningslagen är familjemedlemmar till en unionsmedborgare maken, avkomlingar i rakt nedstigande led som är under 21 år eller beroende av unionsmedborgaren för sin försörjning samt motsvarande avkomlingar till maken, släktingar i rakt uppstigande led som är beroende av unionsmedborgaren för sin försörjning samt motsvarande släktingar till maken. Om en i Finland bosatt unionsmedborgare är minderårig är hans eller hennes vårdnadshavare familjemedlem. Vid tillämpningen av 10 kap. i utlänningslagen jämföras med makar personer, oavsett kön, som fortlöpande lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden, om de har bott tillsammans minst två år. Två års boende förutsätts dock inte, om de som bor i gemensamt hushåll gemensamt har vårdnaden om ett barn eller om det finns andra vägande skäl. Andra anhöriga jämföras med en unionsmedborgares familjemedlemmar oavsett medborgarskap, om de i utreslandet för sin försörjning är beroende av den unionsmedborgare som har primär uppehållsrätt eller har ingått i hans eller hennes hushåll, eller det av allvarliga hälsoskäl absolut krävs att unionsmedborgaren ger den anhöriga personlig omvårdnad.

26 b §. Avgift för utbildningsprogram. Enligt artikel 14 i direktivet om högkvalificerad anställning ska innehavare av EU-blåkort åtnjuta likabehandling med medlemsstatens

egna medborgare bl.a. när det gäller utbildning. Bestämmelsen i direktivet innebär att innehavare av EU-blåkort inte kan delta i en uppdragsutbildning som leder till examen och att man inte kan ta ut terminsavgifter hos dem. Det föreslås att bestämmelserna i yrkeshögskolelagen kompletteras till denna del.

Terminsavgifter kan inte heller i fortsättningen tas ut hos EU-medborgare eller medborgare i Norge, Island, Liechtenstein eller Schweiz.

Enligt den gällande paragrafen kan avgift inte tas ut hos den som enligt Europeiska gemenskapens lagstiftning jämföras med Europeiska unionens medborgare. Med denna bestämmelse avses i synnerhet direktivet om fri rörlighet. En hänvisning till familjemedlemmar ersätter denna bestämmelse.

Enligt den gällande bestämmelsen kan terminsavgift inte tas ut hos den som enligt utlänningslagen har permanent uppehållsrätt i Finland. Enligt lagen om studiestöd kan studiestöd beviljas bl.a. en person som har kontinuerligt (A) eller permanent (P) uppehållstillstånd eller EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta (P-EG) enligt utlänningslagen. Det föreslås att bestämmelserna om ett försök med terminsavgifter ska samordnas med bestämmelserna om tillämpningsområdet för lagen om studiestöd.

Terminsavgift kan inte heller tas ut hos de nämnda personernas familjemedlemmar. Enligt både familjeåterföreningsdirektivet och direktivet om fri rörlighet ska familjemedlemmar behandlas jämlikt med anknytningspersonen. I fråga om begreppet familjemedlem tillämpas definitionen i utlänningslagen. Familjemedlem till en utländsk medborgare definieras i 37 § i utlänningslagen. Vid tillämpningen av utlänningslagen tillämpas definitionen också på en finsk medborgares utländska familjemedlemmar. Unionsmedborgares familjemedlemmar definieras i 154 § i utlänningslagen. Definitionen tillämpas på en finsk medborgares utländska familjemedlemmar, om den finska medborgaren har utnyttjat sin rätt att röra sig fritt i enlighet med 10 kap. i utlänningslagen. Det är skäl att observera att terminsavgift inte heller kan tas ut hos en finsk medborgare då han eller hon inte har utnyttjat sin rätt att röra sig fritt. Defini-

tionen av familjemedlem är dock beroende av om rätten till fri rörlighet har utnyttjats.

Enligt 37 § i utlänningslagen anses vid tillämpningen av utlänningslagen som familjemedlem maken till en i Finland bosatt person samt ett ogift barn under 18 år vars vårdnadshavare den i Finland bosatta personen eller dennes make är. Om den person som är bosatt i Finland är ett minderårigt barn, är barnets vårdnadshavare en familjemedlem. Som familjemedlem anses också en person av samma kön, om partnerskapet har registrerats nationellt. Med makar jämställs personer, oavsett kön, som fortlöpande lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden. En förutsättning är att de har bott tillsammans minst två år. Boendetid förutsätts inte, om personerna i fråga gemensamt har vårdnaden om ett barn eller om det finns andra vägande skäl. Med barn jämställs ett ogift barn under 18 år som barnets vårdnadshavare de facto har vårdnaden om och som är i behov av faktisk omvårdnad den dag då ansökan om uppehållstillstånd avgörs, men angående vars vårdnadsförhållande det inte kan fås någon officiell utredning (fosterbarn). För att barnet ska kunna jämföras med ett barn enligt 37 § 1 mom. krävs det dessutom tillförlitlig utredning om att barnets tidigare vårdnadshavare bevisligen är döda eller försvunna och om att det förelegat ett faktiskt vårdnadsförhållande mellan barnet och anknytningspersonen eller dennes make innan anknytningspersonen anlände till Finland. I det fall att anknytningspersonen är ett fosterbarn som befinner sig i Finland krävs det tillförlitlig utredning om att det funnits ett faktiskt vårdnadsförhållande innan anknytningspersonen anlände till Finland.

Enligt 154 § i utlänningslagen är familjemedlemmar till en unionsmedborgare maken, avkomlingar i rakt nedstigande led som är under 21 år eller beroende av unionsmedborgaren för sin försörjning samt motsvarande avkomlingar till maken, släktingar i rakt uppstigande led som är beroende av unionsmedborgaren för sin försörjning samt motsvarande släktingar till maken. Om en i Finland bosatt unionsmedborgare är minderårig är hans eller hennes vårdnadshavare familjemedlem. Vid tillämpningen av 10 kap. i utlänningslagen jämföras med makar personer, oavsett

kön, som fortlöpande lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden, om de har bott tillsammans minst två år. Två års boende förutsätts dock inte, om de som bor i gemensamt hushåll gemensamt har vårdnaden om ett barn eller om det finns andra vägande skäl. Andra anhöriga jämföras med en unionsmedborgares familjemedlemmar oavsett medborgarskap, om de i utreslandet för sin försörjning är beroende av den unionsmedborgare som har primär uppehålls rätt eller har ingått i hans eller hennes hushåll, eller det av allvarliga hälsoskäl absolut krävs att unionsmedborgaren ger den anhöriga personlig omvårdnad.

1.5 Lag om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet

3 a §. Flyttning till Finland. Det föreslås att en bestämmelse om innehavare av EU-blåkort enligt 3 § 26 punkten i utlänningslagen fogas till 2 mom. 4 punkten. Enligt artikel 14.1 e i direktivet om högkvalificerad anställning ska innehavare av EU-blåkort åtnjuta likabehandling med medlemsstatens egna medborgare bl.a. när det gäller social trygghet. Social trygghet har definierats som ett område som omfattas av rådets förordning om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen (EEG) nr 1408/1971. Det föreslagna tillägget innebär att EU-blåkortsinnehavare omfattas av bosättningsbaserad social trygghet och att det inte krävs ett arbetsavtal för två år för arbete i Finland som intyg på att personen bor här permanent.

1.6 Folkhälsolagen

14 §. I 5 mom. föreslås en bestämmelse enligt vilken också personer som bor inom kommunens område och har beviljats ett EU-blåkort i folkhälsolagen samt deras familjemedlemmar ska jämföras med invånare i kommun. Tillägget behövs för att också de högkvalificerade arbetstagare som kommer till Finland för kortare tid än två år och får tillfälligt uppehållstillstånd men inte får en hemkommun enligt lagen om hemkommun

och deras familjemedlemmar ska ha rätt till kommunala hälso- och sjukvårdstjänster på samma grunder som invånare i en kommun enligt i lagen om hemkommun. Enligt den princip om likabehandling som avses i artikel 14 i direktivet om högkvalificerad anställning ska innehavare av EU-blåkort åtnjuta likabehandling med medlemsstatens egna medborgare när det gäller sjukdomsförmåner, inklusive den offentliga hälso- och sjukvården. I fråga om definieringen av familjemedlem tillämpas utlänningslagen.

1.7 Lagen om specialiserad sjukvård

3 §. I 1 mom. föreslås en bestämmelse enligt vilken också personer som bor inom kommunens område och har beviljats ett EU-blåkort i lagen om specialiserad sjukvård samt deras familjemedlemmar ska jämföras med invånare i kommun enligt lagen om hemkommun. Tillägget behövs för att också de högkvalificerade arbetstagare som kommer till Finland för kortare tid än två år och får tillfälligt uppehållstillstånd men inte får en hemkommun enligt lagen om hemkommun och deras familjemedlemmar ska ha rätt till specialiserad sjukvård på samma grunder som invånare i en kommun enligt lagen om hemkommun. Enligt den princip om likabehandling som avses i artikel 14 i direktivet om högkvalificerad anställning ska innehavare av EU-blåkort åtnjuta likabehandling med medlemsstatens egna medborgare när det gäller sjukdomsförmåner, inklusive den offentliga hälso- och sjukvården. I fråga om definieringen av familjemedlem tillämpas utlänningslagen.

2 Ikraftträdande

Direktivet om högkvalificerad anställning ska genomföras nationellt före den 19 juni 2011. Lagarna föreslås dock träda i kraft den 1 januari 2012. Lagen om ändring av lagen om ändring av utlänningslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

När det gäller att närmare fastställa tidpunkten för ikraftträdandet bör det beaktas att avsikten är att de ändringar som föreslås i denna proposition ska sättas i kraft samtidigt med införandet av uppehållstillståndshand-

lingar med biometriska kännetecken så att man undviker övergångsarrangemang som gäller anteckningar i uppehållstillstånd. Riksdagen godkände den 15 mars 2011 lagen om ändring av utlänningslagen, lagen om ändring av lagen om utlänningsregistret och lagen om ändring av hittegodslagen (RSv 362/2010 rd) där det föreskrivs om de ändringar som krävs på grund av införandet av biometriska kännetecken i uppehållstillstånd. Republikens president stadfäste lagarna den 10 juni 2011 och bestämde att de ska träda i kraft den 1 januari 2012.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt 9 § 4 mom. i grundlagen ska rätten för utlänningar att resa in i Finland och att vistas i landet regleras genom lag. Enligt förarbetena till bestämmelsen är utgångspunkten den gällande huvudregeln i internationell rätt, enligt vilken en utlänning allmänt taget inte har rätt att slå sig ner i ett annat land (RP 309/1993 rd, GrUU 23/1998 rd). Av grundlagen följer sålunda inga direkta särskilda krav på innehållet i lagstiftningen i fråga. Ur kravet på bestämmelser i lag kan man dock härleda dels ett förbud mot diskriminering och godtycklighet, dels ett krav på att kriterierna för och beslutsförfarandet vid ankomsten till Finland och vistelsen här måste regleras så att utlänningarnas rättssäkerhet garanteras (GrUU 16/2000 rd).

Syftet med direktivet om högkvalificerad anställning är att underlätta inresa och rörlighet för tredjelandsmedborgare som kommer till unionen som högkvalificerade arbetstagare. Direktivet representerar kommissionens sektorbaserade förfaringsätt i fråga om arbetskraftsbaserad inresa, vilket i någon mån kan anses problematiskt då det leder till att arbetstagare från tredjeländer delas in i olika grupper (högkvalificerade arbetstagare, säsongsarbetare och personer som flyttar inom ett företag). På det sätt som förutsätts i EU-lagstiftningen ställer förslaget de tredjelandsmedborgare som uppfyller vissa villkor i en särskild ställning jämfört med andra tredjelandsmedborgare.

Med anledning av det som redogjorts för ovan, ska förslaget bedömas mot den all-

männa jämlikhetsbestämmelsen i 6 § 1 mom. i grundlagen, vilken enligt förarbetena till reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna även omfattar lagstiftaren. Medborgare eller grupper av medborgare kan inte godtyckligt särbehandlas vare sig positivt eller negativt genom lag. Jämlikhetsbestämmelsen kräver ändå inte att alla medborgare ska behandlas lika, om inte de förhållanden som inverkar på saken är likadana (GrUU 64/2010 rd).

Den föreslagna regleringen innebär att man tillämpar ett gemensamt förfarande i fråga om inresa för tredjelandsmedborgare som kommer till landet som högkvalificerade arbetstagare. Dessutom beviljas dessa personer och deras familjemedlemmar förmånliga villkor för vistelsen, som till vissa delar innebär lättnader för dem som vill flytta till en annan medlemsstat för en högkvalificerad anställning. Avsikten med den föreslagna regleringen är emellertid inte att inverka på det som i övrigt föreskrivs i utlänningslagen, utan det är snarare fråga om en reglering som kompletterar den gällande regleringen. Också direktivet möjliggör förmånligare nationella bestämmelser. Den som kommer till landet som högkvalificerad arbetstagare kan sålunda beviljas uppehållstillstånd också med stöd av de gällande bestämmelserna i utlänningslagen. Det är sannolikt att de flesta som kommer till Finland som högkvalificerade arbetstagare också i fortsättningen beviljas uppehållstillstånd med stöd av de gällande bestämmelserna, eftersom villkoren för beviljande av tillståndet inte är lika stränga som de som godkänts i EU-lagstiftningen. Avsikten är också att de ändringar som föreslås

inte ska försvåra det befintliga välfungerande systemet.

När det gäller regleringen av utlänningars inrese rätt och rätt att vistas i landet ska man också beakta de krav på att trygga garantier för rättsskydd och god förvaltning som följer av 21 § i grundlagen. I 1 mom. tryggas för det första var och ens rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig. För det andra tryggas i momentet var och ens rätt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. Enligt 2 mom. ska rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring, som särskilt nämns i momentet, samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning tryggas genom lag. Även om behandlingstiderna för ansökningar från högkvalificerade arbetstagare redan nu är relativt korta, är det utgående från 21 § i grundlagen skäl att beakta att det i propositionen föreslås att också bestämmelser om behandlingstiderna fogas till lagen. I övrigt gäller bestämmelserna om garantier för rättsskydd och god förvaltning i lagstiftningen även de tredjelandsmedborgare som ansöker om uppehållstillstånd som högkvalificerade arbetstagare.

Propositionen innehåller inga ändringsförslag som är betydande med hänsyn till de grundläggande rättigheterna och kan därför behandlas i vanlig lagstiftningsordning enligt 72 § i grundlagen.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag**om ändring av utlänningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i utlänningslagen (301/2004) 3 § 25 punkten, 49 § 1 mom. 4 punkten, 56 a § 2 och 3 mom., 67 § 2 och 4 mom., 68 § 2 mom. samt 69 a §,

sådana de lyder, 3 § 25 punkten i lag 631/2011, 49 § 1 mom. 4 punkten och 67 § 2 mom. i lag 516/2008, 56 a § 2 och 3 mom. i lag 358/2007, 67 § 4 mom. i lag 973/2007, 68 § 2 mom. i lag 516/2008 och 69 a § i lag 380/2006, samt

fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 619/2006, 358/2007, 323/2009 och 631/2011, nya 26 och 27 punkter, till 49 § 1 mom., sådant det lyder i lag 516/2008, en ny 4 a punkt, till 53 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 619/2006 och 323/2009, ett nytt 8 mom., till 55 §, sådan den lyder i lagarna 34/2006, 380/2006 och 358/2007, ett nytt 5 mom. samt till lagen nya 58 b, 81 b, 81 c och 81 d § som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

25) *teknisk del* ett lagringschip för de biometriska kännetecknen och andra personuppgifter i sådana uppehållstillståndskort och uppehållskort för unionsmedborgares familjemedlemmar som utfärdas som intyg på uppehållstillstånd,

26) *EU-blåkort* ett uppehållstillstånd enligt rådets direktiv 2009/50/EG om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning (*direktivet om högkvalificerad anställning*) som en medlemsstat i Europeiska unionen beviljar en medborgare från tredjeland och som berättigar till vistelse och arbete på medlemsstatens territorium,

27) *högkvalificerad anställning* anställning enligt direktivet om högkvalificerad anställning som förutsätter särskild kompetens som kan styrkas genom bevis på högre utbildning.

49 §

Beviljande av första tidsbegränsat uppehållstillstånd för utlänningslag som kommit till landet utan uppehållstillstånd

Utläningar som kommit till Finland utan uppehållstillstånd ska beviljas tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd i Finland, om förutsättningar för beviljande av ett sådant uppehållstillstånd utomlands föreligger och om

4) utläningen före ankomsten till Finland har vistats i en annan medlemsstat för genomförande av sådan forskning som avses i forskardirektivet och i Finland ansöker om uppehållstillstånd för samma ändamål eller är familjemedlem till en sådan person,

4 a) utläningen är innehavare av ett EU-blåkort och före ankomsten till Finland har vistats i en annan medlemsstat i minst arton månader för högkvalificerad anställning och i Finland har lämnat in en ansökan om EU-blåkort senast en månad efter inresan eller är familjemedlem till en sådan person och familjen hade bildats redan före ankomsten till Finland, eller

53 §

Det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd

EU-blåkort beviljas för två år. Om anställningskontraktet omfattar en kortare tid än så, beviljas EU-blåkortet för den tid anställningskontraktet gäller, plus tre månader. Familjemedlemmar till innehavare av EU-blåkort beviljas uppehållstillstånd för motsvarande tid.

55 §

Det fortsatta tillståndets längd

EU-blåkort beviljas för två år. Om anställningskontraktet omfattar en kortare tid än så, beviljas EU-blåkortet för den tid anställningskontraktet gäller, plus tre månader. Familjemedlemmar till innehavare av EU-blåkort beviljas uppehållstillstånd för motsvarande tid.

56 a §

Beviljande av EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

Den oavbrutna vistelsen i Finland avbryts inte av en oavbruten vistelse utanför Finland som är kortare än sex månader, om frånvaroperioderna inte överstiger tio månader totalt. Vistelsen i Finland kan av särskilda skäl anses vara oavbruten även om frånvaroperioderna varit längre än de ovan nämnda tidsperioderna. Då beaktas emellertid inte frånvaroperioderna när vistelsetiden beräknas. Om den som ansöker om EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare är innehavare av ett EU-blåkort, avbryts inte den oavbrutna vistelsen av en oavbruten vistelse utanför Europeiska unionen som är kortare än tolv månader, om frånvaroperioderna inte överstiger arton månader totalt.

Tidsfristen fem år beräknas från den första dagen för det första tidsbegränsade uppehållstillstånd som beviljats för kontinuerlig

vistelse i landet eller från inresedagen, om tredjelandsmedborgaren vid inresan haft kontinuerligt uppehållstillstånd. Vid beräkningen av den oavbrutna vistelsen på fem år beaktas också laglig vistelse i en annan medlemsstat i Europeiska unionen, om tredjelandsmedborgaren är innehavare av ett EU-blåkort och omedelbart innan ansökan om uppehållstillstånd lämnades in har vistats lagligen i landet oavbrutet i två år.

58 b §

Återkallande av EU-blåkort

Bestämmelserna om återkallande av uppehållstillstånd i 58 § tillämpas också på återkallande av EU-blåkort. Ett EU-blåkort återkallas också om innehavaren har varit arbetslös oavbrutet över tre månader.

67 §

Migrationsverket som uppehållstillståndsmyndighet

Migrationsverket återkallar uppehållstillstånd på de grunder som anges i 58 § 1, 2 och 6 mom. samt återkallar på de grunder som anges i 58 § 4 och 5 mom. samt 58 a och 58 b § uppehållstillstånd som det har beviljat.

Migrationsverket är den kontaktpunkt för informationsutbyte som avses i artikel 25 i rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning och artikel 22 i direktivet om högkvalificerad anställning.

68 §

Den lokala polisen som uppehållstillståndsmyndighet

Polisinrättningen återkallar på de grunder som anges i 58 § 1, 2, 4 och 5 mom. samt 58 a och 58 b § uppehållstillstånd som den har beviljat.

69 a §

Beslut på basis av familjeband

Ett beslut som gäller en ansökan om uppehållstillstånd på basis av familjeband ska delges sökanden senast nio månader efter det att ansökan lämnades in. Ett beslut som gäller en ansökan om uppehållstillstånd på basis av familjeband för en familjemedlem till en innehavare av ett EU-blåkort ska delges sökanden senast sex månader efter det att ansökan lämnades in. Under exceptionella förhållanden kan beslutet delges senare.

Arbete utan uppehållstillstånd för arbetstagare

81 b §

Beviljande av EU-blåkort

EU-blåkort beviljas tredjelandsmedborgare som företer ett arbetsavtal eller ett bindande arbetserbjudande som gäller en högkvalificerad anställning på minst ett år, om de allmänna villkoren för beviljande av uppehållstillstånd är uppfyllda. Dessutom förutsätts att lönen enligt det arbetsavtal eller bindande arbetserbjudande ska vara 1,5 gånger högre än den genomsnittliga bruttolönen för löntagare.

Vid beviljande av EU-blåkort tillämpas bestämmelserna i 5 kap. om beviljande av up-

pehållstillstånd för arbetstagare med undantag för den prövning som avses i 72 § 1 mom. 1 och 2 punkten.

81 c §

Beslut om ansökningar om EU-blåkort

Beslut som gäller EU-blåkort ska delges sökanden senast 90 dagar efter att ansökan lämnades in. Den tid som går åt för att komplettera en ansökan räknas inte in i behandlingstiden.

81 d §

Återkomst till och vistelse i Finland för innehavare av EU-blåkort och deras familjemedlemmar som flyttat till en annan medlemsstat

Om en annan medlemsstat inte beviljar EU-blåkort till en person som har ett EU-blåkort som beviljats av Finland, får personen och hans eller hennes familjemedlemmar efter att ha fått det negativa beslutet återvända till Finland och vistas i landet i tre månader, även om det EU-blåkort som Finland beviljat inte längre är i kraft.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 68 § i lagen om ändring av utlänningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om ändring av utlänningslagen (886/2011) 68 § 2 mom. som följer:

68 §

*Den lokala polisen som uppehållstillstånds-
myndighet*

58 a och 58 b § uppehållstillstånd som den
har beviljat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

Polisinrättningen återkallar på de grunder
som anges i 58 § 1, 2, 4 och 5 mom. samt

3.

Lag**om ändring av 9 och 10 § i universitetslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i universitetslagen (558/2009) 9 § 2 mom. och 10 § 2 mom., av dem 9 § 2 mom. sådant det lyder i lag 954/2011, som följer:

9 §

Uppdragsutbildning

Uppdragsutbildning kan inte ordnas för medborgare i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller för personer som jämställs med medborgare i Europeiska unionen med stöd av ett avtal som Europeiska unionen och dess medlemsstater har ingått med en annan avtalspart, eller för sådana personers familjemedlemmar. Uppdragsutbildning kan inte heller ordnas för personer som har EU-blåkort enligt utlänningslagen (301/2004), kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd eller EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta eller för sådana personers familjemedlemmar. I fråga om begreppet familjemedlem tillämpas definitionen i utlänningslagen. På dem som deltar i uppdragsutbildning tillämpas 37, 37 a, 37 b, 43 a—43 d, 45, 45 a, 45 b och 82—86 §.

10 §

Avgift för utbildningsprogram

Avgift kan dock inte tas ut hos medborgare i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller hos personer som jämställs med medborgare i Europeiska unionen med stöd av ett avtal som Europeiska unionen och dess medlemsstater har ingått med en annan avtalspart, eller hos sådana personers familjemedlemmar. Avgift kan inte heller tas ut hos personer som har EU-blåkort enligt utlänningslagen, kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd eller EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, eller hos sådana personers familjemedlemmar. I fråga om begreppet familjemedlem tillämpas definitionen i utlänningslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 10 § 2 mom. gäller till och med den 31 december 2014.

4.

Lag**om ändring av 26 a och 26 b § i yrkeshögskolelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i yrkeshögskolelagen (351/2003) 26 a § 2 mom. och 26 b § 2 mom., sådana de lyder,
26 a § i lag 953/2011 och 26 b § i lag 564/2009, som följer:

26 a §

Uppdragsutbildning

Uppdragsutbildning kan inte ordnas för medborgare i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller för personer som jämföras med medborgare i Europeiska unionen med stöd av ett avtal som Europeiska unionen och dess medlemsstater har ingått med en annan avtalspart, eller för sådana personers familjemedlemmar. Uppdragsutbildning kan inte heller ordnas för personer som har EU-blåkort enligt utlänningslagen (301/2004), kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd eller EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta eller för sådana personers familjemedlemmar. I fråga om begreppet familjemedlem tillämpas definitionen i utlänningslagen. På studerande som deltar i uppdragsutbildning tillämpas 20 §, 20 a och 20 b §, 22 § 4 mom., 25 a—25 d §, 27, 28, 28 a, 28 b och 42 § i denna lag.

26 b §

Avgift för utbildningsprogram

Avgift kan dock inte tas ut hos medborgare i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller hos personer som jämföras med medborgare i Europeiska unionen med stöd av ett avtal som Europeiska unionen och dess medlemsstater har ingått med en annan avtalspart, eller hos sådana personers familjemedlemmar. Avgift kan inte heller tas ut hos personer som har EU-blåkort enligt utlänningslagen, kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd eller EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, eller hos sådana personers familjemedlemmar. I fråga om begreppet familjemedlem tillämpas definitionen i utlänningslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 . Bestämmelserna i 26 b § gäller till och med den 31 december 2014.

5.

Lag**om ändring av 3 a § i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993) 3 § 2 mom. 4 punkten, sådan den lyder i lag 635/2004, som följer:

3 a §

Flyttning till Finland

 När en person flyttar till Finland beaktas som faktorer som visar att han eller hon bosätter sig här stadigvarande bland annat att han eller hon

 4) har ett arbetsavtal på minst två år eller något annat därmed jämförbart avtal för arbete i Finland eller har beviljats ett EU-blåkort enligt 3 § 26 punkten i utlänningslagen (301/2004), eller

_____ Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag**om ändring av 14 § i folkhälsolagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i folkhälsolagen (66/1972) 14 § 5 mom., sådant det lyder i lag 248/1997, som följer:

14 §

Med invånare i kommun avses i denna lag en person vars hemkommun enligt lagen om hemkommun (201/1994) ifrågavarande kommun är. Med en persons bonings- och hemkommun avses den kommun där han eller hon är invånare. Med invånare i kommun jämställs i denna lag också personer som vis-

tas inom kommunens område och har beviljats ett EU-blåkort enligt 3 § 26 punkten i utlänningslagen (301/2004) samt en sådan persons familjemedlemmar som avses i 37 § i utlänningslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om specialiserad sjukvård

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) 3 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1328/2010, som följer:

3 §

Den kommun som enligt lagen om hemkommun (201/1994) är en persons hemkommun ska sörja för att personen får behövlig specialiserad sjukvård i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen. För ordnande av specialiserad sjukvård i enlighet med denna förpliktelse ska kommunen höra till en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt. Med invå-

nare i kommun enligt lagen om hemkommun jämställs i denna lag också personer som vistas inom kommunens område och har beviljats ett EU-blåkort enligt 3 § 26 punkten i utlänningslagen (301/2004) samt en sådan persons familjemedlemmar som avses i 37 § i utlänningslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 30 september 2011

Republikens President

TARJA HALONEN

Inrikesminister *Päivi Räsänen*

1.

Lag**om ändring av utlänningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i utlänningslagen (301/2004) 3 § 25 punkten, 49 § 1 mom. 4 punkten, 56 a § 2 och 3 mom., 67 § 2 och 4 mom., 68 § 2 mom. samt 69 a §,

sådana de lyder, 3 § 25 punkten i lag 631/2011, 49 § 1 mom. 4 punkten och 67 § 2 mom. i lag 516/2008, 56 a § 2 och 3 mom. i lag 358/2007, 67 § 4 mom. i lag 973/2007, 68 § 2 mom. i lag 516/2008 och 69 a § i lag 380/2006, samt

fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 619/2006, 358/2007, 323/2009 och 631/2011, nya 26 och 27 punkter, till 49 § 1 mom., sådant det lyder i lag 516/2008, en ny 4 a punkt, till 53 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 619/2006 och 323/2009, ett nytt 8 mom., till 55 §, sådan den lyder i lagarna 34/2006, 380/2006 och 358/2007, ett nytt 5 mom. samt till lagen nya 58 b, 81 b, 81 c och 81 d § som följer:

Gällande lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

25) *teknisk del* ett lagringschip för de biometriska kännetecknen och andra personuppgifter i sådana uppehållstillståndskort och uppehållskort för unionsmedborgares familjemedlemmar som utfärdas som intyg på uppehållstillstånd.

Förslagen lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

25) *teknisk del* ett lagringschip för de biometriska kännetecknen och andra personuppgifter i sådana uppehållstillståndskort och uppehållskort för unionsmedborgares familjemedlemmar som utfärdas som intyg på uppehållstillstånd,

26) **EU-blåkort** ett uppehållstillstånd enligt rådets direktiv 2009/50/EG om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning (**direktivet om högkvalificerad anställning**) som en medlemsstat i Europeiska unionen beviljar en medborgare från tredjeland och som berättigar till vistelse och arbete på medlemsstatens territorium,

27) **högkvalificerad anställning** anställning enligt direktivet om högkvalificerad anställning som förutsätter särskild kompetens som kan styrkas genom bevis på högre utbildning.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

49 §

49 §

Beviljande av första tidsbegränsat uppehållstillstånd för utlänningar som kommit till landet utan uppehållstillstånd

Beviljande av första tidsbegränsat uppehållstillstånd för utlänningar som kommit till landet utan uppehållstillstånd

Utlänningar som kommit till Finland utan uppehållstillstånd ska beviljas tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd i Finland, om förutsättningar för beviljande av ett sådant uppehållstillstånd utomlands föreligger och om

Utlänningar som kommit till Finland utan uppehållstillstånd ska beviljas tillfälligt eller kontinuerligt uppehållstillstånd i Finland, om förutsättningar för beviljande av ett sådant uppehållstillstånd utomlands föreligger och om

4) utlänningen före ankomsten till Finland har vistats i en annan medlemsstat för genomförande av sådan forskning som avses i forskardirektivet och i Finland ansöker om uppehållstillstånd för samma ändamål eller är familjemedlem till en sådan person, *eller om*

4) utlänningen före ankomsten till Finland har vistats i en annan medlemsstat för genomförande av sådan forskning som avses i forskardirektivet och i Finland ansöker om uppehållstillstånd för samma ändamål eller är familjemedlem till en sådan person,

4 a) utlänningen är innehavare av ett EU-blåkort och före ankomsten till Finland har vistats i en annan medlemsstat i minst arton månader för högkvalificerad anställning och i Finland har lämnat in en ansökan om EU-blåkort senast en månad efter inresan eller är familjemedlem till en sådan person och familjen hade bildats redan före ankomsten till Finland, eller

53 §

53 §

Det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd

Det första tidsbegränsade uppehållstillståndets längd

EU-blåkort beviljas för två år. Om anställningskontraktet omfattar en kortare tid än så, beviljas EU-blåkortet för den tid anställningskontraktet gäller, plus tre månader. Familjemedlemmar till innehavare av EU-blåkort beviljas uppehållstillstånd för motsvarande tid.

55 §

55 §

Det fortsatta tillståndets längd

Det fortsatta tillståndets längd

EU-blåkort beviljas för två år. Om anställ-

ningskontraktet omfattar en kortare tid än så, beviljas EU-blåkortet för den tid anställningskontraktet gäller, plus tre månader. Familjemedlemmar till innehavare av EU-blåkort beviljas uppehållstillstånd för motsvarande tid.

56 a §

Beviljande av EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

Den oavbrutna vistelsen i Finland avbryts inte av en oavbruten vistelse utanför Finland som är kortare än sex månader, om frånvaroperioderna inte överstiger tio månader totalt. Vistelsen i Finland kan av särskilda skäl anses vara oavbruten även om frånvaroperioderna varat längre än de ovan nämnda tidsperioderna. Då beaktas emellertid inte frånvaroperioderna när vistelsetiden beräknas.

Tidsfristen fem år beräknas från den första dagen för det första tidsbegränsade uppehållstillstånd som beviljats för kontinuerlig vistelse i landet eller från inresedagen, om tredjelandsmedborgaren vid inresan haft kontinuerligt uppehållstillstånd.

56 a §

Beviljande av EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta

Den oavbrutna vistelsen i Finland avbryts inte av en oavbruten vistelse utanför Finland som är kortare än sex månader, om frånvaroperioderna inte överstiger tio månader totalt. Vistelsen i Finland kan av särskilda skäl anses vara oavbruten även om frånvaroperioderna varat längre än de ovan nämnda tidsperioderna. Då beaktas emellertid inte frånvaroperioderna när vistelsetiden beräknas. *Om den som ansöker om EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta tredjelandsmedborgare är innehavare av ett EU-blåkort, avbryts inte den oavbrutna vistelsen av en oavbruten vistelse utanför Europeiska unionen som är kortare än tolv månader, om frånvaroperioderna inte överstiger arton månader totalt.*

Tidsfristen fem år beräknas från den första dagen för det första tidsbegränsade uppehållstillstånd som beviljats för kontinuerlig vistelse i landet eller från inresedagen, om tredjelandsmedborgaren vid inresan haft kontinuerligt uppehållstillstånd. *Vid beräkningen av den oavbrutna vistelsen på fem år beaktas också laglig vistelse i en annan medlemsstat i Europeiska unionen, om tredjelandsmedborgaren är innehavare av ett EU-blåkort och omedelbart innan ansöknings om uppehållstillstånd lämnades in har vistats lagligen i landet oavbrutet i två år.*

58 b §

Återkallande av EU-blåkort

Bestämmelserna om återkallande av uppehållstillstånd i 58 § tillämpas också på återkallande av EU-blåkort. Ett EU-blåkort åter-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

kallas också om innehavaren har varit arbetslös oavbrutet över tre månader.

67 §

Migrationsverket som uppehållstillståndsmyndighet

Migrationsverket återkallar uppehållstillstånd på de grunder som anges i 58 § 1, 2 och 6 mom. samt återkallar på de grunder som nämns i 58 § 4 och 5 mom. och 58 a § uppehållstillstånd som det har beviljat.

Migrationsverket är den kontaktpunkt för informationsutbyte som avses i artikel 25 i rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning.

67 §

Migrationsverket som uppehållstillståndsmyndighet

Migrationsverket återkallar uppehållstillstånd på de grunder som anges i 58 § 1, 2 och 6 mom. samt återkallar på de grunder som anges i 58 § 4 och 5 mom. *samt 58 a och 58 b §* uppehållstillstånd som det har beviljat.

Migrationsverket är den kontaktpunkt för informationsutbyte som avses i artikel 25 i rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning *och artikel 22 i direktivet om högkvalificerad anställning.*

68 §

Den lokala polisen som uppehållstillståndsmyndighet

Polisinrättningen i häradet återkallar på de grunder som anges i 58 § 1, 2, 4 och 5 mom. och 58 a § uppehållstillstånd som den har beviljat.

68 §

Den lokala polisen som uppehållstillståndsmyndighet

Polisinrättningen återkallar på de grunder som anges i 58 § 1, 2, 4 och 5 mom. *samt 58 a och 58 b §* uppehållstillstånd som den har beviljat.

69 a §

Beslut på grundval av familjeband

Ett beslut som gäller en ansökan om uppehållstillstånd på grund av familjeband skall delges sökanden senast nio månader efter det att ansökan lämnades in.

Under exceptionella förhållanden kan beslutet delges senare.

69 a §

*Beslut på **basis** av familjeband*

Ett beslut som gäller en ansökan om uppehållstillstånd på *basis* av familjeband ska delges sökanden senast nio månader efter det att ansökan lämnades in. *Ett beslut som gäller en ansökan om uppehållstillstånd på basis av familjeband för en familjemedlem till en innehavare av ett EU-blåkort ska delges sökanden senast sex månader efter det att ansökan gavs in.* Under exceptionella förhållanden kan beslutet delges senare.

Arbete utan uppehållstillstånd för arbetstagare

Arbete utan uppehållstillstånd för arbetstagare

81 b §

Beviljande av EU-blåkort

EU-blåkort beviljas tredjelandsmedborgare som företer ett arbetsavtal eller ett bindande arbetserbjudande som gäller en högkvalificerad anställning på minst ett år, om de allmänna villkoren för beviljande av uppehållstillstånd är uppfyllda. Dessutom förutsätts att lönen enligt det arbetsavtal eller bindande arbetserbjudande ska vara 1,5 gånger högre än den genomsnittliga bruttolönen för löntagare.

Vid beviljande av EU-blåkort tillämpas bestämmelserna i 5 kap. om beviljande av uppehållstillstånd för arbetstagare med undantag för den prövning som avses i 72 § 1 mom. 1 och 2 punkten.

81 c §

Beslut om ansökningar om EU-blåkort

Beslut som gäller EU-blåkort ska delges sökanden senast 90 dagar efter att ansökan lämnades in. Den tid som går åt för att komplettera en ansökan räknas inte in i behandlingstiden.

81 d §

Återkomst till och vistelse i Finland för innehavare av EU-blåkort och deras familjemedlemmar som flyttat till en annan medlemsstat

Om en annan medlemsstat inte beviljar EU-blåkort till en person som har ett EU-blåkort som beviljats av Finland, får personen och hans eller hennes familjemedlemmar efter att ha fått det negativa beslutet återvända till Finland och vistas i landet i tre månader, även om det EU-blåkort som Finland beviljat inte längre är i kraft.

2.

Lag**om ändring av 68 § i lagen om ändring av utlänningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ändring av utlänningslagen (886/2011) 68 § 2 mom. som följer:

Stadfäst lydelse

68 §

*Den lokala polisen som uppehållstillstånds-
myndighet*

Polisinrättningen återkallar på de grunder
som anges i 58 § 1, 2, 4 och 5 mom. och 58 a
§ uppehållstillstånd som den har beviljat.

Föreslagen lydelse

68 §

*Den lokala polisen som uppehållstillstånds-
myndighet*

Polisinrättningen återkallar på de grunder
som anges i 58 § 1, 2, 4 och 5 mom. *samt* 58
a *och* 58 b § uppehållstillstånd som den har
beviljat.

3.

Lag**om ändring av 9 och 10 § i universitetslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i universitetslagen (558/2009) 9 § 2 mom. och 10 § 2 mom., av dem 9 § 2 mom. sådant det lyder i lag 954/2011, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

9 §

Uppdragsutbildning

Uppdragsutbildning

Uppdragsutbildning kan inte ordnas för medborgare i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller för personer som jämställs med medborgare i Europeiska unionen med stöd av *Europeiska unionens lagstiftning* eller ett avtal som Europeiska unionen och dess medlemsstater har ingått med en annan avtalspart.

I fråga om dem som deltar i uppdragsutbildning tillämpas 37, 37 a, 37 b, 43 a—43 d, 45, 45 a, 45 b och 82—86 §.

Uppdragsutbildning kan inte ordnas för medborgare i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller för personer som jämställs med medborgare i Europeiska unionen med stöd av ett avtal som Europeiska unionen och dess medlemsstater har ingått med en annan avtalspart, *eller för sådana personers familjemedlemmar. Uppdragsutbildning kan inte heller ordnas för personer som har EU-blåkort enligt utlänningslagen (301/2004), kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd eller EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta eller för sådana personers familjemedlemmar. I fråga om begreppet familjemedlem tillämpas definitionen i utlänningslagen. På dem som deltar i uppdragsutbildning tillämpas 37, 37 a, 37 b, 43 a—43 d, 45, 45 a, 45 b och 82—86 §.*

10 §

10 §

Avgift för utbildningsprogram

Avgift för utbildningsprogram

Avgift kan dock inte tas ut hos medborgare i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller av personer som jämställs med medborgare i Europeiska unionen med stöd av *Europeiska gemenskapens lagstiftning* eller ett avtal som Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater har ingått med en annan avtalspart. Avgift får heller inte

Avgift kan dock inte tas ut hos medborgare i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller hos personer som jämställs med medborgare i Europeiska unionen med stöd av ett avtal som Europeiska unionen och dess medlemsstater har ingått med en annan avtalspart, *eller hos sådana personers familjemedlemmar. Avgift kan inte*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

tas ut hos dem som har permanent uppehålls-
rätt i Finland enligt utlänningslagen
(301/2004).

heller tas ut hos *personer som har EU-
blåkort enligt utlänningslagen, kontinuerligt
eller permanent uppehållstillstånd eller EG-
uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, eller
hos sådana personers familjemedlemmar. I
fråga om begreppet familjemedlem tillämpas
definitionen i utlänningslagen.*

4.

Lag**om ändring av 26 a och 26 b § i yrkeshögskolelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i yrkeshögskolelagen (351/2003) 26 a § 2 mom. och 26 b § 2 mom., sådana de lyder,
26 a § i lag 953/2011 och 26 b § i lag 564/2009, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

26 a §

26 a §

Uppdragsutbildning

Uppdragsutbildning

Uppdragsutbildning kan inte ordnas för medborgare i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller för personer som jämställs med medborgare i Europeiska unionen med stöd av *Europeiska unionens lagstiftning* eller ett avtal som Europeiska unionen och dess medlemsstater har ingått med en annan avtalspart.

I fråga om dem som deltar i uppdragsutbildning tillämpas 20, 20 a och 20 b §, 22 § 4 mom. samt 25 a—25 d, 27, 28, 28 a, 28 b och 42 §.

Uppdragsutbildning kan inte ordnas för medborgare i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller för personer som jämställs med medborgare i Europeiska unionen med stöd av ett avtal som Europeiska unionen och dess medlemsstater har ingått med en annan avtalspart, *eller för sådana personers familjemedlemmar. Uppdragsutbildning kan inte heller ordnas för personer som har EU-blåkort enligt utlänningslagen (301/2004), kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd eller EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta eller för sådana personers familjemedlemmar. I fråga om begreppet familjemedlem tillämpas definitionen i utlänningslagen. På studerande som deltar i uppdragsutbildning tillämpas 20 §, 20 a och 20 b §, 22 § 4 mom., 25 a—25 d §, 27, 28, 28 a, 28 b och 42 § i denna lag.*

26 b §

26 b §

Avgift för utbildningsprogram

Avgift för utbildningsprogram

Avgift kan dock inte tas ut hos medborgare i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller hos personer som jämställs med medborgare i Europeiska unionen med stöd av *Europeiska gemenskapens lagstiftning* eller ett avtal som Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater har in-

Avgift kan dock inte tas ut hos medborgare i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller hos personer som jämställs med medborgare i Europeiska unionen med stöd av ett avtal som Europeiska unionen och dess medlemsstater har ingått med en annan avtalspart, *eller hos sådana*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

gått med en annan avtalspart. Avgift får heller inte tas ut hos den som enligt utlänningslagen (301/2004) har permanent uppehållsrätt i Finland.

personers familjemedlemmar. Avgift kan inte heller tas ut hos personer som har EU-blåkort enligt utlänningslagen, kontinuerligt eller permanent uppehållstillstånd eller EG-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta, eller hos sådana personers familjemedlemmar. I fråga om begreppet familjemedlem tillämpas definitionen i utlänningslagen.

5.

Lag**om ändring av 3 a § i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993) 3 § 2 mom. 4 punkten, sådan den lyder i lag 635/2004, som följer:

Gällande lydelse

3 a §

Flyttning till Finland

 När en person flyttar till Finland beaktas som faktorer som visar att han eller hon bosätter sig här stadigvarande bland annat att han eller hon

 4) har ett arbetsavtal på minst två år eller något annat därmed jämförbart avtal för arbete i Finland, eller

Föreslagen lydelse

3 a §

Flyttning till Finland

 När en person flyttar till Finland beaktas som faktorer som visar att han eller hon bosätter sig här stadigvarande bland annat att han eller hon

 4) har ett arbetsavtal på minst två år eller något annat därmed jämförbart avtal för arbete i Finland *eller har beviljats ett EU-blåkort enligt 3 § 26 punkten i utlänningslagen (301/2004)*, eller

6.

Lag**om ändring av 14 § i folkhälsolagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i folkhälsolagen (66/1972) 14 § 5 mom., sådant det lyder i lag 248/1997, som följer:

Gällande lydelse

14 §

Med invånare i kommun avses i denna lag en person vars hemkommun enligt lagen om hemkommun (201/1994) ifrågavarande kommun är. Med en persons bonings- och hemkommun avses den kommun där han är invånare.

Föreslagen lydelse

14 §

Med invånare i kommun avses i denna lag en person vars hemkommun enligt lagen om hemkommun (201/1994) ifrågavarande kommun är. Med en persons bonings- och hemkommun avses den kommun där han *eller hon* är invånare. *Med invånare i kommun jämställs i denna lag också personer som vistas inom kommunens område och har beviljats ett EU-blåkort enligt 3 § 26 punkten i utlänningslagen (301/2004) samt en sådan persons familjemedlemmar som avses i 37 § i utlänningslagen.*

7.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om specialiserad sjukvård

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om specialiserad sjukvård (1062/1989) 3 § 1 mom., sådant det lyder i lag
1328/2010, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Den kommun som enligt lagen om hemkommun (201/1994) är en persons hemkommun skall sörja för att personen får behövlig specialiserad sjukvård i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen. För ordnande av specialiserad sjukvård i enlighet med denna förpliktelse ska kommunen höra till en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt.

Föreslagen lydelse

3 §

Den kommun som enligt lagen om hemkommun (201/1994) är en persons hemkommun ska sörja för att personen får behövlig specialiserad sjukvård i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen. För ordnande av specialiserad sjukvård i enlighet med denna förpliktelse ska kommunen höra till en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt. *Med invånare i kommun enligt lagen om hemkommun jämställs i denna lag också personer som vistas inom kommunens område och har beviljats ett EU-blåkort enligt 3 § 26 punkten i utlänningslagen (301/2004) samt en sådan persons familjemedlemmar som avses i 37 § i utlänningslagen.*
